

SINDICATURA DE COMPTES

EXERCICI 2001

INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL
COMPTE GENERAL DE LA
GENERALITAT VALENCIANA

VOLUM II

PROGRAMES ESPECÍFICS

GENERALITAT
VALENCIANA

**Fiscalització del Compte General
de la Generalitat Valenciana
de l'exercici de 2001**

INFORME DE FISCALITZACIÓ

COMPTE GENERAL DE LA GENERALITAT VALENCIANA DE L'EXERCICI 2001

VOLUM I	INTRODUCCIÓ I CONCLUSIONS GENERALS INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL COMPTE DE L'ADMINISTRACIÓ
VOLUM II	INFORMES DE FISCALITZACIÓ DE PROGRAMES ESPECÍFICS
VOLUM III	INFORMES DE FISCALITZACIÓ D'ENTITATS AUTÒNOMES
VOLUM IV	INFORMES DE FISCALITZACIÓ DE SOCIETATS MERCANTILS
VOLUM V	INFORMES DE FISCALITZACIÓ D'ENS DE DRET PÚBLIC
VOLUM VI	INFORMES DE FISCALITZACIÓ DE LES FUNDACIONS PÚBLIQUES DE LA GENERALITAT VALENCIANA I DE LES CAMBRES DE COMERÇ DE LA COMUNITAT VALENCIANA
VOLUM VII	INFORMES DE FISCALITZACIÓ DE LES UNIVERSITATS DE LA COMUNITAT VALENCIANA
ANNEXOS	EN SUPORT INFORMÀTIC CD-ROM

Volum II

PROGRAMES ESPECÍFICS

ÍNDEX **Pàgina**

I. INTRODUCCIÓ

1. FISCALITZACIÓ DE PROGRAMES ESPECÍFICS DEL PRESSUPOST DE DESPESES DE LA GENERALITAT VALENCIANA	15
1.1 Programes d'assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat	15
1.2 Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana	16
1.3 Auditoria operativa del programa 442.50, "Qualitat Ambiental"	17
2. TRÀMIT D'ALLEGACIONS	18

II. PROGRAMES D'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA DE LA CONSELLERIA DE SANITAT

1. INTRODUCCIÓ	21
1.1 Antecedents	21
1.2 Organització de la Conselleria de Sanitat	22
2. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ	24
2.1 Objectius	24
2.2 Abast i procediments de fiscalització	24
3. CONCLUSIONS GENERALS	26
3.1 Revisió financera	26
3.2 Revisió del compliment de la legalitat	26
4. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES	27
4.1 Execució pressupostària i consideracions generals	27
4.2 Estructura funcional del pressupost de despeses	31
4.3 Obligacions no reconegudes	32
4.4 Evolució de la despesa real	32
5. DESPESES DE PERSONAL	35
6. DESPESES DE FUNCIONAMENT	36
6.1 Informació pressupostària. Comentaris generals	36

ÍNDEX	Pàgina
6.2 Organització administrativa	36
6.3 Programes de prestacions externes. Assistència sanitària amb mitjans aliens	38
6.4. Central de compres	41
7. TRANSFERÈNCIES CORRENTS	43
7.1 Informació pressupostària. Comentaris generals	43
7.2 Prestacions farmacèutiques	45
7.3 Pròtesis i vehicles per a invàlids	48
7.4 D'altres transferències	48
8. INVERSIONS REALS	50
9. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL	51
10. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ	52
10.1 Introducció i aspectes significatius de la contractació	52
10.2 Revisió dels expedients de contractació	53
10.3 Conclusions de la revisió dels expedients de contractació	55
11. REVISIÓ D'HOSPITALS	61
11.1 Informació pressupostària	61
11.2 Revisió d'expedients de contractació	65
11.3 Revisió de documents comptables	68
11.4 Procediments de compres i magatzems	70
11.5 Principals adquisicions	71
12. RECOMANACIONS	73
<u>III. CONSELL JURÍDIC CONSULTIU DE LA COMUNITAT VALENCIANA</u>	
1. INTRODUCCIÓ	77
2. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ	78
2.1 Objectius	78
2.2 Abast i procediment de la fiscalització	78

ÍNDEX	Pàgina
3. CONCLUSIONS GENERALS DE LA FISCALITZACIÓ	80
3.1 Revisió financera	80
3.2 Revisió del compliment de la legalitat	80
4. NATURALESA JURÍDICA, FUNCIONS I ESTRUCTURA DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU	81
4.1 Naturalesa jurídica i funcions del Consell Jurídic Consultiu	81
4.2 Estructura del Consell Jurídic Consultiu	81
5. RESUM DE LES ACTUACIONS DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU	83
6. RÈGIM ECONÒMIC, PRESSUPOSTARI I COMPTABLE	87
6.1 Normativa reguladora	87
6.2 Rendició de comptes i organització comptable	87
7. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST	89
8. PRESSUPOST INICIAL I MODIFICACIONS	91
9. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES	93
9.1 Consideracions generals	93
9.2 Despeses de personal	93
9.3 Despeses de funcionament	95
9.4 Inversions reals	98
10. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS	100
11. ESTAT D'EXERCICIS TANCATS	102
12. ESTAT D'OPERACIONS NO PRESSUPOSTÀRIES	103
13. ESTAT DE TRESORERIA	105
14. ESTAT DEL ROMANENT DE TRESORERIA	106
15. RECOMANACIONS	107

ÍNDEX	Pàgina
<u>IV. AUDITORIA OPERATIVA DEL PROGRAMA</u>	
<u>442.50,"QUALITAT AMBIENTAL"</u>	
1. INTRODUCCIÓ, ÀMBIT I OBJECTIUS	111
1.1 Objectiu i abast de l'auditoria	111
1.2 Característiques principals del programa	112
2. EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA DEL PROGRAMA EN EL PERÍODE 1998-2001	115
2.1 Despeses	115
2.2 Ingressos	118
3. ORGANITZACIÓ, RECURSOS MATERIALS I HUMANS ASSIGNATS	121
3.1 Introducció	121
3.2 Organigrama i gestió dels llocs de treball	124
4. ANÀLISI DELS RESIDUS URBANS, ASSIMILABLES I INERTS. SITUACIÓ INICIAL	128
4.1 Generació de residus	128
4.2 Instal.lacions existents	129
4.3 Recollida selectiva	134
5. EL PLA INTEGRAL DE RESIDUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA (PIR)	136
5.1 Objectius i previsions	138
5.2 Àmbit objectiu d'aplicació del Pla	139
5.3 Àmbit temporal d'execució i revisió del Pla	139
5.4 Instal.lacions i inversions	139
5.5 Recollida selectiva	145
6. ANÀLISI I SEGUIMENT DE L'EXECUCIÓ DEL "PIR" EN EL PERÍODE 1998-2001	146
6.1 Generació de residus	146
6.2 Instal.lacions i inversions	152
6.3 Programes de difusió i implantació de la recollida selectiva	165

ÍNDIX	Pàgina
6.4 Clausura i segellat d'abocadors incontrolats	175
6.5 Plans de zona	178
7. LA GESTIÓ DELS ENVASOS I DELS RESIDUS D'ENVASOS	181
7.1 Introducció. Antecedents	181
7.2 Aplicació de la Llei d'Envasos i Residus d'Envasos. Normativa i desenvolupament	182
7.3 Compliment dels objectius de valorització i reciclatge de l'article 5 de la llei 11/1997	184
7.4 El Programa de Gestió de Residus d'Envasos de la Comunitat Valenciana	188
8. RESUM DELS ASPECTES MÉS SIGNIFICATIUS SORGITS EN L'AUDITORIA I RECOMANACIONS PER A MILLORAR LA GESTIÓ	192
8.1 Quantificació d'objectius i indicadors d'eficàcia, eficiència i economia	192
8.2 Gestió i evolució dels recursos econòmics	192
8.3 Organització i recursos humans	192
8.4 Anàlisi dels residus urbans i assimilables. Situació inicial.	193
8.5 El Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana	194
8.6 Anàlisi i seguiment de l'execució del PIR en el període 1998-2001	196
8.7 La gestió dels envasos i dels residus d'envasos	202

INTRODUCCIÓ

1. FISCALITZACIÓ DE PROGRAMES ESPECÍFICS DEL PRESSUPOST DE DESPESES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

1.1 Programes d'assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat

En aplicació de la Llei General de Sanitat, mitjançant la llei 8/1987, de 4 de desembre, de la Generalitat Valenciana, es va crear el Servei Valencià de Salut (d'ara endavant SVS), com un organisme autònom de naturalesa administrativa de la Generalitat Valenciana, dotat de personalitat jurídica i adscrit a la Conselleria de Sanitat. Constituïa l'objecte del SVS la protecció i promoció de la salut i l'atenció sanitària en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

La Llei de la Generalitat Valenciana 6/1993, de 31 de desembre, de Pressuposts per a 1994, va suprimir el SVS com a organisme autònom i va establir que la Conselleria de Sanitat assumiria les funcions que tenia l'organisme extingit.

L'estructura orgànica de la Conselleria de Sanitat està regulada en el decret 87/1999, de 30 de juliol, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Sanitat; ha sigut modificat pel decret 198/1999, de 19 d'octubre, del Govern Valencià, i ampliat pel decret 215/1999, de 9 de novembre, del Govern Valencià. Durant l'exercici de 2000 s'ha publicat l'ordre de 3 de gener de 2000 del conseller de Sanitat, per la qual es desenvolupa el decret 87/1999.

Atesa la rellevància social i la significació pressupostària de l'activitat sanitària de la Conselleria de Sanitat, la Sindicatura de Comptes ha considerat convenient realitzar una fiscalització específica dels programes pressupostaris corresponents a la gestió de l'assistència sanitària, els quals estan integrats plenament en el sistema informàtic comptable i pressupostari de la Generalitat Valenciana.

Les dotacions pressupostàries fiscalitzades són les corresponents als següents programes de despesa:

- 412.21, Atenció primària,
- 412.22, Assistència especialitzada,
- 412.23, Prestacions farmacèutiques,
- 412.24, Prestacions externes,
- 412.25, Administració i serveis generals,
- 412.26, Personal sanitari resident.
- 412.28, Atenció sociosanitària i salut mental

Estan enquadrades, orgànicament, en els serveis 04, "Direcció General per a la Prestació Farmacèutica", i 05, "Sotssecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut", tos dos de la secció 10, corresponent a la Conselleria de Sanitat.

A l'efecte del present informe, les referències als programes d'assistència sanitària, cal entendre-les realitzades per al conjunt dels set programes pressupostaris indicats.

En el quadre següent es mostra, en milers d'euros, el detall per capítols del pressupost definitiu de despeses per a l'exercici de 2001 dels set programes fiscalitzats:

Programa pressupostari	Capítol del pressupost de despeses							Total	
	1	2	4	6	7	8			
412.21 Atenció primària	357.223	38.900	59	10.629	1.752	0	408.563	14,1%	
412.22 Assistència especialitz.	853.744	375.593	5.345	51.840	3.720	0	1.290.242	44,4%	
412.23 Prestacions farmacèu.	1.343	3.950	872.562	4	0	30	877.889	30,2%	
412.24 Prestacions externes	0	109.919	127.686	0	301	0	237.906	8,2%	
412.25 Admó. i serv. generals	17.420	2.899	0	69	0	0	20.388	0,7%	
412.26 Personal sanit. resident	42.041	0	0	0	0	0	42.041	1,4%	
412.28 Atenció socio sanitària	20.564	6.719	723	1.882	0	0	29.888	1,0%	
Total	1.292.335	537.980	1.006.375	64.424	5.773	30	2.906.917	100,0%	
	44,5%	18,5%	34,6%	2,2%	0,2%	0,0%	100,0%		

Quadre 1

1.2 Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana

La llei 10/1994, de 19 de desembre, crea el Consell Jurídic Consultiu, com l'òrgan consultiu suprem del Govern Valencià i de la seua Administració, i si és el cas de les administracions locals ubicades a la Comunitat Valenciana; exerceix les seues funcions amb autonomia orgànica i funcional, per tal de garantir l'objectivitat i independència de tals funcions, la tutela de la legalitat i de l'estat de dret.

El Reglament del Consell, aprovat pel decret 138/1996, de 16 de juliol, del Govern Valencià, estableix que el Consell no forma part de l'Administració activa, ni s'integra en cap de les conselleries o d'altres òrgans o entitats de la Comunitat Autònoma, que precedeix qualsevol altre òrgan consultiu autonòmic i que substitueix en els mateixos termes el Consell d'Estat, llevat d'aquells casos en què expressament estiguen reservats a aquest últim.

Les lleis anuals de pressuposts de la Generalitat Valenciana inclouen el pressupost del Consell en el sector d'Administració General de la Generalitat, com a secció pressupostària 04, "Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana", programa

111.60, "Alt assessorament". L'assignació pressupostària per a l'exercici de 2001 és la següent:

- Capítol 1: 1.320.508 euros
- Capítol 2: 470.232 euros
- Capítol 6: 42.071 euros

1.3 Auditoria operativa del programa 442.10, "Qualitat ambiental"

Aquesta institució ha considerat en el seu pla d'actuació per a l'exercici de 2001 la fiscalització, amb criteris d'eficiència, eficàcia i economia, d'aquest programa de despesa inclòs en el pressupost de la Generalitat Valenciana per a 2001.

La gestió d'aquest programa és responsabilitat de la Conselleria de Medi Ambient, i dins d'aquest departament, la planificació, execució i control del programa correspon a l'àrea de Qualitat Ambiental de la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental.

L'informe relatiu a la fiscalització del programa s'inclou en el present volum.

2. TRÀMIT D'AL.LEGACIONS

Acomplint el que es va acordar en el Ple de les Corts Valencianes de 22 de desembre de 1986, així com el corresponent acord del Consell d'aquesta Sindicatura de Comptes pel qual tingué coneixement de l'esborrany de l'informe de fiscalització corresponent a l'any 2001, aquest esborrany va ser tramés al comptedonant perquè, en el termini concedit, hi formulés al.legacions.

Quant al contingut de les al.legacions i el seu tractament, cal assenyalar el següent:

- 1) L'òrgan fiscalitzat ha formulat, si calia, al.legacions i consideracions que afecten determinades parts o qüestions de l'informe.
- 2) Totes les al.legacions han sigut analitzades de forma detinguda.
- 3) Les al.legacions admeses han sigut incorporades al contingut de l'informe.
- 4) Tret dels casos concrets que així ho requeresquen, per regla general no s'emeten valoracions sobre al.legacions que:
 - a) Confirmen les deficiències o irregularitats assenyalades en l'informe.
 - b) No rebaten el contingut de l'informe, sinó que expliquen o justifiquen les actuacions de l'entitat fiscalitzada.
 - c) Indiquen que les deficiències o irregularitats han sigut esmenades amb posterioritat al tancament de l'exercici fiscalitzat.
- 5) Els informes justificatius de les al.legacions desestimades, emesos pels auditors i ratificats pels síndics encarregats, una vegada aprovats pel Consell de la Sindicatura s'incorporen al corresponent expedient administratiu.

**PROGRAMES D'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA DE LA
CONSELLERIA DE SANITAT**

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Antecedents

La Llei 14/86, de 25 d'abril, General de Sanitat va definir l'actual sistema sanitari públic unificant totes les estructures i serveis públics en un únic Sistema Nacional de Salut, format pel conjunt dels Serveis de Salut de les distintes comunitats autònomes, els quals integren tots els centres, serveis i establiments de les pròpies comunitats autònomes, diputacions provincials, ajuntaments u qualsevol altra de les administracions territorials intracomunitàries, sota la responsabilitat i gestió de la respectiva comunitat autònoma.

En aplicació de la Llei General de Sanitat, mitjançant la Llei 8/1987, de 4 de desembre, de la Generalitat Valenciana, es va crear el Servei Valencià de Salut (d'ara endavant SVS), com un organisme autònom de naturalesa administrativa de la Generalitat Valenciana, dotat de personalitat jurídica i adscrit a la Conselleria de Sanitat. L'objecte del SVS, el constituïa la protecció i promoció de la salut i l'atenció sanitària a la Comunitat Valenciana, tot gestionant i prestant els serveis relatius a aquesta matèria, en particular les funcions i els serveis de l'Institut Nacional de Salut traspassats a la Comunitat Valenciana mitjançant el reial decret 1.612/1987, de 27 de novembre.

La llei de la Generalitat Valenciana 6/1993, de 31 de desembre, de Pressuposts per a l'exercici de 1994, va suprimir el SVS com a organisme autònom i va establir que la Conselleria de Sanitat assumís les funcions que exercia l'organisme extingit; la seua comptabilitat s'integrà plenament en el sistema informàtic comptable i pressupostari de la Generalitat Valenciana.

Les dotacions pressupostàries que recullen la despesa en assistència sanitària i que seran fiscalitzades són les corresponents als programes de despesa següents:

412.21	Atenció primària,
412.22	Assistència especialitzada,
412.23	Prestacions farmacèutiques,
412.24	Prestacions externes,
412.25	Administració i serveis generals,
412.26	Personal sanitari resident.
412.28	Atenció socio sanitària i salut mental

Aquests programes estan enquadrats orgànicament en els serveis 04, "Direcció General per a la Prestació Farmacèutica", i 05, "Sotssecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut", tots dos de la secció 10, corresponent a la Conselleria de Sanitat.

A l'efecte del present informe, les referències als programes d'assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat o PASCs, cal entendre-les com a fetes per al conjunt dels set programes pressupostaris indicats.

1.2 Organització de la Conselleria de Sanitat

1.2.1 Estructura i funcions dels òrgans centrals

La Conselleria de Sanitat és l'òrgan encarregat de dirigir i executar la política del Govern Valencià en matèria de sanitat i exerceix les competències que legalment té atribuïdes a aqueix efecte. El conseller és la superior autoritat de la Conselleria i n'és el màxim òrgan executiu.

L'estructura orgànica de la Conselleria de Sanitat està regulada pel decret 87/1999, de 30 de juliol, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Sanitat i per les modificacions posteriors. Durant l'exercici de 2000, s'ha publicat l'ordre de 3 de gener de 2000 del conseller de Sanitat, per la qual es desenvolupa el decret 87/1999.

Sota l'autoritat del conseller, el nivell directiu de la Conselleria de Sanitat està integrat per les unitats següents:

- Sotssecretaria per a l'Agència Valenciana de la Salut,
- Sotssecretaria per als Recursos de Sanitat,
- Secretaria General,
- Direcció General per a l'Atenció al Pacient,
- Direcció General per a la Prestació Assistencial,
- Direcció General per a la Salut Pública,
- Direcció General per als Recursos Humans,
- Direcció General per a la Prestació Farmacèutica,
- Direcció General de l'Agència per a la Qualitat, Avaluació, i Modernització dels Serveis Assistencials.

Presidit pel conseller, es constitueix un Consell de Direcció, format pels sotssecretaris, el secretari general i els directors generals. Així mateix, hi podran assistir aquells responsables d'òrgans, serveis o dependències que el conseller estime convenient en cada moment.

La Sotssecretaria per a l'Agència Valenciana de la Salut és l'òrgan al qual correspon dirigir i executar la política sanitària de la Generalitat Valenciana. De la Sotssecretaria depenen la Direcció General per a l'Atenció al Pacient, la Direcció General per a la Prestació Assistencial i l'Escola Valenciana d'Estudis per a la Salut Pública.

La Sotssecretaria per als Recursos de Sanitat és l'òrgan al qual correspon gestionar els recursos humans i econòmics de la Conselleria de Sanitat. La Direcció General per als

Recursos Humans i Econòmics, així com les àrees de recursos econòmics i la d'infraestructures, contractació i aprovisionament, depenen d'aquesta sotssecretaria.

La Direcció General per a la Prestació Farmacèutica és l'òrgan directiu de la Conselleria encarregat de l'ordenació farmacèutica de la Comunitat Valenciana, de la millora de la qualitat de la prestació farmacèutica i del disseny de les mesures encaminades a controlar i racionalitzar la despesa farmacèutica.

La Direcció General de l'Agència per a la Qualitat, Avaluació i Modernització dels Serveis Assistencials és l'òrgan directiu de la Conselleria encarregat d'avaluar la qualitat assistencial sanitària a la Comunitat Valenciana, del disseny i implantació d'indicadors de qualitat i de l'homologació i acreditació dels serveis sanitaris.

1.2.2 Organització perifèrica de la Conselleria de Sanitat

A cada una de les províncies de la Comunitat Valenciana, existeix una direcció territorial de la Conselleria de Sanitat, al capdavant de la qual hi haurà un director, que assumirà la representació de la Conselleria. Sota la superior autoritat del conseller depenen orgànicament del secretari general i funcionalment dels sotssecretaris, secretari general i de cada direcció general en les matèries de les seues competències.

1.2.3 D'altres estructures organitzatives

Les àrees de salut constitueixen les estructures fonamentals del sistema sanitari i es divideixen en zones bàsiques de salut, en cada una de les quals existirà un centre de salut per a l'atenció primària. Cada àrea de salut estarà vinculada, o disposarà, si més no, d'un hospital general, que és l'establiment encarregat de l'internament clínic i de l'assistència especialitzada.

Mitjançant l'ordre de 27 de desembre de 1993, de la Conselleria de Sanitat i Consum, s'aprova el Mapa Sanitari de la Comunitat Valenciana, on queden establides les àrees i zones de salut. El districtes sanitaris establits provisionalment en el decret 122/1988, queden incorporats en les corresponents àrees de salut i en la forma descrita en l'annex a la dita ordre. Aquestes àrees i zones de salut han sigut parcialment modificades per les ordres de 22 de desembre de 1994 i de 26 de setembre de 1997 de la Conselleria de Sanitat.

2. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ

2.1 Objectius

En virtut del que disposa l'article 8.3 de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig de Sindicatura de Comptes, la fiscalització efectuada ha tingut per objecte determinar si la liquidació del pressupost de despeses de l'exercici de 2001 corresponent als programes d'assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat (PASCS) que es mostra en el quadre 4.1, es presenten adequadament, d'acord amb els principis comptables aplicables, així com verificar el compliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant el citat exercici.

Així mateix, la fiscalització ha inclòs la revisió i l'avaluació de determinats aspectes del sistema de gestió i control intern dels dits programes, i assenyalar en els diferents apartats d'aquest informe aquelles situacions que hauran de ser objecte d'atenció i millora per part dels òrgans responsables.

2.2 Abast i procediments de la fiscalització

2.2.1 Revisió financera

Tal com s'ha assenyalat en l'apartat 2.1 l'objecte de la fiscalització que es plasma en el present informe ha sigut la liquidació dels pressuposts de despeses dels programes d'assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat que estan plenament integrats en el Compte de l'Administració de la Generalitat Valenciana i per tant no es presenten en comptes separats. El quadre 4.1 que, mostra la liquidació pressupostària de dits programes, ha sigut elaborat per la Sindicatura de Comptes a partir de la informació detallada presentada com a part del Compte de l'Administració per la Intervenció General de la Generalitat Valenciana (IGGV), segons la normativa d'aplicació, el 28 de juny de 2002.

D'acord amb els objectius de la fiscalització, s'han efectuat les proves d'auditoria financera que s'han considerat pertinents, segons els principis i normes d'auditoria del sector públic elaborats per la Comissió de Coordinació dels Òrgans Públics de Control Extern de l'Estat Espanyol. Aquests procediments han consistit en la realització de proves selectives, revisió del control intern i d'altres tècniques d'auditoria que han sigut d'aplicació en aquest cas, els més importants dels quals s'assenyalen en els diferents apartats de l'informe.

Com en exercicis anteriors, la fiscalització del capítol 1 de despeses de personal dels PASCS, de les modificacions pressupostàries i de la tresoreria, s'ha realitzat conjuntament amb els de la resta de programes integrants del Compte de l'Administració de la Generalitat Valenciana i es mostren els resultats el treball realitzat en l'informe corresponent al dit Compte.

2.2.2 Revisió del compliment de legalitat

D'acord amb els objectius de la fiscalització indicats en l'apartat 2.1 i amb l'enfocament i l'abast descrit en l'apartat 2.2.1, hem revisat el compliment per part de la Conselleria de Sanitat de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics afectats als PASCs durant l'exercici de 2001.

La dita revisió ha consistit en la verificació, mitjançant proves selectives, del compliment dels aspectes rellevants establits fonamentalment en:

- Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, text refós aprovat pel decret legislatiu de 26 de juny de 1991.
- Llei 12/2000 de la Generalitat Valenciana, de 28 de desembre, de Pressuposts per a l'exercici de 2001.
- Llei de Contractes de les Administracions Públiques, text refós aprovat pel R.D.L. 2/2000, de 16 de juny.
- Decret 87/1999, de 30 de juliol, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Sanitat (modificat pel decret 198/1999, de 19 octubre, pel decret 215/1999, de 9 de novembre, i pel decret 46/2001, de 27 de febrer del Govern Valencià).
- Ordre de 3 de gener de 2000, de la Conselleria de Sanitat, que desenvolupa el decret 87/1999.
- Ordre de 18 de febrer de 2000, de la Conselleria de Sanitat per la qual es deleguen atribucions en matèria de contractació administrativa, gestió econòmica i gestió de personal.

3. CONCLUSIONS GENERALS

3.1 Revisió financera

Com a resultat del treball efectuat, amb l'abast assenyalat en l'apartat 2.2.1 s'han posat de manifest els fets o circumstàncies següents que afecten de forma significativa a l'adequació dels comptes fiscalitzats als principis comptables aplicables:

- a) S'han reconegut obligacions en el pressupost de 2001 corresponents a despeses realitzades en exercicis anteriors per un import de 206.624 milers d'euros. En l'apartat 4.3.1 es detalla la composició de la dita xifra per capítol pressupostari i any d'origen.
- b) Les obligacions no reconegudes a 31 de desembre de 2001 van pujar a 643.515 milers d'euros. En l'apartat 4.3.2 es detalla la composició del dit import per capítol pressupostari i any d'origen.

3.2 Revisió del compliment de la legalitat

A més de les conclusions exposades en l'apartat 3.1, com a resultat del treball efectuat, amb l'abast descrit en l'apartat 2.2.2, s'han observat durant el període objecte de fiscalització determinats aspectes rellevants relatius al grau de compliment de la normativa aplicable a la gestió dels fons públics, en particular de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques (LCAP), que detallem àmpliament en els apartats 10 i 11.

En els apartats posteriors d'aquest informe s'indiquen els aspectes que hauran de ser objecte d'atenció i millora per part dels responsables dels PASCS.

4. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES

4.1 Execució pressupostària i consideracions generals

A partir de la informació detallada tramesa per la IGGV relativa al Compte d'Administració de la Generalitat Valenciana de l'exercici de 2001, la Sindicatura ha elaborat el quadre 4.1 en el qual es mostra la liquidació del pressupost de despeses de 2001 corresponent als PASCS.

El dit quadre reflecteix, per capítols, el pressuposts inicial del conjunt dels programes fiscalitzats, aprovat per la Llei 12/2000, de 28 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a 2001, que pujava a 2.680.776 milers d'euros.

Les modificacions netes practicades en l'exercici pujaren a 226.141 milers d'euros, cosa que representa un pressupost definitiu de 2.906.917 milers d'euros, amb un increment del 8,4% sobre l'inicial.

L'increment net de crèdits respecte a la previsió inicial és lleugerament superior al de l'exercici anterior, que va ser del 8%.

Així mateix, l'augment del pressupost definitiu respecte a 2000 ha sigut del 6,2% (vegeu el quadre 4.2).

La gestió dels expedients de modificacions pressupostàries durant 2001 ha seguit les mateixes direccions i procediments establits per a les modificacions al pressupost de la Generalitat Valenciana, i han sigut fiscalitzats conjuntament i mostrat els resultats de la fiscalització en l'informe del Compte de l'Administració de la Generalitat Valenciana.

Programes d'assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat

Liquidació del pressupost de despeses de l'exercici 2001

Xifres en milers d'euros

Capítols	Crèdits pressupostaris			Obligacions reconegudes	Pagaments realitzats	Obligacions pendents de pagament	Grau d'execució	Grau de compliment
	Inicials	Modificacions	Definitius					
1. Despeses de personal	1.223.378	68.957	1.292.335	1.292.335	1.292.256	79	100,0%	100,0%
2. Despeses de funcionament	509.633	28.347	537.980	537.980	408.927	129.053	100,0%	76,0%
4. Transferències corrents	823.978	182.397	1.006.375	1.006.368	956.485	49.883	100,0%	95,0%
6. Inversions reals	115.367	(50.943)	64.424	62.972	10.866	52.106	97,7%	17,3%
7. Transferències de capital	8.390	(2.617)	5.773	5.773	732	5.041	100,0%	12,7%
8. Actius financers	30	0	30	0	0	0	0,0%	--
Total	2.680.776	226.141	2.906.917	2.905.428	2.669.266	236.162	99,9%	91,9%

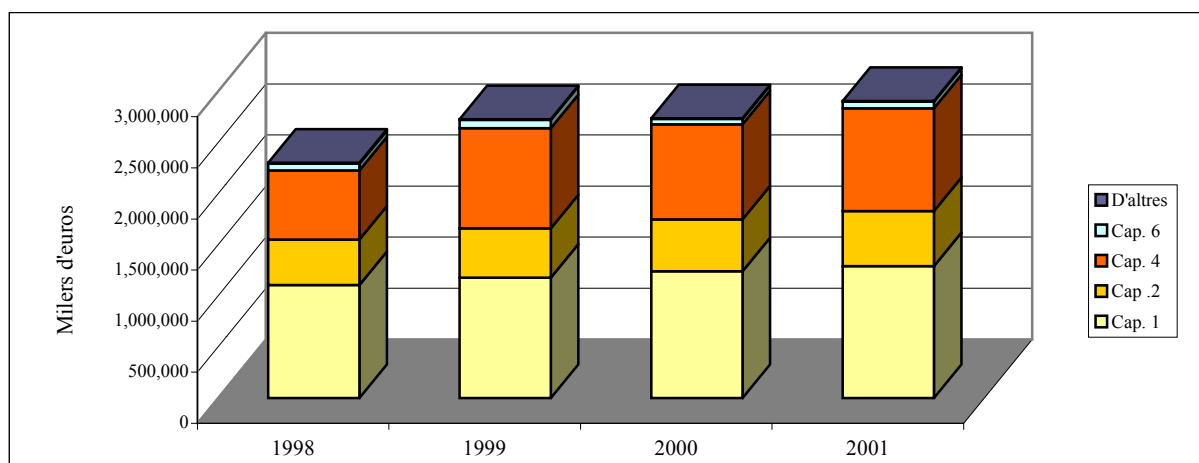
Quadre 4.1

L'evolució interanual dels distints capítols del pressupost definitiu de despeses pot observar-se, en milers d'euros, en el quadre següent:

	Pressupost definitiu				Variació anual		
	1998	1999	2000	2001	99/98	00/99	01/00
Capítol 1	1.107.088	1.177.635	1.240.687	1.292.335	6,4%	5,4%	4,2%
Capítol 2	444.112	484.728	509.274	537.980	9,1%	5,1%	5,6%
Capítol 3	0	944	0	0	-	-	-
Capítol 4	677.575	980.966	929.399	1.006.375	44,8%	(5,3%)	8,3%
Capítol 6	63.599	79.195	54.025	64.424	24,5%	(31,8%)	19,2%
Capítol 7	9.496	7.092	3.107	5.773	(25,3%)	(56,2%)	85,8%
Capítol 8	12	24	1.809	30	100,0%	-	(98,3%)
Total	2.301.882	2.730.584	2.738.301	2.906.917	18,6%	0,3%	6,2%

Quadre 4.2

Gràficament la composició per capítols i l'evolució del pressupost definitiu dels últims exercicis, és la següent:

En el quadre 4.3 poden observar-se, en milers d'euros, les obligacions reconegudes en el pressupost de 2001 per capítols pressupostaris i detallades per centres de gestió.

Obligacions reconegudes							
Centre	Capítols						
	1	2	4	6	7	8	Total
Direcció Territorial València	18.116	73.870	536.068	0	0	0	628.054
Direcció Territorial Alacant	7.490	26.955	308.266	68	0	0	342.779
Hospital La Fe	192.006	67.935	0	7.848	0	0	267.789
Hospital General Alacant	85.604	33.004	0	1.679	0	0	120.287
Direcció Territorial Castelló	5.243	8.877	103.575	22	0	0	117.717
Hospital Clínic Universitari	71.039	28.330	0	1.672	0	0	101.041
Hospital Dr. Peset	62.389	25.658	0	2.097	0	0	90.144
Hospital General Castelló	51.505	15.849	0	810	0	0	68.164
Hospital d'Elx	45.693	16.779	0	1.727	0	0	64.199
Hospital Santa Llúcia	5.483	50.516	0	0	0	0	55.999
Hospital Arnau de Vilanova	33.748	11.050	0	1.201	0	0	45.999
Hospital Sant Joan	32.507	12.213	0	778	0	0	45.498
Hospital d'Orihuela	30.837	10.518	0	456	0	0	41.811
Hospital d'Elda	29.095	10.959	0	1.512	0	0	41.566
Hospital de Sagunt	28.230	10.452	0	1.951	0	0	40.633
Hospital de Xàtiva	29.551	9.393	0	707	0	0	39.651
Hospital de Gandia	27.699	9.060	0	1.636	0	0	38.395
Hospital Verge dels Lliris	26.683	8.548	0	473	0	0	35.704
Hospital Vila-joiosa	26.882	7.885	0	396	0	0	35.163
Atenció Primària àrea 02	30.991	3.303	0	242	0	0	34.536
Hospital La Plana de Vila-Real	22.903	7.360	0	339	0	0	30.602
Hospital de Dènia	19.111	7.485	0	438	0	0	27.034
Atenció Primària Àrea 09	21.055	2.730	0	226	0	0	24.011
Atenció Primària Àrea 05	21.685	2.071	0	205	0	0	23.961
Atenció Primària Àrea 06	20.643	2.278	0	275	0	0	23.196
Atenció Primària Àrea 10	17.377	2.132	0	307	0	0	19.816
Centre de Transfusions	10.167	9.149	59	253	0	0	19.628
Atenció Primària Àrea 04	17.278	1.844	0	119	0	0	19.241
Atenció Primària Àrea 17	16.846	1.869	0	318	0	0	19.033
Atenció Primària Àrea 20	16.309	2.324	0	132	0	0	18.765
Atenció Primària Àrea 13	16.665	1.646	0	261	0	0	18.572
Atenció Primària Àrea 08	16.285	1.605	0	51	0	0	17.941
Hospital de Vinaròs	13.457	4.183	0	195	0	0	17.835
S.E.U. València	15.922	1.005	0	494	0	0	17.421
Hospital de Requena	12.149	3.740	0	371	0	0	16.260
Atenció Primària Àrea 15	13.072	1.721	0	133	0	0	14.926
Atenció Primària Àrea 18	13.042	1.595	0	158	0	0	14.795
C.E. Juan Llorens	11.950	2.577	0	123	0	0	14.650
Atenció Primària Àrea 19	12.538	1.874	0	167	0	0	14.579
Atenció Primària Àrea 11	12.683	1.258	0	148	0	0	14.089
Atenció Primària Àrea 16	12.370	1.608	0	95	0	0	14.073
Atenció Primària Àrea 12	12.021	1.549	0	172	0	0	13.742
Atenció Primària Àrea 03	12.262	1.341	0	123	0	0	13.726
Atenció Primària Àrea 14	11.083	1.548	0	130	0	0	12.761
Hospital Dr. Moliner	7.597	2.520	0	837	0	0	10.954
S.E.U. Elx-Alacant	9.836	789	0	164	0	0	10.789
Hospital Sant Vicent del Raspeig	7.032	2.498	0	362	0	0	9.892
Hospital d'Ontinyent	8.006	1.763	0	113	0	0	9.882
Atenció Primària Àrea 01	8.338	890	0	80	0	0	9.308
Hospital la Malva-rosa	6.935	2.097	0	240	0	0	9.272
Hospital la Magdalena	5.934	1.702	0	48	0	0	7.684
Atenció Primària Àrea 07	6.037	700	0	45	0	0	6.782
Gerència Àrea de Salut d'Alcoi	1.332	2.826	938	0	0	0	5.096
S.E.U. Castelló	2.904	324	0	5	0	0	3.233
Escola Infermeria la Fe	563	108	0	0	0	0	671
Serveis centrals	116	353	57.456	51	4.021	0	61.997
Gestió Delegada	23	9.814	0	30.515	1.752	0	42.104
Subsecretaria	16.675	0	0	0	0	0	16.675
Prestació Farmacèutica	1.343	3.950	6	4	0	0	5.303
Total capítol	1.292.335	537.980	1.006.368	62.972	5.773	0	2.905.428

Abreviatures:

S.E.U. Servei especial d'urgència

C.E. Centre d'especialitats

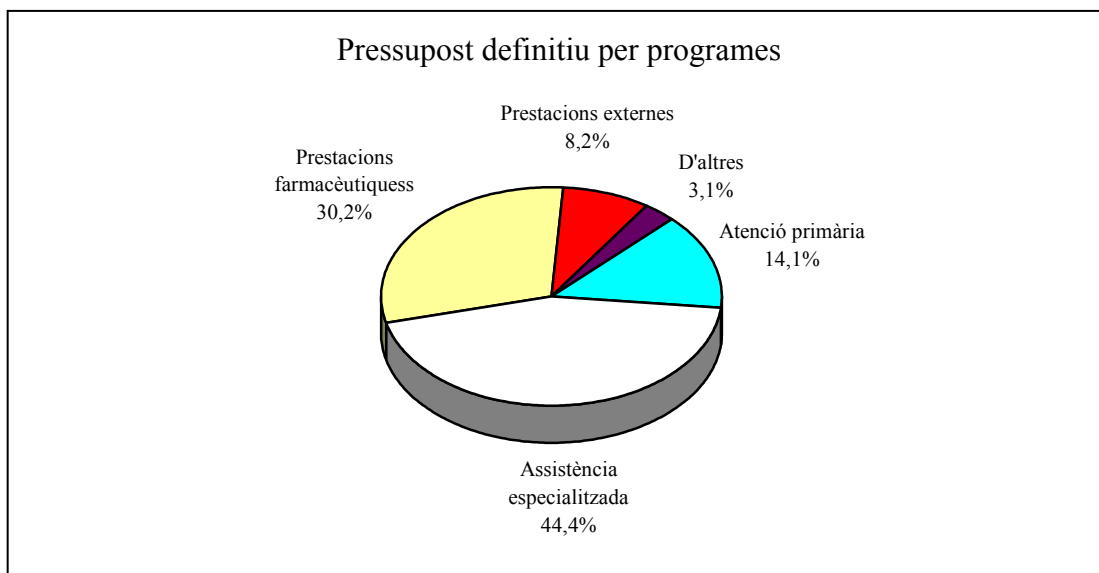
Quadre 4.3

4.2 Estructura funcional del pressupost de despeses

En el quadre 4.4 es mostra, en milers d'euros, el detall per capítols del pressupost definitiu de despeses per a l'exercici de 2001 dels set programes fiscalitzats:

Programa pressupostari	Capítol del pressupost de despeses							
	1	2	4	6	7	8	Total	
412.21 Atenció primària	357.223	38.900	59	10.629	1.752	0	408.563	14,1%
412.22 Assistència especialitzada	853.744	375.593	5.345	51.840	3.720	0	1.290.242	44,4%
412.23 Prestacions farmacèutiques	1.343	3.950	872.562	4	0	30	877.889	30,2%
412.24 Prestacions externes	0	109.919	127.686	0	301	0	237.906	8,2%
412.25 Admó. i serv. generals	17.420	2.899	0	69	0	0	20.388	0,7%
412.26 Personal sanit. resident	42.041	0	0	0	0	0	42.041	1,4%
412.28 Atenció sociosanitària	20.564	6.719	723	1.882	0	0	29.888	1,0%
Total	1.292.335	537.980	1.006.375	64.424	5.773	30	2.906.917	100,0%
	44,5%	18,5%	34,6%	2,2%	0,2%	0,0%	100,0%	

Quadre 4.4

L'execució pressupostària de l'exercici per programes es recull en el quadre següent, expressat en milers d'euros:

Programa pressupostari	Pressupost definitiu	Obligacions reconegud.	Pagaments realitzats	Grau execució	Grau compli.
412.21 Atenció primària	408.563	407.718	383.165	99,8%	94,0%
412.22 Assistència especialitzada	1.290.242	1.289.704	1.151.321	100,0%	89,3%
412.23 Prestacions farmacèutiques	877.889	877.856	875.674	100,0%	99,8%
412.24 Prestacions externes	237.906	237.905	172.373	100,0%	72,5%
412.25 Admó. i serveis generals	20.388	20.380	19.474	100,0%	95,6%
412.26 Personal sanitari resident	42.041	42.041	42.041	100,0%	100,0%
412.28 Atenció sociosanitària	29.888	29.824	25.218	99,8%	84,6%
Total	2.906.917	2.905.428	2.669.266	99,9%	91,9%

Quadre 4.5

El programa d'assistència especialitzada amb 1.290.242 milers d'euros de pressupost definitiu de despeses representa el 44,4% del pressupost d'assistència sanitària i és, per tant, quantitativament el més important. El capítol més significatiu d'aquest programa és el de despeses de personal, que aplega el 66,2% de la despesa total del programa. L'assistència especialitzada atén les necessitats sanitàries de la població amb problemes de salut, la complexitat o característiques concretes dels quals sobrepassi la capacitat dels recursos assignats als equips d'atenció primària. Aquest programa es gestiona bàsicament en els hospitals i centres d'especialitats.

El programa de prestacions farmacèutiques és el segon en importància, ja que amb 877.889 milers d'euros de pressupost definitiu representa el 30,2% del pressupost total. En aquest programa el capítol 4 és el de major import, i en representa el 99,4% i s'analitza en l'apartat 7 d'aquest informe.

4.3 Obligacions no reconegudes

4.3.1 Obligacions d'exercicis anteriors imputades al pressupost de 2001

En el quadre 4.6 es mostren per capítols pressupostaris i anys d'origen, les obligacions no reconegudes en exercicis anteriors imputades al pressupost de 2001, segons la informació facilitada per la Sotssecretaria per als Recursos de Sanitat, expressats en milers d'euros:

	1998	1999	2000	Total
Capítol 2	35.623	17.436	224	53.283
Capítol 4	-	-	153.341	153.341
Total	35.623	17.436	153.565	206.624

Quadre 4.6

4.3.2 Obligacions no reconegudes a 31 de desembre de 2001

Amb data 22 de febrer de 2002, la Sindicatura de Comptes va sol·licitar a la Conselleria de Sanitat, entre altra informació, la referent a la xifra total i el detall per exercicis d'origen, centres i capítols pressupostaris de les obligacions no reconegudes a 31 de desembre de 2001.

D'acord amb la informació rebuda que ha sigut objecte de verificació en el curs del nostre treball, l'import total de les obligacions no reconegudes a 31 de desembre de 2001, per capítol i any d'origen és, almenys, el següent en milers d'euros:

	1999	2000	2001	Total
Capítol 2	93.294	169.797	198.727	461.818
Capítol 4	-	-	181.697	181.697
Total	93.294	169.797	380.424	643.515

Quadre 4.7

Del total de les obligacions no reconegudes del capítol segon, 37.414 milers d'euros corresponen a les despeses realitzades per prestacions externes concertades, mentre que 161.313 milers d'euros són derivades fonamentalment d'adquisicions de béns corrents i serveis dels centres d'assistències especialitzades.

Quant a les obligacions del capítol quart, 154.942 milers d'euros corresponen a la facturació dels mesos de novembre i desembre de 2001 de les prestacions de farmàcia, 11.010 milers d'euros a despeses de pròtesis, vehicles per a invàlids i 15.745 milers d'euros a despeses derivades per reintegraments per assistència sanitària (Pla de xoc).

4.4 Evolució de la despesa real

D'acord amb el que s'ha analitzat en els apartats anteriors i la informació sobre la matèria proporcionada en informes d'exercicis anteriors, degudament actualitzada amb les dades més recents facilitades per la Conselleria de Sanitat, es pot determinar la despesa real en cada un dels exercicis i la seua evolució interanual, tenint en compte les obligacions reconegudes de cada exercici, a les quals s'afegeixen les no reconegudes al

tancament de cada un dels exercicis amb origen en els respectius anys i s'eliminen les comptabilitzades que corresponen a períodes anteriors.

El resultat es mostra en el quadre següent en milers d'euros:

Capítol	Despesa real				Variació anual		
	1998	1999	2000	2001	99/98	00/99	01/00
Capítol 1	1.107.088	1.177.635	1.240.591	1.292.335	6,4%	5,3%	4,2%
Capítol 2	484.452	562.878	617.853	683.424	16,2%	9,8%	10,6%
Capítol 3	0	944	0	0	-	-	-
Capítol 4	786.358	880.032	951.811	1.034.724	11,9%	8,2%	8,7%
Capítol 6	55.924	69.249	51.164	62.972	23,8%	(26,1%)	23,1%
Capítol 7	7.783	6.142	3.107	5.773	(21,1%)	(49,1%)	85,8%
Capítol 8	12	24	1.809	0	100,0%		(100,0%)
Total	2.441.617	2.696.904	2.866.335	3.079.228	10,5%	6,3%	7,4%

Quadre 4.8

Si analitzem l'evolució del pressupost definitiu (quadre 4.2) i l'evolució de la despesa real (segons es mostra en el quadre anterior), dels principals capítols del pressupost, vegem que no guarden relació a causa de l'existència d'un volum molt significatiu d'obligacions no reconegudes al tancament de cada exercici.

5. DESPESES DE PERSONAL

El pressupost definitiu del capítol 1 “Despeses de personal”, va pujar a 1.292.335 milers d’euros, cosa que representa el 44,5% del pressupost dels programes d’assistència sanitària a 31 de desembre de 2001. Aquest capítol és el més rellevant quantitativament del pressupost total.

En el quadre 5.1, obtingut a partir de la informació rebuda, es mostra en milers d’euros el detall de les despeses de personal per articles pressupostaris, tot indicant-hi el pressupost definitiu, les obligacions reconegudes i els pagaments líquids de 2001, així com el grau d’execució que arriba al 100%; i el de compliment amb el 100%.

Article	Pressupost definitiu	Obligaci. reconegu.	Pagams. realitzats	Grau execució	Grau compli.
11 Sous i salaris	803.534	803.534	803.534	100,0%	100,0%
12 Cotitzacions socials a càrrec de l’ocupa.	196.593	196.593	196.593	100,0%	100,0%
13 D’altres despeses socials	3.568	3.568	3.489	100,0%	97,8%
14 Prestacions socials a càrrec de l’ocupa.	25	25	25	100,0%	100,0%
15 Retribucions variables (guàrdies, trasplantaments, nocturnitat, etc.)	111.989	111.989	111.989	100,0%	100,0%
16 Sous i cotitza. socials personal substitut, no IT (excedències, vacances, etc.)	122.111	122.111	122.111	100,0%	100,0%
17 Sous i cotitzacions socials personal substitut, per IT	54.515	54.515	54.515	100,0%	100,0%
Total	1.292.335	1.292.335	1.292.256	100,0%	100,0%

Quadre 5.1

Com en els exercicis anteriors, la fiscalització de les despeses de personal dels programes d’assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat, s’ha realitzat conjuntament amb les de la resta del Compte de l’Administració de la Generalitat, en estar plenament integrada la gestió pressupostària i comptable.

6. DESPESES DE FUNCIONAMENT

6.1 Informació pressupostària. Comentaris generals

En el quadre 6.1 es mostra, en milers d'euros, l'execució del capítol 2 del pressupost de despeses dels programes d'assistència sanitària.

El pressupost definitiu d'aquest capítol ha pujat a 537.980 milers d'euros, cosa que representa el 18,5% del pressupost total anual dels PASCS i implica un increment del 5,6% respecte al pressupost definitiu de l'exercici anterior.

La major part de les despeses del capítol es concentra en el programa d'assistència especialitzada que, amb 375.593 milers d'euros absorbeix el 69,8% del pressupost definitiu del capítol 2.

Programes	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Pagams. realitzats	Grau execució	Grau compli.
412.21 Atenció primària	38.900	38.900	23.204	100,0%	59,7%
412.22 Assistència especialitzada	375.593	375.593	284.400	100,0%	75,7%
412.23 Prestacions farmacèutiques	3.950	3.950	2.224	100,0%	56,3%
412.24 Prestacions externes	109.919	109.919	92.678	100,0%	84,3%
412.25 Admó. i serveis generals	2.899	2.899	2.045	100,0%	70,5%
412.28 Atenció sociosanitària	6.719	6.719	4.376	100,0%	65,1%
Total	537.980	537.980	408.927	100,0%	76,0%

Quadre 6.1

Les obligacions reconegudes a 31 de desembre de 2001 pujaren a 537.980 milers d'euros, cosa que representa un grau d'execució del 100%. És a dir que s'han reconegut obligacions fins al límit permès per les disponibilitats pressupostàries. L'adequada interpretació de les xifres anteriors exigeix prendre en consideració la quantia i evolució de les obligacions no reconegudes, tal i com es detalla i analitza en els apartats 4.3 i 4.4.

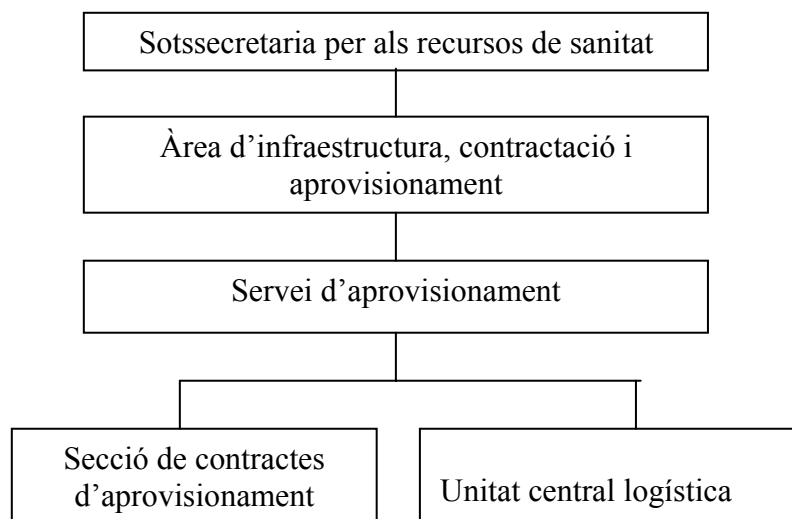
El grau de compliment es xifra en el 76%.

En els apartats següents es comenten més detalladament els components d'aquest capítol i els resultats de la fiscalització que s'hi ha efectuat.

6.2 Organització administrativa

La gestió administrativa dels processos d'aprovisionament, tant de béns com de serveis amb destinació a les institucions sanitàries es troba bàsicament descentralitzada. Cada centre es responsabilitza de la dita gestió i del compliment de les normes de la LCAP i de qualsevol altra normativa que resulte aplicable.

L'estructura administrativa central d'aquesta funció en la Conselleria de Sanitat, durant l'exercici de 2001, segons el seu Reglament Orgànic i Funcional, és la següent:

La secció de contractes d'aprovisionament té al seu càrrec l'execució de tots els tràmits requerits per a la contractació administrativa en els serveis centrals de la Conselleria de Sanitat.

La unitat central logística té com a missió essencial rebre i canalitzar les comandes de subministraments dels centres sol.licitants, principalment dels hospitals.

Un component significatiu de la despesa del capítol 2, el corresponent als concerts d'assistència sanitària, es gestionen des de les direccions territorials de la Conselleria. El resultat de la seua fiscalització es mostra en l'apartat 6.3 següent.

El volum més significatiu de recursos pressupostaris assignats al capítol 2, es gestiona en els hospitals. En l'apartat 11 d'aquest informe es detallen els resultats del treball dut a terme en els hospitals que han sigut seleccionats en aquest exercici per a ser fiscalitzats com a part integrant dels programes d'assistència sanitària de la Conselleria de Sanitat.

Finalment, des dels serveis centrals de la Conselleria es gestionen adquisicions realitzades per mitjà de la central de compres, i determinades adquisicions de béns i serveis amb destinació a distints centres, que per tenir alguna característica especial o per ser de gran importància quantitativa resulta aconsellable la seua tramitació en l'àrea d'infraestructura, contractació i aprovisionament de la Conselleria. Els resultats de la fiscalització efectuada en els serveis centrals s'exposen en l'apartat 10.

6.3 Programa de prestacions externes. Assistència sanitària amb mitjans aliens

En aquest apartat s'analitzen les despeses derivades de l'assistència sanitària prestada per ens privats i, en menor mesura, per altres administracions públiques, a fi de complementar els recursos disponibles en les institucions sanitàries de la Generalitat Valenciana.

La part més important de la despesa comptabilitzada en el programa 412.24 "Prestacions externes", està constituït per contractes de gestió de serveis públics, molts dels quals es subscriuen sota la forma de concerts, la majoria adjudicats per concurs des dels serveis centrals de la Conselleria de Sanitat, i als quals els són d'aplicació específica el que estableixen els articles 154 a 171, sobre contractes de gestió de serveis públics de la LCAP.

A més d'aquests serveis contractats, cal tenir en compte també els serveis prestats amb mitjans aliens a la Conselleria de Sanitat instrumentats mitjançant subvencions, en especial els inclosos en el "Pla de xoc" i que s'analitzen en l'apartat 7.4 d'aquest informe.

La gestió de la despesa per assistència sanitària amb mitjans aliens s'efectua fonamentalment en les tres direccions territorials de la Conselleria d Sanitat i en l'Àrea de Salut d'Alcoi i s'imputa comptablement a aqueixos centres.

El pagament d'aquesta modalitat d'assistència sanitària ve determinat per l'aplicació d'un sistema de tarifes establert per a cada tipus de servei. Les tarifes vigents durant 2001 van ser aprovades mitjançant l'ordre de 7 de juliol de 1997 de la Conselleria de Sanitat, actualitzada per a aquest exercici per l'ordre de 7 d'agost de 2001, per la qual es revisen les condicions econòmiques aplicables a l'assistència sanitària concertada amb mitjans aliens.

Les obligacions reconegudes per aquest concepte en 2001, en el capítol 2 del pressupost de despeses, han pujat a 109.919 milers d'euros, el detall de les quals, es mostra en el quadre següent, en milers d'euros:

Concepte	Àrea Alcoi	D.T. Alacant	D.T. Castelló	D.T. València	Total
Concerts centres hospitalaris	546	2.757	675	20.453	24.431
Concerts diàlisi	27	6.741	3.049	16.613	26.430
Oxigenoteràpia	417	4.018	1.026	7.753	13.214
D'altres tecnologies (RMN, TAC...)	489	4.778	1.597	14.665	21.529
Servei concertat transports	562	6.059	1.571	9.713	17.905
D'altres serveis	456	1.884	709	3.361	6.410
Total Programa 412.24	2.497	26.237	8.627	72.558	109.919

Quadre 6.2

En el quadre següent es mostra, en milers d'euros, l'evolució de les obligacions reconegudes per assistència amb mitjans aliens durant els dos últims exercicis:

Concepte	1999	2000	2001	99/00	00/01
Concerts centres hospitalaris	24.311	20.654	24.431	(15,0%)	18,3%
Concerts diàlisi	26.679	25.741	26.430	(3,5%)	2,7%
Oxigenoteràpia	14.196	16.277	13.214	14,7%	(18,8%)
D'altres tecnologies (RMN, TAC...)	13.541	19.288	21.529	42,4%	11,6%
Servei de transport sanitari	20.422	18.738	17.905	(8,2%)	(4,4%)
D'altres serveis	2.614	5.367	6.410	105,3%	19,4%
Total assist. sani. amb mitjans aliens	101.763	106.065	109.919	4,2%	3,6%

Quadre 6.3

Del quadre anterior es conclou que les obligacions reconegudes per la utilització de mitjans aliens durant períodes analitzats, s'han incrementat un 4%, si bé cal destacar que la variació més important és la de "D'altres tecnologies", amb un increment acumulat en el període de 1999 a 2001 d'un 59%, augment que es deu principalment a l'entrada en funcionament del concert de ressonàncies magnètiques adjudicat en 2000.

D'altra banda, el concepte de concerts amb centres hospitalaris, que en l'exercici de 2000 havia disminuït com a conseqüència de canvis en els criteris d'imputació comptable dels pagaments a l'Hospital Provincial de Castelló, en 2001 s'ha incrementat fins un 18%. En aquest concepte destaca el concert amb l'IVO per al tractament de malalties oncològiques.

No obstant això, per a l'adequada interpretació de les xifres del quadre anterior, cal considerar la situació de les obligacions no reconegudes al tancament de cada un dels exercicis, ja que la xifra d'obligacions de l'exercici de 2000 i anteriors imputades al pressupost de 2001, és de 12.657 milers d'euros i les obligacions no reconegudes originades en 2001 a la data de tancament de l'exercici, pugen a 37.414 milers d'euros. Realitzats els ajusts temporals per a imputar les despeses a l'exercici en què s'han produït, resulta que les despeses reals corresponents a l'exercici de 2001, són de 134.676 milers d'euros, cosa que representa un augment del 17% respecte de les despeses reals de l'exercici anterior, que van pujar a 115.070 milers d'euros.

La cobertura de l'assistència concertada és elevada, ja que en 2001 l'import d'obligacions reconegudes corresponents a serveis no concertats puja a 3.571 milers d'euros, cosa que significa un 3,2% sobre el total d'obligacions reconegudes per assistència per mitjans aliens.

Durant el període 1996-1999 es va realitzar l'adjudicació per concurs públic de la major part dels concerts que han sigut prorrogats per a l'exercici de 2001. En aquest exercici

han continuat en vigor alguns signats en 1994 i 1995, concretament els de diàlisi club i angiografies.

Hem revisat en les direccions territorials i en la gerència de l'Àrea de Salut d'Alcoi, l'adequat seguiment, control i comptabilitat dels concerts vigents relatius als serveis d'oncologia, oxigenoteràpia, hemodiàlisi i ressonància magnètica. El detall de la revisió efectuada es mostra en el quadre següent en milers d'euros:

Centre	Expedients revisats	Servei prestat i import revisat			
		Ressonàn. magnètica	Oncologia	Oxigenoteràpia	Hemodiàlisi
DT Alacant	234/2000	839 (21%)			
	322/1995				690 (26%)
Gerència d'Alcoi	234/2000	117 (24%)			
	310/1996		119 (22%)		
DT Castelló	234/2000	470 (22%)			
	335/1995				77 (31%)
DT València	234/2000	1.440 (9%)			

Nota: entre parèntesi s'indica el percentatge que representa l'import de les factures revisades sobre el total facturat en 2001 per cada expedient.

Quadre 6.4

De la revisió realitzada es desprèn que, en termes generals, la documentació de suport és suficient i la gestió administrativa adequada. Així mateix hem comprovat que els preus unitaris aplicats en les factures presentades per les empreses concertades no superen els aprovats per la Conselleria de Sanitat o, si escau, coincideixen amb els estipulats en els respectius contractes.

Quant al servei de ressonància magnètica realitzem les observacions següents:

- a) En la revisió de les factures i documentació de suport presentades en les direccions territorials de València i Castelló, no queda suficientment acreditada la prestació del servei concertat. Per tant, recomanem que s'establisquen els mecanismes de control que calguen, i que s'incloguen inspeccions periòdiques per part de la Conselleria per a verificar la realitat i adequació del servei prestat.
- b) Pel que fa a la fiscalització de les factures corresponents a les direccions territorials d'Alacant i València de 2001, cal indicar que part dels serveis han sigut prestats d'acord amb el que estableix per al model B, de l'expedient 234/2000, és a dir en les dependències de l'empresa adjudicatària, quan estava previst subministrar els serveis per mitjà del model A, que correspon a la prestació del servei en els hospitals públics, com a conseqüència de retards en la

posada en marxa dels equips concertats en els hospitals o la falta de capacitat per a absorbir l'activitat generada per les ressonàncies.

6.4 Central de compres

L'important volum de recursos destinats a l'adquisició de materials i a la contractació de servis, va aconsellar l'establiment de mecanismes adequats a fi d'obtenir una racionalització i millora en els processos d'aprovisionament de productes i serveis per al distints centres de la Conselleria. A tal efecte, en 1996 es va crear la Central de compres de béns i serveis, mitjançant l'ordre de 19 de gener de 1996, de la Conselleria de Sanitat, en la qual es regula la seua organització i funcionament, posteriorment modificada per les ordres de 16 d'abril de 1997, de 6 d'agost de 1999 i 30 d'abril de 2001, de la Conselleria de Sanitat.

Els contractes per a l'adquisició de productes de forma centralitzada es denominen de "Determinació del tipus i selecció de proveïdors" i tenen per objecte establir un nombre determinat de proveïdors, que seran els subministradors exclusius d'una determinada família de productes per als centres de la Conselleria de Sanitat.

La comissió de compres determina els productes que seran objecte d'adquisició centralitzada (l'adquisició es produeix sobre famílies completes de productes), de forma que solament es podran adquirir els productes incorporats al sistema a través de la Unitat Central Logística (UCL). (Vegeu-ne l'organigrama en l'apartat 6.2).

Mitjançant un concurs públic i per mitjà d'una valoració tècnica de l'oferta presentada -segons criteris establits en els PCAP-, es determina el conjunt de proveïdors que subministraran el producte i es formalitzen els "contractes-marc" amb cada un dels proveïdors seleccionats. L'adjudicació definitiva, per a un període determinat (tres, sis o dotze mesos), es realitza mitjançant un procediment negociat sense publicitat, tal com s'estableix en els articles 182.g. (per als subministraments) i 210.f. (per als serveis), de la LCAP, sobre la base del preu oferit per cada un d'ells, que tindrà el caràcter de màxim.

A partir de la informació facilitada pel Servei d'Aprovisionament, hem elaborat el següent quadre-resum de l'evolució del nombre de comandes realitzades des de 1998 fins a l'exercici de 2001, assenyalant l'import corresponent al total de les comandes de tots els expedients vigents cada any, en milions d'euros:

	1998	1999	2000	2001
Nombre de comandes	25.794	41.000	48.509	57.703
Import de les comandes	23,93	33,76	45,45	55,73
% de increment de l'import	74,4%	41,1%	34,6%	22,6%

Quadre 6.5

El nombre d'expedients tramitats a través de la Central de Compres i la seua evolució durant l'exercici de 2001, han sigut els següents:

- Expedients en vigor a 1 de gener de 2001	21
- Expedients finalitzats durant l'exercici	7
- Nous expedients adjudicats durant l'exercici	6
- Expedients en vigor a 31 de desembre de 2001	20

En la revisió dels expedients i de la informació facilitada pel Servei d'Aprovisionament s'ha pogut comprovar que la contractació per mitjà de la UCL ha produït un import estalvi en les adquisicions de subministraments que realitzen els centres de despeses, així com una homogeneïtzació i codificació dels productes adquirits.

El resum, per objecte, dels expedients en vigor a 31 de desembre de 2001, és:

Tipus de contracte	Objecte	Nombre exps.
Subministraments	Material sanitari	12
	Medicaments	3
	D'altres	3
Serveis	Neteja	1
	Seguretat i vigilància	1
TOTAL		20

Quadre 6.6

Els resultats de la fiscalització realitzada sobre una selecció d'expedients, s'exposa en l'apartat 10 de l'informe.

7. TRANSFERÈNCIES CORRENTS

7.1 Informació pressupostària. Comentaris generals

Les dotacions definitives del capítol 4, "Transferències corrents", s'elevaren a 1.006.375 milers d'euros, que equivalen al 34,6% del pressupost definitiu total dels programes d'assistència sanitària per a l'exercici de 2001. El pressupost inicial per a aquest capítol és de 823.978 milers d'euros i les modificacions pressupostàries netes efectuades durant l'exercici, de 182.397 milers d'euros.

Tal i com es mostra en el quadre 7.1, les obligacions reconegudes en aquest capítol ascendiren a 1.006.368 milers d'euros i els pagaments realitzats, a 956.485 milers d'euros. El grau d'execució ha sigut del 100% i el de compliment, del 95%.

El detall dels principals components d'aquest capítol és el següent, en milers d'euros:

Conceptes	Total obligacions	Pagaments realitzats	Pagaments pendants
Farmàcia	870.943	870.939	4
Pròtesis	57.089	38.977	18.112
D'altres transferències	78.336	46.569	31.767
TOTAL	1.006.368	956.485	49.883

Quadre 7.1

En el quadre 7.2 es mostra en milers d'euros l'evolució de les obligacions reconegudes en aquest capítol per centres:

Centre	2000		2001	
Direcció Territorial Alacant	279.167	30,0%	308.266	30,6%
Direcció Territorial Castelló	96.560	10,4%	103.575	10,3%
Direcció Territorial València	497.137	53,5%	536.068	53,3%
Serveis centrals	55.403	6,0%	57.461	5,7%
Àrea de salut d'Alcoi	1.042	0,1%	938	0,1%
Centre de transfusions	51	0,0%	60	0,0%
Total	929.360	100,0%	1.006.368	100,0%

Quadre 7.2

El concepte de despesa més important d'aquest capítol 4 correspon als crèdits destinats a pagar productes farmacèutics procedents de receptes mèdiques, que constitueixen el 86,5% de les obligacions reconegudes en l'exercici de 2001.

L'evolució de les obligacions reconegudes en els últims exercicis, distribuïdes per conceptes, ha sigut la següent en milers d'euros:

Obligacions reconegudes			
Concepte	2000	2001	Augment 2001/2000
Farmàcia	800.444	870.943	8,8%
Pròtesi	59.519	57.089	(4,1%)
D'altres	69.397	78.336	12,9%
Total	929.360	1.006.368	8,3%

Quadre 7.3

En aquest exercici s'ha produït un augment del 8,3%, de les obligacions reconegudes totals respecte de les reconegudes en l'exercici anterior.

Per a una anàlisi més precisa de l'evolució de la despesa d'aquest capítol, cal considerar l'efecte de les obligacions no reconegudes al tancament de cada exercici, del qual deriven els ajusts necessaris per a presentar la despesa realment incorreguda en cada període; segons que detallem a continuació, en milers d'euros.

Despesa real			
Concepte	2000	2001	Augment 2001/2000
Farmàcia	816.987	886.723	8,5%
Pròtesi	58.735	64.870	10,4%
D'altres	76.089	83.131	9,3%
Total	951.811	1.034.724	8,7%

Quadre 7.4

Per elaborar el quadre anterior, hem tingut en compte, en primer lloc, que al pressupost de 2001 s'han imputat 139.162 milers d'euros corresponents a la facturació dels col·legis oficials de farmacèutics dels mesos de novembre i desembre de 2000, i que, per contra, no s'hi han registrat despeses per la facturació dels mesos de novembre i desembre de 2001, per un import total de 154.942 milers d'euros, que s'han comptabilitzat en l'exercici de 2002.

Amb els ajusts anteriors, les despeses de farmàcia de 2001 reflecteixen un increment del 8,5% en termes reals, respecte de 2000.

El mateix procés hem seguit per a calcular la despesa real de “Pròtesis” i ”D'altres conceptes”.

7.2 Prestacions farmacèutiques

La despesa comptabilitzada per prestacions farmacèutiques que recull el pagament a les farmàcies dels consums que realitzen els assegurats, prèvia recepta dels facultatius de la Conselleria de Sanitat, es correspon, llevat de les diferències d'imputació temporal mencionades en l'apartat 7.1, amb la facturació emesa pels col·legis oficials de farmacèutics; per tal de comprovar-la, la Sindicatura ha sol·licitat als dits col·legis confirmació directa dels saldos mantinguts amb la Conselleria de Sanitat a 31 de desembre de 2001 i de la facturació realitzada durant l'exercici de 2001.

El 4 de gener de 1996 es va signar un acord entre el conseller de Sanitat i Consum i els presidents dels col·legis oficials de farmacèutics de la Comunitat Valenciana, per mitjà del qual es prorrogava provisionalment, per dos anys més, el concert de 13 de juliol de 1988, amb el compromís d'iniciar de forma immediata les negociacions per a signar un nou concert, el qual continua pendent de materialitzar-se.

El control i seguiment del compliment del concert amb els col·legis farmacèutics, correspon a l'Àrea de Prestació Farmacèutica i del Medicament de la Direcció General per a la Prestació Farmacèutica. El procés de revisió de les transaccions (factures, receptes i documentació), l'efectuen els negociats de prestacions farmacèutiques a les direccions territorials de la Conselleria. Aquests també controlen directament o indirecta la custòdia i distribució de les receptes prenumerades en què els facultatius prescriuen els productes als beneficiaris.

El Centre d'Informàtica processa la informació sobre les receptes ateses per les oficines de farmàcia continguda en les cintes magnètiques trameses pels col·legis de farmacèutics, i controla tant la coincidència de les dades de les factures i de la cinta, com la inclusió dels productes farmacèutics en el nomenclàtor.

La Conselleria de Sanitat per mitjà del sistema d'informació farmacèutica (GAIA), posa a disposició dels diferents agents que intervenen en el cicle de prescripció i dispensació, una ferramenta auxiliar que facilita la informació per a realitzar cada tasca professional amb el màxim d'eficiència. En el marc de la implantació del projecte GAIA estan millorant-se diferents aspectes del sistema d'informació.

L'evolució de la despesa farmacèutica i del nombre de receptes expedides a la Comunitat Valenciana en els últims cinc anys, es mostra en el quadre 7.5, distingint entre la població pensionista (per a la qual el finançament públic és del 100% del cost dels productes consumits), i la resta de la població protegida (la qual solament és subvencionada fins al 60% del cost del seu consum).

L'evolució de les variacions interanuals en el nombre de receptes lliurades i la despesa total per receptes, respectivament, distingint la població activa, la pensionista i la total, es mostra en els quadres 7.5, 7.6 i 7.7.

Programes d'Assistència Sanitària de la Conselleria de Sanitat
Evolució del consum de farmàcia

Font: Informació estadística

	1997			1998			1999			2000			2001			2001/2000			Mitjana 2001/1997		
	A	P	T	A	P	T	A	P	T	A	P	T	A	P	T	A	P	T	A	P	T
VALÈNCIA																					
Nombre receptes (milers)	13.667	26.131	39.798	12.827	26.541	39.368	12.935	27.510	40.445	12.851	28.724	41.575	13.035	30.310	43.345	1,4%	5,5%	4,3%	(1,1%)	3,8%	2,2%
Cost mitjà (euros)	6,36	10,00	8,75	7,10	11,02	9,74	7,74	11,94	10,60	8,06	12,38	11,32	8,65	13,22	11,85	7,3%	6,8%	4,7%	8,0%	7,3%	7,9%
CASTELLÓ																					
Nombre receptes (milers)	2.533	5.266	7.799	2.419	5.307	7.725	2.409	5.454	7.863	2.437	5.711	8.147	2.502	5.963	8.465	2,7%	4,4%	3,9%	(0,3%)	3,2%	2,1%
Cost mitjà (euros)	6,58	10,26	9,07	7,31	11,35	10,08	8,01	12,41	11,06	8,24	12,83	11,46	8,85	13,62	12,21	7,4%	6,2%	6,5%	7,7%	7,4%	7,8%
ALACANT																					
Nombre receptes (milers)	6.967	14.481	21.448	6.656	14.683	21.339	6.629	15.045	21.675	6.855	15.920	22.775	7.083	16.729	23.812	3,3%	5,1%	4,6%	0,5%	3,7%	2,7%
Cost mitjà (euros)	6,51	10,35	9,10	7,43	11,46	10,20	8,22	12,51	11,20	8,41	12,99	11,61	9,05	13,97	12,51	7,6%	7,5%	7,8%	8,7%	7,8%	8,3%
TOTAL																					
Import (milers d'e+A40uro)	148.925	465.304	614.228	158.222	520.723	678.951	173.933	584.346	758.279	181.284	635.703	816.987	192.913	693.810	886.723	6,4%	9,1%	8,5%	6,7%	10,5%	9,6%
Nombre receptes (milers)	23.167	45.878	69.045	21.902	46.531	68.432	21.974	48.009	69.983	22.143	50.354	72.498	22.621	53.002	75.622	2,2%	5,3%	4,3%	(0,6%)	3,7%	2,3%
Cost mitjà (euros)	6,43	10,14	8,90	7,22	11,19	9,92	7,92	12,17	10,84	8,19	12,62	11,27	8,53	13,09	11,73	4,2%	3,7%	4,1%	7,4%	6,6%	7,2%

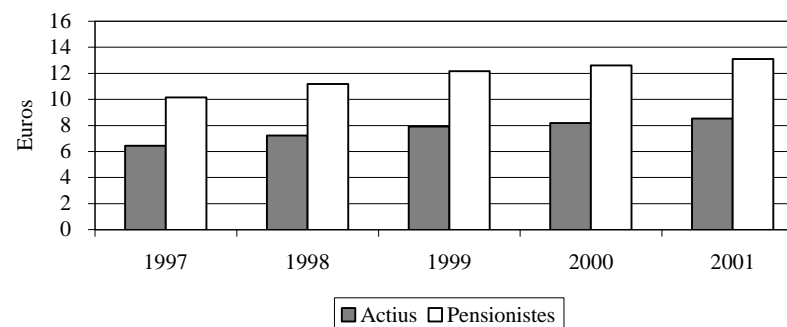
A= Actius P= Pensionistes T= Total

Quadre 7.5

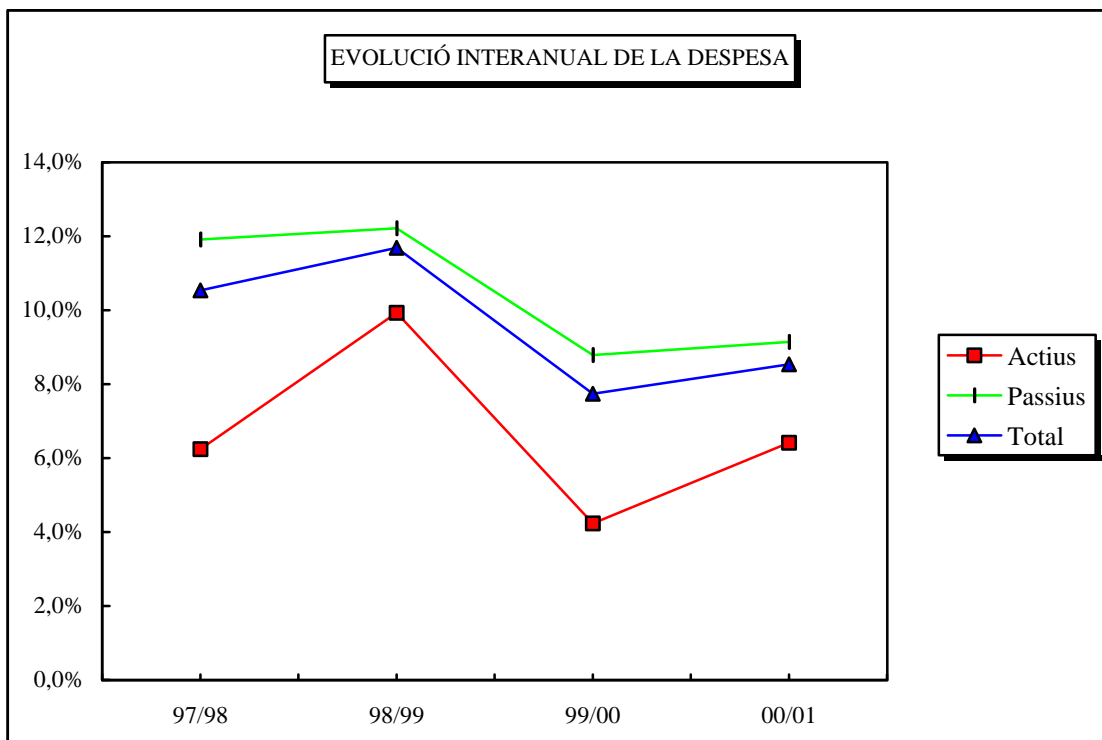
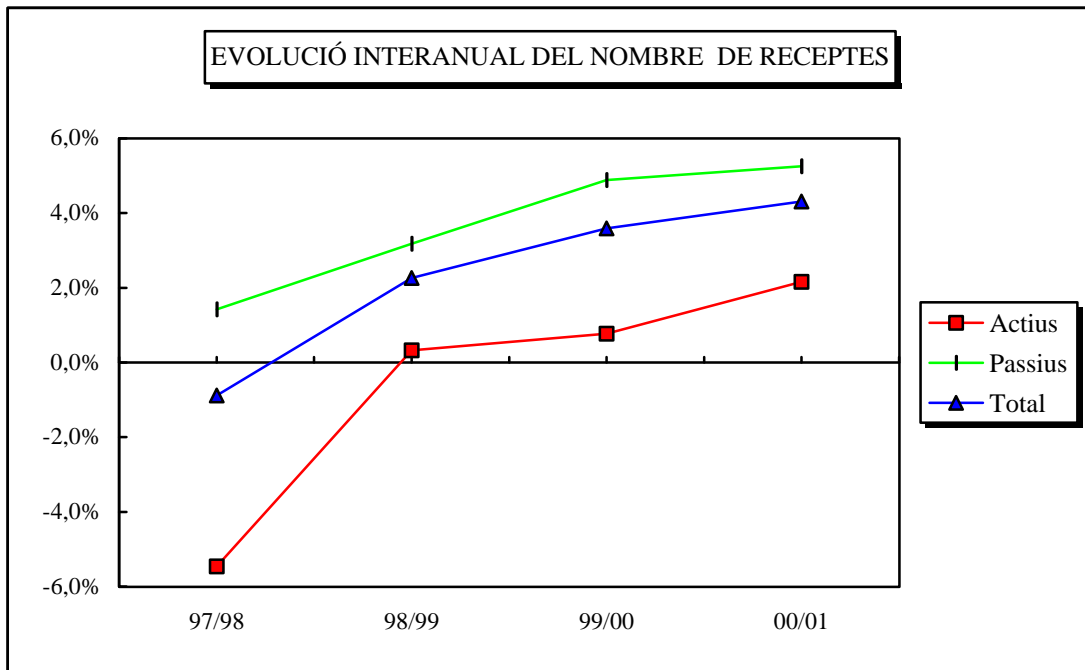
COST TOTAL

COST MITJÀ PER RECEPTA

Quadre 7.6

Quadre 7.7

7.3 Pròtesis i vehicles per a invàlids

Llevat dels desajusts temporals ja assenyalats, la despesa comptabilitzada per l'adquisició de productes ortoprotèsics es correspon amb la facturació emesa pels proveïdors i les associacions d'empresaris, als quals hem sol·licitat confirmació directa sobre els saldos mantinguts amb la Conselleria de Sanitat a 31 de desembre de 2001 i sobre la facturació realitzada durant l'exercici.

7.4 D'altres transferències

En aquest apartat es recullen conceptes com ara "Lliuraments per desplaçaments" i "Reinteguments de despeses assistencials", i sobretot la despesa corresponent al conveni de 16 de març de 1999, prorrogat tàcitament per a l'exercici de 2001, amb la Diputació de València, per l'assistència a l'Hospital General. Pel mencionat conveni, en aquest exercici es reconeixen obligacions per un import total de 42.564 milers d'euros.

També s'hi registren les obligacions derivades del conveni amb la Diputació de Castelló per l'assistència en l'Hospital Provincial. L'acord de pròrroga per al 2001 del conveni de col·laboració entre la Generalitat Valenciana i la Diputació de Castelló, pel qual s'acorda el finançament de l'activitat assistencial prestada per l'Hospital Provincial de Castelló, va ser subscrit el 7 de setembre de 2001, i té per objecte regular la col·laboració entre les dues administracions d'acord amb els plans assistencials i d'integració funcional de l'esmentat hospital en la xarxa sanitària pública dependent de la Conselleria de Sanitat, per un import de 7.212 milers d'euros per a tot l'exercici del 2001. Se'n preveu una pròrroga per als exercicis de 2002 i 2003. Una vegada revisat, cal indicar que hi ha un excessiu retard en la tramitació de la pròrroga quan hauria d'haver-se iniciat abans que acabés el conveni inicial.

Dins d'aquest apartat ha sigut revisada la línia de subvenció T1910 de "Reintegument de despeses d'assistència sanitària (Pla de xoc)", regulada pel decret 97/1996, de 21 de maig, del Govern Valencià, pel qual s'adopten les mesures excepcionals per a eliminar les llistes d'espera quirúrgiques en el sistema sanitari de la Comunitat valenciana. La resolució de concessió d'ajudes és realitzada pels serveis centrals de la Conselleria de Sanitat, i es basa en les relacions tramesos pels hospitals respecte d'aquells pacients que poden ser assistits pel Pla de xoc (els qui estiguen més de 90 dies en la llista d'espera i per patologies previstes en el pla). El pagament d'aquesta subvenció es realitza per subrogació al centre privat que presta l'assistència, i són les direccions territorials d'Alacant i València les encarregades de la revisió de les factures trameses a la Conselleria de Sanitat. De la revisió de la Documentació administrativa cal indicar que:

- a) La selecció dels centres es realitza mitjançant les invitacions a distintes clíniques de la Comunitat Valenciana. Tanmateix cal tenir en compte que l'última invitació realitzada als centres data de 1996, és a dir quan es va iniciar el Pla de xoc, sense que des d'aleshores s'hi haja realitzat cap altra oferta.

Cal establir els procediments necessaris per a assegurar l'adequada publicitat i concurrència dels centres que puguem prestar serveis i actualitzar les ofertes periòdicament.

- b) La pròpia administració n'estableix els preus i acceptats per cada centre.

Es recomana establir els procediments de contractació oportuns a fi d'obtenir possibles baixes en el preu d'adjudicació.

8. INVERSIONS REALS

El pressupost definitiu del capítol 6 s'eleva a 64.424 milers d'euros, un 2,2% del pressupost total. Les obligacions reconegudes, per 62.972 milers d'euros, indiquen un grau d'execució del 97,7%. El total de pagaments realitzats ha sigut de 10.866 milers d'euros, que donen un grau de compliment del 17,3%.

El quadre següent mostra, en milers d'euros, l'execució pressupostària del capítol 6 en aquells centres que, pel seu import, són més significatius.

Centre	Pressupost definitiu	Total obligacions	Pagaments realitzats	Grau execució	Grau compli.
Gestió Delegada	31.097	30.515	5.121	98,1%	16,8%
Hospital La Fe	7.866	7.848	1.766	99,8%	22,5%
Hospital Dr. Peset	2.097	2.097	455	100,0%	21,7%
Hospital de Sagunt	1.957	1.951	57	99,7%	2,9%
Hospital General Alacant	1.734	1.679	213	96,8%	12,7%
Hospital d'Elx	1.727	1.727	516	100,0%	29,9%
Hospital Clínic València	1.676	1.672	594	99,8%	35,5%
Resta de centres	16.270	15.483	2.144	95,2%	13,8%
Total	64.424	62.972	10.866	97,7%	17,3%

Quadre 8.1

En el capítol 10 de l'informe es recullen els resultats del treball de fiscalització realitzat per la Sindicatura sobre la gestió dels contractes.

9. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL

Amb una escassa importància dins del pressupost d'assistència sanitària, el capítol 7, "Transferències de capital", absorbeix el 0,2% del total del pressupost definitiu. Les obligacions reconegudes durant l'exercici de 2001 s'elevan a 5.773 milers d'euros, amb un grau d'execució del 100%, mentre que els pagaments realitzats han sigut de 732 milers d'euros, de manera que el grau de compliment és del 12,7%.

A partir de la informació pressupostària tramesa a aquesta Sindicatura de Comptes, hem elaborat el quadre següent, que mostra l'execució pressupostària del capítol 7, per cada un dels programes pressupostaris, en milers d'euros.

Programa	Pressupost definitiu	Obligacions reconegudes	Pagat	Grau execució	Grau complim.
412.21 Atenció primària	1.752	1.752	732	100,0%	41,8%
412.22 Assistència especialitz.	3.720	3.720	-	100,0%	0,0%
412.24 Prestacions externes	301	301	-	100,0%	0,0%
Total	5.773	5.773	732	100,0%	12,7%

Quadre 9.1

El baix grau de compliment es deu a l'excessiu retard en les tramitacions per a les convocatòries de subvencions d'atenció primària, o en la signatura dels convenis en l'assistència especialitzada.

En el programa 412.21, "Atenció primària", les transferències de capital corresponen en la seua totalitat a concessions d'ajudes destinades a distints ajuntaments de la Comunitat Valenciana per a l'adequació d'ambulatoris.

En el programa 412.22, "Assistència especialitzada", la totalitat de les obligacions reconegudes, 3.711 milers d'euros, corresponen al conveni subscrit en data 26 de setembre de 2000 entre la Generalitat Valenciana i la Diputació de Castelló per a la reforma de l'Hospital Provincial de Castelló.

Les obligacions reconegudes del programa 412.24, "Prestacions externes", per 301 milers d'euros, corresponen a la subvenció nominativa concedida a la Diputació de València, derivada del conveni subscrit el 16 de març de 1999 i destinada a finançar per part del l'Hospital General Universitari de València, l'adquisició d'equip i aparells mèdics.

10. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

10.1 Introducció i aspectes significatius de la contractació

A partir de la informació facilitada per la Conselleria de Sanitat corresponent als contractes tramitats pels serveis centrals, s'ha elaborat el següent quadre resum en el qual s'indica el nombre i l'import dels expedients de contractació adjudicats en l'exercici de 2001, detallats pel tipus de contracte i modalitat d'adjudicació.

Tipus de contractes	Modalitat d'adjudicació	Milers d'euros		Nombre expedients	
Obres	Concurs públic	32.344	93,4%	23	57,5%
	Procediment negociat	1.944	5,6%	3	7,5%
	Contracte menor	336	1,0%	14	35,0%
	Subtotal	34.624	100%	40	100%
Subministraments	Concurs públic	36.713	82,0%	12	23,1%
	Procediment negociat	2.104	4,7%	16	30,8%
	Contractes centralitzats	5.780	12,9%	6	11,5%
	Contracte menor	179	0,4%	18	34,6%
	Subtotal	44.776	100%	52	100%
Assistència tècnica i serveis	Concurs públic	6.717	78,9%	14	9,2%
	Procediment negociat	1.329	15,6%	57	37,5%
	Contracte menor	472	5,5%	81	53,3%
	Subtotal	8.518	100%	152	100%
Total		87.918		244	

Quadre 10.1

En aquest quadre no s'inclouen els contractes relatius al programa 412.24 o concerts d'assistència sanitària, que han sigut analitzats en l'apartat 6.3 de l'informe.

S'han inclòs en el quadre anterior, en l'aparat de subministraments, els contractes centralitzats gestionats per la Central de Compres. Cal tenir en compte que en aquests contractes, per les seues pròpies característiques, no pot parlar-se d'import d'adjudicació, per la qual cosa en aquest cas la xifra indica l'import de les comandes realitzades durant l'exercici (vegeu l'apartat 6.4).

La fiscalització de la contractació que és gestionada pels hospitals es troba en l'apartat 11.

10.2 Revisió dels expedients de contractació

A fi de verificar que els Serveis Centrals de la Conselleria de Sanitat han seguit correctament els procediments en la contractació administrativa de béns i serveis, així com l'adequada formalització del corresponent expedient administratiu, s'ha seleccionat una mostra d'expedients de contractació adjudicats en l'exercici de 2001 a partir de la informació rebuda de la Conselleria de Sanitat.

Per a la determinació de la grandària i la composició de la mostra d'expedients per revisar, s'han tingut en comptes els criteris següents:

- Expedients l'import d'adjudicació dels quals és quantitativament significatiu.
- Expedients adjudicats mitjançant concurs, a fi de comprovar l'objectivitat dels criteris i formes de valoració usats per a l'adjudicació.
- Expedients la tramitació dels quals s'ha declarat d'urgència o emergència.
- Expedients seleccionats aleatòriament.

El treball realitzat ha consistit bàsicament a verificar l'adequació de la tramitació d'aquests expedients a la normativa aplicable en les distintes fases de preparació, licitació i adjudicació de l'expedient, la documentació de l'adjudicatari, l'execució i recepció de l'objecte del contracte, els documents justificatius i l'adequada comptabilitat de la despesa.

S'ha fet especial èmfasi en l'anàlisi dels criteris d'adjudicació, la seua baremació i valoració en les adjudicacions realitzades mitjançant concurs, i en la justificació i motivació de les declaracions d'urgència o emergència, ja que comporten una tramitació especial segons el que estableix la LCAP.

La mostra seleccionada ha abastat un total d'11 expedients, 5 dels quals corresponen a les despeses amb imputació al capítol 2, "Despeses de funcionament", i 6 al capítol 6, "Inversions reals". L'import d'adjudicació global d'aquests expedients, 49.548 milers d'euros, representa el 56% de l'import total dels expedients adjudicats en l'exercici segons la informació rebuda.

El quadre següent detalla els expedients seleccionats per a fiscalitzar-los.

Núm. expedient.	Tipus	Objecte	Adjudicatari	Cap.	Import adjudicació (milers d'euros)
1/2001	CP	Subministrament de gasos medicinals	Varis	2	17.446
44/2001	CP	Arrendament de sistemes de radiologia digital per als hospitals de la C.S.	Varis 22 Lots	2	5.730
255/2001	CP	Subministram. prèvia elaboració des de la unitat central de radiofarmàcia, de radiofarmacs per a ús en pacients	Molypharma, SL	2	6.010
257/2001	CP	Subministrament d'equips de electromedicina per a diversos centres de la C.S.	Varis (8 lots)	6	3.203
265/2001	CP	Redacció del pla director i pla funcional d'espais del nou Hospital la Fe	Antares Consulting	6	433
363/2001	PN	Subministram. de 2 equips electrògens per a l'H. Clínic	Huguet	6	346
448/2001	PN	Execució de les obres del projecte de reforma de la instal.lació de climatització de l'H. Arnau de Vilanova	Rover Alcisa, SA	6	1.386
742/2001	PN	Redacció dels projectes bàsics i d'execució de les obres i instal.lacions, activitat i dels estudis de seguretat i salut per a l'execució del C.S. Benidorm III - La Cala	Integral de arquitectura e ingenieria, SL	6	132
820/2001	CP	Obres de rehabilitació de l'antic hospital Dr. Peset, per a hospital de mitjana estada de salut mental, de dia, d'atenció a crònics i de llarga estada.	Constructora Hispánica, SA	6	13.407
303/2001	UCL	Determinació del tipus de producte i selecció de proveïdors per al subministram. de material sanitari	Varis	2	662
555/2001	UCL	Determinació del tipus de producte i selecció de proveïdors per al subministrament de plaques radiogràfiques als centres de la C.S.	Varis	2	793
Total					49.548

UCL: tramitats per mitjà de la Unitat Central Logística – central de compres

CP: concurs públic

PN: procediment negociat

Quadre 10.2

També s'ha realitzat un seguiment de tres expedients que havent sigut adjudicats en exercicis anteriors, han continuat executant-se durant l'exercici:

Núm. exped.	Objecte	Adjudicatari
243/94	Remodelació i ampliació de l'Hospital General d'Alacant Fase II	ACS proyectos, obras y construcciones, S.A
37/98	Redacció de l'avantprojecte d'execució, direcció facultativa i execució de l'obra de l'Hospital La Plana de Vila-Real.	UTE Hospital La Plana
133/97	Gestió de l'atenció especialitzada de l'àrea 10	UTE Ribera Salut

Quadre 10.3

10.3 Conclusions de la revisió dels expedients de contractació

Els expedients revisats han sigut tramitats, en general, d'acord amb la LCAP. No obstant això comentem tot seguit aquells aspectes que han de ser objecte d'atenció i millora.

10.3.1 Actuacions administratives prèvies

- a) En l'expedient 820/2001, per 13.407 milers d'euros, que supera els 12.020.242,09 euros, inicialment no va ser aprovat pel Consell tal com estableix la LCAP, sinó que una vegada adjudicat li va ser tramés per a convalidar les actuacions.
- b) En l'expedient 44/2001 no consten els plecs d'especificacions tècniques que permeten caracteritzar objectivament el subministrament que s'ha de realitzar i que concrete l'objecte del contracte.

10.3.2 Forma de selecció i adjudicació

- a) L'expedient 448/2001 va ser adjudicat pel procediment negociat d'acord amb l'article 141 c) de la LCAP, el 25 de maig de 2001. Considerem inadequada la tramitació de l'expedient, ja que l'article citat indica que podrà usar-se aqueix procediment quan concórrega "*... una imperiosa urgència, resultant d'esdeveniments imprevisibles per a l'òrgan de contractació i no imputables a aquest ...*" Vist l'informe tècnic pel qual es justifica la utilització d'aquest procediment, hi consta que la necessitat de realització d'aquest contracte ja va ser exposada pel Servei d'Infraestructures en la memòria justificativa de data 10 de novembre de 2000.

Cal concloure que els esdeveniments que provoquen la tramitació urgent i la seua adjudicació pel procediment negociat no eren imprevisibles per a l'òrgan de contractació.

- b) En l'expedient 820/2001, adjudicat mitjançant concurs públic, entre els criteris d'adjudicació es valora el preu amb 50 punts sobre 100, de la forma següent:

<u>Baixa</u>	<u>Puntuació</u>
0%	0
1%	20
3%	30
5%	45
8%	47
10% i ss.	50

Vist el mètode establert per a valorar el preu de les ofertes, cal indicar que aquest no afavoreix que existesquen baixes superiors al 10%, ja que les baixes iguals o superiors a aquest percentatge es valoren amb els mateixos punts.

- c) En l'expedient 257/2001 d'adquisició d'equips d'electromedicina, adjudicat mitjançant concurs públic en vuit lots per un import de 3.202.794 euros, els criteris de baremació de les ofertes no estan suficientment detallats, i l'oferta econòmica únicament representa un 10% de la ponderació total.

En aquest expedient s'ha revisat la fase d'adjudicació del lot núm. 2 i s'ha observat que l'informe tècnic no indica cap puntuació segons els criteris establerts pels PCAP, únicament es realitza un petit informe descrivint els equips ofertats i indicant quina és la millor opció. A més a més, s'adjudica a dues empreses diferents sense justificar adequadament les causes que motiven l'adjudicació d'un mateix lot a dues empreses.

- d) Els criteris establerts en el PCAP per a l'adjudicació del concurs 44/2001, a més de no estar adequadament desglossats, valoren de manera escassa el preu (màxim un 10%) i relacionat amb les característiques tècniques.

D'altra banda, l'informe tècnic sol·licitat per la mesa de contractació i que valora les ofertes presentades, no indica cap puntuació tècnica establida en els PCAP ni té en compte el preu en la seua proposta d'adjudicació.

- e) En els criteris establerts en el PCAP de l'expedient 265/2001 per a la valoració de les ofertes, el preu té una escassa valoració (12 punts sobre 100) en el total de criteris, sent l'oferta seleccionada la més cara de les presentades.

No consta la data de l'informe tècnic per a la valoració de les ofertes presentades.

Hem observat que en contractes d'objecte similar s'utilitzen diferents criteris de baremació, per la qual cosa es recomana que s'usen criteris homogenis en tots els casos que siguin similars.

- f) En els expedients 1/2001, 255/2001, 257/2001, 265/2001, 820/2001 no constava el pagament dels anuncis de licitació per part dels adjudicataris, i en l'expedient 742/2001 no consta la publicitat de l'adjudicació en el DOGV.

- g) En l'expedient 820/2001 no consta el certificat de registre d'entrada on s'indiquen les ofertes presentades, ni el programa de treball que ha de presentar l'adjudicatari (requerit per la Conselleria a l'adjudicatari i sense presentar).

10.3.3. Formalització dels contractes

- a) En l'expedient 257/2001 entre la notificació d'adjudicació i la formalització del contracte transcorren més dels 30 dies que estableix l'article 54 del RDL 2/2000.
- b) Els expedients 303/2001 i 555/2001, han sigut adequadament tramitats d'acord amb el que estableix la LCAP, si bé caldria indicar que en els dos casos, tal com ocorre en tots els gestionats per mitjà de la Central de Compres, els contractes relatius a la resolució en la fase d'adjudicació per procediment negociat, no estan formalitzats per escrit.

10.3.4 Execució dels contractes

- a) No consten en l'expedient 44/2001 les actes de recepció formal i positiva del subministrament en cada hospital.
- b) L'expedient 44/2001 s'ha imputat al capítol 2 del pressupost de despeses quan és un expedient d'arrendament amb opció de compra, i per tant, caldria haver-lo comptabilitzada en el capítol 6.
- c) El 16 de novembre del 2001 es realitza una acta de recepció definitiva de l'obra de construcció de l'Hospital La Plana (expedient 37/98) i el seu modificat núm. 1. L'11 de desembre de 2001 es presenta la certificació corresponent a la liquidació de l'obra per un import de 2.439 milers d'euros, que implica el 9,41% sobre el preu de l'obra, que es va aprovar el 4 de desembre de 2001.

El cost total de l'obra, en milers d'euros, ha sigut el següent:

Pressupost d'adjudicació de l'obra	21.615
Modificat núm.1	4.322
Complementari núm.1	4.304
Liquidació	<u>2.439</u>
Total	32.680

Amb la qual cosa, el cost definitiu de l'obra ha patit un 51% d'increment sobre el pressupost inicial i un retard sobre la data d'acabament de l'obra, prevista inicialment (1 de setembre de 1999) d'aproximadament 2 anys.

- d) L'expedient 133/97, és un contracte de gestió de serveis públics, l'objecte del qual és la gestió indirecta, per concessió administrativa, dels serveis d'atenció sanitària especialitzada per a la població de l'Àrea de Salut núm. 10, i el gestor té l'obligació de construir les obres i les instal·lacions tècniques necessàries per a la prestació del servei.

Els aspectes més destacables de la revisió de la documentació, relativa a les actuacions realitzades durant l'exercici de 2001, són les següents:

1. A 31 de desembre de 2001, continuen pendents de realitzar (tres anys després de l'entrada en servei de l'hospital) les següents actuacions, establides en la clàusula tercera del contracte:
 - 1.1 Acta en la qual conste l'estat satisfactori de les obres, les instal·lacions i l'equipament i el seu ajust als projectes, i d'altres especificacions tècniques aprovades, que s'havien de realitzar un mes abans de l'entrada en servei de l'hospital.
 - 1.2 Redacció del document on es reculla l'estat de les dimensions, les instal·lacions, les característiques i el volum de la inversió realitzada, que s'havia d'executar sis mesos després de la posada en servei de l'hospital.
2. Per resolució del conseller de 30 de gener de 2001, es resol aprovar l'actualització d'acord amb el IPC del preu del contracte, el qual resta fixat en 218,68 euros/any per persona.
3. A la data d'acabament del treball de camp, estaven pendents de realitzar les liquidacions dels exercicis de 2000 i 2001, entre la Conselleria de Sanitat i la UTE "Ribera Salut", segons les clàusules 9.6, 9.7 i 9.8 del plec de clàusules d'exploració.
4. Amb data 21 de febrer de 2001, el conseller va resoldre respecte al mètode de repercussió a Ribera Salut UTE de la despesa de personal dependent de la Conselleria en l'Àrea de Salut núm. 10, que es produeix per una sola vegada a l'any amb la liquidació per realitzar anualment.
5. Les obligacions reconegudes en el pressupost de 2001 han pujat a 50.412 milers d'euros imputats al concepte pressupostari 225.70 del programa 412.22.

10.3.5 Modificació i pròrrogues dels contractes

- a) En relació amb l'expedient 44/2001 adjudicat mitjançant concurs públic el 2 de juliol de 2001, dividit en 22 lots, el 7 de novembre de 2001 s'aproven les modificacions de dos lots i les justificacions d'aquestes modificacions segons l'informe de la sotssecretaria per a l'Agència Valenciana de la Salut són:

Lot 5: "... atesa la dimensió i el volum de treball d'urgències del Servei de Radiodiagnòstic de l'Hospital General de la Fe, es va valorar la necessitat d'augmentar i implementar l'equipament adjudicat, a fi de preservar al perfecte funcionament i correcta prestació de servei". Aquest lot s'incrementa un 186%.

Lot 20: "... *El Servei de Radiodiagnòstic de l'Hospital General d'Alacant es compon de tres unitats independents (Hospital General, Infantil i Urgències), fins i tot separades físicament. En no haver-se considerat aquesta característica en el C.P. cal augmentar la dotació ...*". Aquest lot s'incrementa un 100%.

D'acord amb l'article 101 de la LCAP sols podran introduir-se modificacions, sempre que siguen degudes a necessitats noves o causes imprevistes. Vist l'informe de la Sotssecretaria per a l'Agència Valenciana de la Salut, les causes assenyalades ja existien en el moment d'iniciar l'expedient, cosa que denota una falta d'anàlisi i de previsió alhora d'establir quines són les necessitats reals quan s'enceta la seua tramitació.

b) El 15 de març de 2001, s'autoritza la redacció del modificat núm. 5 de l'expedient 243/94 de Remodelació i Ampliació de l'Hospital General d'Alacant, adjudicat el 16 de desembre de 1994 i data inicialment prevista d'acabament el 18 d'agost de 1997, acordant-se per a la seua adequada tramitació la suspensió de les obres. L'aprovació d'aquesta modificació per part el sotssecretari per els Recursos per a la Sanitat, és de 2 d'octubre de 2001 per un import de 8.657 milers d'euros, el desglossament del qual és el següent:

- Una modificació del contracte per import de 7.350 milers d'euros basat en l'informe emès pel Servei d'Infraestructures de 15 de març de 2001.
- Juntament amb la modificació es tramiten amb un pressupost de 1.307 milers d'euros uns imprevists deguts, segons l'informe de 30 de març de 2001 del Servei d'Infraestructures als necessaris desviaments d'instal·lacions per a mantenir el funcionament de l'Hospital durant les obres de remodelació previstes.

L'informe de l'Àrea Jurídica de la Conselleria de Sanitat indica textualment que el modificat de 7.350 milers d'euros no queda justificat formalment i des del punt de vista tècnic no obeeix a necessitats noves o imprevistes.

No obstant això, la modificació va ser aprovada pel Govern Valencià.

El 4 de setembre de 2001, el sotssecretari per als Recursos de Sanitat aprova la revisió de preus núm. 1 per un import de 635 milers d'euros, i es comptabilitza el corresponent document AD el 4 d'octubre de 2001. D'aquesta manera es regularitza la situació assenyalada en l'informe de la Sindicatura de Comptes de 1999 (la revisió de preus va ser pagada en 1999 a càrrec de l'execució d'obra corrent, en el dit exercici).

El quadre següent mostra a 31 de desembre de 2001, en milers d'euros, segons els càlculs realitzats per aquesta Sindicatura, el cost total de les obres realitzades des del seu inici:

Pressupost d'adjudicació	36.047
Modificat núm. 1	778
Modificat núm. 2	406
Modificat núm. 3.1	4.805
Modificat núm. 4	0
Modificat núm. 5	8.657
Liquidació provisional fase 1	1.570
Liquidació provisional fase 2	1.275
Imprevists	120
Revisió de preus núm. 1	<u>635</u>
Cost total obra	54.293

Així mateix cal indicar que el retard acumulat és d'aproximadament 5 anys des de la data inicialment prevista per a l'acabament de les obres, ja que per resolució de 14 de febrer de 2002 i com a conseqüència de la tramitació del modificat núm. 5, s'aprova una nova data d'acabament de les obres per al 21 de novembre de 2002.

11. REVISIÓ D'HOSPITALS

Com a part de la fiscalització dels PASCS de l'exercici de 2001, la Sindicatura de Comptes ha efectuat una fiscalització *in situ* en els hospitals següents:

- Hospital la Fe de València (HFE)
- Hospital General de Alacant (HGA)
- Hospital Clínic de València (HCV)
- Hospital General de Castelló (HGC)
- Hospital Arnau de Vilanova (HAV)
- Hospital Sant Joan d'Alacant (HJA)
- Hospital la Plana de Vila-Real (HPV)

El treball realitzat ha consistit fonamentalment a analitzar la gestió pressupostària dels capítols de despeses de funcionament i d'inversions reals, identificar les obligacions no reconegudes, revisar els procediments de contractació i la justificació i comptabilitat de les despeses. A més a més, en l'Hospital la Plana de Vila-Real, la fiscalització s'ha estès també a la revisió d'altres aspectes de la gestió econòmica. Igualment s'ha sol·licitat diversa informació als hospitals Dr. Peset, Sagunt i Elx, que s'ha tingut en compte en l'elaboració d'aquest informe.

11.1 Informació pressupostària

En el quadre 4.3 detallarem per capítols i en milers d'euros, les obligacions reconegudes en els centres de la Conselleria, incloent els hospitals analitzats.

El principal capítol de despesa en els hospitals correspon a les despeses de personal, mentre que les despeses de funcionament oscil·len entre el 23% i el 28% del total. La resta, entre l'1% i el 3%, està destinada a les inversions reals.

En el quadre 11.1 es mostra en milers d'euros un detall de les obligacions reconegudes dels principals conceptes econòmics del capítol 2, així com la seua comparança amb les obligacions reconegudes en l'exercici anterior i els percentatges de variació que representen, per al conjunt del programa pressupostari 412.22 d'assistència especialitzada, que és el programa que recull l'activitat dels hospitals.

El concepte 223, "Subministraments", és el de major pes específic dins del capítol, ja que absorbeix com a mitjana el 56,6% del total de despeses de funcionament. Dins d'aquest concepte s'inclouen, a més dels consums comuns a qualsevol altra entitat (electricitat, aigua, gas, combustible, etc.), els específics dels centres sanitaris, entre els quals destaquen els productes farmacèutics, el material sanitari i els productes alimentaris.

Concepte econòmic	Obligacions reconegudes		Variació 2000/2001
	2000	2001	
221 Arrendament de béns	4.392	5.945	35,4%
222 Reparació conservació de béns	25.018	24.803	(0,9%)
223 Subministraments	200.960	212.798	5,9%
224 Transports i comunicacions	5.962	6.321	6,0%
225 Treballs realitzats per altres empreses	110.179	112.809	2,4%
226 Primes d'assegurances	3.633	3.261	(10,2%)
227 Material d'oficina	6.247	5.848	(6,4%)
XXX D'altres	4.160	3.808	(8,5%)
Total capítol 2 - Programa 412.22	360.551	375.593	4,2%

Quadre 11.1

L'evolució de les obligacions reconegudes del capítol 2 en els hospitals analitzats pot observar-se en el quadre següent, expressat en milers d'euros:

Hospitals fiscalitzats	Obligacions reconegudes		Variació 2000/2001
	2000	2001	
H. La Fe de València	55.574	67.935	22,2%
H. General d'Alacant	29.133	33.004	13,3%
H. Clínic de València	29.858	28.330	(5,1%)
H. Dr. Peset	24.559	25.658	4,5%
H. Elx	16.015	16.779	4,8%
H. General de Castelló	15.273	15.849	3,8%
H. Arnau de Vilanova	11.695	11.050	(5,5%)
H. Sant Joan d'Alacant	11.826	12.213	3,3%
H. Sagunt	9.840	10.452	6,2%
H. La Plana de Vila-real	6.585	7.360	11,8%
Total hospitals fiscalitzats	210.358	228.630	8,7%

Quadre 11.2

Segons es desprèn de les dades del quadre 11.2, en l'exercici de 2001 s'ha produït un augment de les obligacions reconegudes, sobretot en l'Hospital La Fe de València que s'incrementa en un 22,2%; mentre que l'Hospital Clínic de València i l'Arnau de Vilanova han vist reduïdes les obligacions reconegudes en un 5,1% i un 5,5%, respectivament.

Aquesta evolució de les obligacions reconegudes pot induir a error sobre quina ha sigut l'evolució real de la despesa en ambdós hospitals, ja que existeix un volum considerable de despeses efectivament realitzades al tancament de cada exercici que no han pogut ser comptabilitzades com obligacions reconegudes per insuficiència de crèdits pressupostaris.

L'evolució de la xifra d'obligacions no reconegudes al tancament de l'exercici en cada un dels hospitals analitzats es mostra en el quadre 11.3, en milers d'euros:

Hospitals fiscalitzats	Obligacions no reconegudes		Variació 2000/2001
	31-12-2000	31-12-2001	
H. La Fe de València	83.695	104.022	24,3%
H. General d'Alacant	29.368	43.866	49,4%
H. Clínic de València	24.145	37.449	55,1%
H. Dr. Peset	19.553	28.910	47,9%
H. Elx	12.148	21.551	77,4%
H. General de Castelló	13.076	19.972	52,7%
H. Arnau de Vilanova	12.324	17.827	44,7%
H. Sant Joan d'Alacant	7.443	11.877	59,6%
H. Sagunt	7.095	10.082	42,1%
H. La Plana de Vila-real	1.629	4.033	147,6%
Total hospitals fiscalitzats	210.476	299.589	42,3%

Quadre 11.3

Entre les variacions destaca la corresponent a l'Hospital de la Plana de Vila-Real amb un 147,6% i que ha sigut deguda a la posada en marxa del nou hospital i a la necessitat d'escometre majors despeses de les previstes inicialment.

Aquesta circumstància fa que la xifra d'obligacions reconegudes en 2001 no siga representativa de la despesa real de l'exercici en aqueixos hospitals, per la qual cosa a partir de la informació obtinguda dels centres, la Sindicatura ha elaborat el quadre 11.4 que mostra, en milers d'euros, els pressuposts definitius del capítol 2 per a 2001, la despesa real de cada hospital analitzat i el desfasament pressupostari existent, mesurat com un percentatge de la diferència existent entre les dues xifres.

Hospitals fiscalitzats	Pressupost definitiu 2001	Despesa real 2001	Desfasament
H. La Fe de València	67.935	88.322	30,0%
H. General d'Alacant	33.004	47.504	43,9%
H. Clínic de València	28.330	41.634	47,0%
H. Dr. Peset	25.658	35.014	36,5%
H. Elx	16.779	26.183	56,0%
H. General de Castelló	15.849	22.745	43,5%
H. Arnau de Vilanova	11.050	16.552	49,8%
H. Sant Joan d'Alacant	12.213	16.647	36,3%
H. Sagunt	10.452	13.439	28,6%
H. La Plana de Vila-real	7.360	9.764	32,7%
Subtotal	228.630	317.804	39,0%

Quadre 11.4

El càlcul de la despesa real de 2001 de cada centre s'ha realitzat de la mateixa manera que ja s'ha exposat en altres apartats, mitjançant la suma a les obligacions reconegudes en 2001 de les despeses efectivament realitzades en 2001, per de les quals no s'ha reconegut la corresponent obligació, i la resta d'aquelles obligacions reconegudes en 2001 que corresponguen a despeses d'exercicis anteriors.

Destaca del quadre anterior el desfasament existent entre els pressuposts definitius de 2001 de cada centre i la xifra de despesa realment imputable a cada exercici, conseqüència de l'import creixent de les obligacions no reconegudes al tancament dels últims exercicis. També resulta rellevant que a 31 de desembre de 2001 les obligacions no reconegudes excedesquen la totalitat del pressupost definitiu del capítol segon en la majoria dels centres analitzats.

A la vista de les dades exposades escau realitzar -si més no- dues recomanacions generals, que aquesta Sindicatura considera que redundarien en una millora de la gestió econòmica dels centres:

- a) Dotar els centres d'uns pressuposts que s'ajusten a la realitat prevista, de forma que els responsables seus disposen d'una eina fonamental per a la gestió econòmica, la utilitat de la qual actualment està desvirtuada pels desfasaments existents que dificulten l'aplicació dels principis d'eficàcia, eficiència, economia i legalitat.
- b) Dotar els centres hospitalaris més importants de la figura de l'interventor, per tal que, juntament amb una dotació econòmica suficient (tal com es recomana en l'apartat anterior), disposen dels mecanismes de control adequats per a garantir

en major mesura el compliment del principi de legalitat en la gestió dels fons públics.

11.2 Revisió d'expedients de contractació

11.2.1 Introducció

La fiscalització de la contractació administrativa d'aquests centres s'ha fet mitjançant la selecció d'una mostra d'expedients dels capítols 2 i 6, dels quals hem revisat tant els aspectes legals i de procediment, com la documentació comptable generada i el seu suport justificatiu.

La mostra seleccionada ha abastat un total de 49 expedients, 20 dels quals corresponen a despeses amb imputació al capítol 2, "Despeses de funcionament"; i 29 al capítol 6, "Inversions reals". L'import d'adjudicació s'expressa en milers d'euros.

Ref.	Nº expedient	Objecte	Cap.	Centre	Tipus	Import adjudicació
1	247/2001	Queviures	2	HFE	Sum.	7.664
2	398/2001	Rehabilitació instal.lacions	6	HFE	Obres	317
3	699/2001	Aparells quirúrgics	6	HFE	Sum.	213
4	42/2001	Cafeteries i menjador	2	HGA	Serv.	496
5	283/2001	Aparells i dispositius clínics	6	HGA	Sum.	408
6	571/2001	Sistema d'inform. laboratoris	6	HGA	Sum.	297
7	685/2001	Aparells i instrumental clínic	6	HGA	Sum.	206
8	19/2001	Reactius al.lèrgia	2	HCV	Sum.	349
9	206/2001	Elaboració, prep. i dist. dosis	2	HCV	Serv.	454
10	272/2001	Material d'hemodiàlisi	2	HGC	Sum.	885
11	380/2001	Reactius per a bioquímica	2	HGC	Sum.	2.118
12	121/2001	Mobiliari clínic	6	HAV	Sum.	479
13	399/2001	Mant. equips electromedicina	2	HAV	Serv	418
14	445/2001	Equipament sanitari	6	HAV	Sum.	362
15	4/2001	Cobertura quirúrgica rebutjable	2	HJA	Sum.	148
16	369/2001	Llavat i repassat de roba	2	HJA	Serv.	428
17	659/2001	Pla muntatge unitat retinografia	6	HJA	Sum.	150
18	203/2001	Manteniment ascensors	2	HPV	Serv.	88
19	652/2001	Submini. telecomandament i ecògraf	6	HPV	Sum.	189
Total concurs						15.669
20	507/2001	Retirada oli cuina	2	HFE	Serv.	
21	848/2001	Tubs raigs X	2	HGA	Sum.	44
22	359/2001	Adquisició d'un magnetró	6	HCV	Sum.	50
23	837/2001	Manteniment respiradors	2	HGC	Serv.	85
24	888/2001	Habilitació naus per arxiu	6	HGC	Obres	59
25	231/2001	Buscapersones	2	HAV	Serv.	27
26	593/2001	Intensificador d'imatge	6	HAV	Sum.	33
27	862/2001	Mobiliari	6	HAV	Sum.	32
28	899/2001	Modificació projecte i execució obres planta semisoterrani	6	HAV	Obres	17
29	70/2001	Impressora làser radiodiagnòstic	6	HJA	Sum.	23
30	183/2001	Implantació unitat medicina cel.lular	6	HJA	Obres	49
31	387/2001	Mant. equips radioteràpia	2	HJA	Serv.	102
32	170/2001	Instal.lació d'ascensor	6	HPV	Sum.	40
33	172/2001	Transport de personal	2	HPV	Serv.	72
Total procediment negociat						633
			4 contractes	2		45
			12 contractes	6		116
Total contractes menors						161
Total general						16.463

Quadre 11.5

Els expedients revisats han sigut tramitats, en general, d'acord amb la normativa d'aplicació. No obstant això, tot seguit detallem les incidències més rellevants destacades en la revisió realitzada.

La grandària de la mostra seleccionada, s'indica a continuació, amb els imports d'adjudicació expressats en milers d'euros:

Centre	Expedients adjudicats		Expedients revisats	
	Nombre	Import	Nombre	Import
H. La Fe	177	20.487	4	8.193
H. General d'Alacant	68	2.486	10	1.518
H. Clínic de València	95	3.983	3	853
H. General de Castelló	109	4.447	8	3.174
H. Arnau de Vilanova	34	2.511	7	1.368
H. San Joan d'Alacant	49	1.751	9	931
H. la Plana de Vila-real	51	820	8	426
Total	583	36.485	49	16.463

Quadre 11.6

11.2.2 Actuacions administratives prèvies

- a) En dos expedients (1, 2), no consta l'informe de necessitats de la despesa.
- b) En un expedient (29) el procediment d'adjudicació és inadequat ja que ha sigut tramitat d'acord amb l'article 182 k) de la LCAP, quan el subministrament objecte del contracte no es tracta en cap cas de productes consumibles, peribles o de fàcil deteriorament. D'altra banda no consta l'adequada justificació del procediment triat.
- c) En dos expedients (17, 30) tramitats pel procediment d'urgència, no consten degudament motivades les causes que originen aquesta tramitació.
- d) En un expedient (30) els PCAP són inadequats, ja que consten plecs per a la seua adjudicació per concurs i tramitació ordinària, quan l'expedient es tramita per urgència i procediment negociat.
- e) En tres expedients (5, 7, 21), els plecs de condicions tècniques no contenen adequadament el conjunt de condicions que permeten caracteritzar objectivament el subministrament o el servei que s'ha de realitzar.

11.2.3 Forma de selecció i adjudicació

- a) Respecte als criteris d'adjudicació establits en els PCAP per als concursos, en sis expedients (1, 12, 13, 15, 16, i 17) no estaven degudament desglossats per a l'adequada valoració de les ofertes presentades, mentre que en tres expedients (2, 4, 16), s'inclouïa l'experiència com a criteri d'adjudicació.

- b) En tres expedients (15, 16, 33) no s'inclouïa entre la documentació aportada l'informe tècnic sol·licitat per la mesa de contractació per a la valoració de les ofertes.
- c) Pel que fa a la documentació de la personalitat de l'adjudicatari, en quatre expedients (1, 9, 30, 33) no estava completa, mentre que en cinc (22, 25, 26, 28, 30) no constava l'adequada acreditació de la solvència tècnica i econòmica.
- d) En dos expedients (28, 29) s'incompleix el termini establert per a constituir la fiança definitiva per part de l'adjudicatari.
- e) En un contracte d'obra (30), no constava l'acta de replanteig i la posterior acta de comprovació de replanteig prèvia a l'inici de l'obra.
- f) En tres expedients tramitats com a contractes menors existien indicis d'un possible fraccionament.

11.2.4 Execució de contractes

- a) En dos expedients (5, 21), el certificat de recepció formal i positiva del subministrament sobrepassa el termini d'un mes des de la realització de l'objecte de contracte.
- b) En dos expedients (16, 31) s'inclouen en els contractes clàusules per a les seues pròrrogues contràries al que estableix l'article 198 de LCAP.

11.2.5 D'altres incidències

L'expedient (9), l'objecte del qual és la col·laboració en l'elaboració, preparació i distribució de dosis unitàries de medicaments en el Servei de Farmàcia de l'hospital; es tracta d'un servei que es presta en les mateixes dependències de l'hospital, i on participa també personal de la plantilla del centre. Per a la dita prestació l'empresa adjudicatària bàsicament assigna el personal següent: 1 auxiliar administratiu, 1 ATS-DUE i 6 auxiliars de farmàcia. Aquesta prestació implica la realització de tasques continuades i similars a les efectuades pel personal del Servei de farmàcia. És a dir es tracta de treballs que no tenen la característica de ser aïllats o discontinus.

Açò pot ser objecte d'una contingència laboral, de la qual ja existeix precedent en altres conselleries (existeix una sentència favorable als treballadors perquè passen a formar part de la plantilla, després de tres anys de serveis prestats continuadament en el centre).

11.3 Revisió de documents comptables

Com a complement a la comprovació dels documents comptables relacionats amb els expedients de contractació fiscalitzats (vegeu l'apartat 11.2 anterior) i a fi de verificar l'adequada comptabilitat i justificació de les despeses de funcionament, hem seleccionat una mostra addicional de documents comptables, que corresponen a compres directes.

Aquesta revisió s'ha centrat principalment en la verificació d'adquisicions de material sanitari i de productes farmacèutics.

La mostra realitzada en els distints hospitals fiscalitzats ha sigut la següent:

Hospital	Mostra seleccionada	
	Nombre documents	Milers d'euros
H. La Fe	44	490
H. General d'Alacant	60	726
H. Clínic de València	48	669
H. General de Castelló	60	576
H. Arnau de Vilanova	45	90
H. Sant Joan d'Alacant	60	630
H. la Plana de Vila-real	58	186
Total	375	3.367

Quadre 11.7

Els aspectes més significatius detectats en la revisió realitzada són els següents:

- a) En 159 documents no consta l'adequada evidència de l'aprovació de la despesa per part de l'òrgan competent, principalment en les adquisicions de productes farmacèutics. En aquestes adquisicions l'aprovació de la despesa ha sigut substituïda per l'expedició de l'ordre de compra del servei de farmàcia, en la qual es relacionen els productes que s'han d'adquirir. En alguns hospitals, l'aprovació, l'ha efectuada solament el director de l'hospital; quan aquesta correspon de forma mancomunada al director de l'hospital i al director econòmic, segons l'ordre de 15 de novembre de 1999 de la Conselleria de Sanitat.
- b) Hi ha indicis de fraccionament en 94 documents comptables.
- c) En 79 documents, principalment en les adquisicions de productes farmacèutics, les compres són d'importos superiors a 12.020,24 euros, i les han tramitades incorrectament com a contractes menors.
- d) En 178 documents fiscalitzats, el termini que transcorre entre la data del registre d'entrada i la comptabilitat del document comptable corresponent, és superior als dos mesos; cosa que ha donat lloc al rèdit d'interessos de demora.
- e) Als hospitals Clínic de València i la Plana de Vila-real, s'usen els registres comptables auxiliars i no el registre general d'entrada de cada centre per a registrar les factures.

11.4 Procediments de compres i magatzems

Formant part dels treballs de fiscalització realitzats a l'Hospital de la Plana de Vila-real, s'ha efectuat una revisió en profunditat dels procediments de compres i gestió de magatzems i hem demanat als responsables de cada àrea que omplissen uns qüestionaris sobre el circuit de compres i magatzems. Així mateix, hem mantingut entrevistes amb els dits responsables, i comentem els aspectes més rellevants de les respostes rebudes; a més d'efectuar una revisió dels procediments i visitar les instal·lacions d'emmagatzemament.

A continuació detallem els aspectes més significatius posats de manifest a partir de la inspecció física de les entrevistes mantingudes amb les responsables i dels qüestionaris sobre els procediments:

- a) Està prevista la constitució d'una comissió de compres per a l'adquisició de nous subministraments de material sanitari i d'altres, per la qual cosa les adquisicions són aprovades per la direcció de l'hospital basant-se en les peticions dels distints serveis que proposen tant el subministrament com el proveïdor.
- b) No hi ha un manual de procediment, si bé per part de la Direcció Econòmica i sols per a material sanitari, s'ha realitzat una nota interna on s'estableixen de forma simplificada normes per a la recepció i eixida de productes que ha de ser ampliada i completada.
- c) La Direcció Econòmica en l'adquisició del material sanitari i el Servei de farmàcia en els medicaments, realitzen el seguiment del volum i l'evolució anual de peticions realitzades per cada un dels centres d'activitat.
- d) En les fases de procediment com ara la recepció de subministraments, el lliurament a les unitats peticionàries i la revisió de les factures del proveïdor, no existeix una adequada constatació per mitjà dels segells, signatures, etc. del personal encarregat de verificar la correcta tramitació, formalització, lliurament i recepció dels subministraments.
- e) Hi ha un control intern deficient sobre el material emmagatzemat. Així els inventaris tant periòdics com generals el realitza el mateix personal del magatzem sense l'assistència de personal aliè. Les diferències trobades són regularitzades també per aquest personal.

D'altra banda no existeix una adequada constatació documental dels recomptes d'existències realitzats a la fi de l'exercici (les llistes informàtics facilitades pels serveis de farmàcia i subministraments, no estaven aprovats per la direcció de l'hospital).

- f) Els programes informàtics utilitzats per a la gestió dels magatzems són el Farmasyst en farmàcia i el REMAS per als altres subministraments, sense que hi haja una informatització de les entrades en cap dels dos casos. Les eixides són

realitzades manualment per al material sanitari i en la farmàcia són realitzades mitjançant el llapis òptic.

- g) Quant als inventaris de l'immobilitzat, cal concloure que no existeix un inventari actualitzat, excepte per als equips d'electromedicina, l'inventari dels quals es gestiona per mitjà del programa GESMED; i per als equips informàtics, l'inventari dels quals el realitza el servei d'informàtica amb els programes Acces i Excel.
- h) Quant als equips cedits a l'hospital, s'han obtingut les conclusions següents:
- No existeix inventari realitzat per part de l'hospital.
 - Gran part dels equips cedits formaven part del concurs públic núm. 155/00 de subministraments de reactius de laboratori.
 - El control d'aquest immobilitzat es realitza mitjançant els comunicats de reparació que sol·liciten els serveis que disposen de l'immobilitzat cedit, ja que es verifica si el bé compta amb un número de registre, però no hi ha control previ sobre les noves cessions que es realitzen a l'hospital.

11.5 Principals adquisicions de material sanitari i farmacèutic

El quadre següent resum, per forma d'adquisició, les compres de material sanitari dels set hospitals fiscalitzats, sobre una selecció dels 25 productes de major consum per import, en milers d'euros:

Forma d'adquisició	Import	
Compres directes	10.943	60,2%
Concurs centralitzat	2.921	16,1%
Concurs públic	4.301	23,7%
Total	18.165	100,0%

Quadre 11.8

Com pot observar-se un alt percentatge d'adquisicions són realitzades per compra directa. Aquestes adquisicions han sigut tramitades com a contractes menors quan la pràctica totalitat dels imports anuals, per producte, superen els 12.020,24 euros, cosa que implica que hauria d'haver-se'n tramitat el corresponent expedient de contractació.

A més a més hem revisat una selecció dels 25 productes farmacèutics de major consum en cada hospital, i hem observat el següent:

- a) Les adquisicions realitzades són quasi en la seua totalitat per compra directa, així d'un total de 175 productes analitzats, 171 s'adquireixen per compres directes,

cosa que representa el 98% del total. Només 4 productes, en l'Hospital la Fe, no han sigut adquirits per aquest procediment.

- b) En molts casos els imports de les compres són superiors a 12.020,24 euros, quantia que implica que hauria d'haver-se'n tramitat el corresponent expedient de contractació segons el que estableix la LCAP.

El quadre següent, en milers d'euros, resum per utilització terapèutica els 25 medicaments de major consum en cada hospital:

Utilització terapèutica	Import	
Sida	20.827	36,5%
Hemodiàlisi	8.303	14,5%
Oncologia	3.392	6,0%
D'altres	24.581	43,0%
Total	57.103	100,0%

Quadre 11.9

Destaquen les adquisicions realitzades per al tractament de la SIDA i oncologia, ja que representen un alt percentatge del total de la despesa farmacèutica a cada centre hospitalari. Aquesta medicació està destinada en molts casos a pacients externs de l'hospital (no hospitalitzats).

D'altra banda cal indicar que els productes farmacèutics destinats a hemodiàlisi són adquirits pels hospitals i subministrats en distints centres concertats de la Conselleria de Sanitat.

Així mateix, s'ha realitzat un estudi comparatiu dels preus unitaris d'adquisició dels productes farmacèutics de major consum als hospitals fiscalitzats, sense obtenir-se diferències significatives entre ells, tret dels 4 casos que detallem tot seguit:

Producte	Preu unitari en euros		
	Mínim	Màxim	Diferència
Taxol 100 mg. 17 ml. vial	405,09	434,89	29,80
Neorecormon 50,000 u 10 ml. vial	408,59	453,90	45,31
Tienam 500 mg. I.V. 100 ml. monovial	9,72	11,60	1,88
Videx 400 mg comp. c/30	5,31	5,68	0,37

Quadre 11.10

12. RECOMANACIONS

Com a resultat del treball de fiscalització realitzat cal efectuar les recomanacions que s'assenyalen tot seguit que redundaran en una millora en la gestió econòmica dels centres hospitalaris:

1. Adoptar les mesures necessàries per a esmenar les deficiències destacades en els apartats 3.1 i 3.2 anteriors.
2. Caldria dotar als centres d'uns pressuposts que s'ajusten a la realitat prevista, de manera que els responsables disposen d'una eina fonamental per a la seua gestió econòmica, la utilitat de la qual està desvirtuada pels desfasaments existents que dificulten l'aplicació dels principis d'eficàcia, eficiència, economia i legalitat.
3. Dotar els centres hospitalaris més importants de la figura de l'interventor perquè juntament amb una dotació econòmica suficient (tal com es recomana en el paràgraf anterior) disposen dels mecanismes de control adequats que garanteixen en major mesura el compliment del principi de legalitat en la gestió dels fons públics.
4. En l'àrea de compres i magatzems dels hospitals:
 - Desenvolupar amb caràcter general normes escrites que regulen els procediments de compres i magatzems.
 - Encara que el confrontament de les comandes amb els albarans i posteriorment d'aquests amb la factura és freqüent, no es deixa una adequada evidència d'haver executat el dit control.
 - Han d'establir-se els recomptes físics del material emmagatzemat amb caràcter periòdic i amb l'assistència de personal aliè al magatzem. Les diferències que poden sorgir entre el material comptat i les llistes teòriques han de ser investigats i la seua regularització aprovada per la Direcció de l'hospital.
 - Cal reduir les adquisicions realitzades per compra directa, sobretot en les compres de productes farmacèutics, i tramitar-ne els corresponents expedients de contractació.
5. Tant en els Serveis Centrals de la Conselleria de Sanitat com als hospitals, els inventaris d'immobilitzat es limiten a recollir els aparells d'electromedicina i d'equips informàtics, per la qual cosa cal disposar d'inventaris generals de tot l'immobilitzat a fi d'identificar cada bé, mantenir un control adequat i poder realitzar correctament les amortitzacions per obtenir els costos de cada centre.
6. Una altra característica en els hospitals és l'existència d'elements propietat de tercers generalment ordinadors, material informàtic i de laboratori cedits per

laboratori i proveïdors. S'hi haurien d'implantar els procediments perquè la Direcció aprovés la seua cessió i el seu posterior control.

7. De l'estudi de les adquisicions realitzada pels centres hospitalaris en productes sanitaris i farmacèutics, es constata el gran volum d'adquisicions realitzades per compra directa sense tramitar el corresponent expedient de contractació; i, d'altra banda, l'existència de diferències en els preus d'adquisició dels mateixos productes comprats per diferents centres, a causa que cada centre compra de manera individual la gran part dels dits productes. Per tot això es recomana l'adquisició centralitzada del major nombre de productes, a fi d'obtenir els possibles estalvis, així com l'adequada catalogació, codificació i homogeneïtat entre els diferents centres.
8. El baix grau de compliment del capítol 7 ha sigut a causa dels excessius retards en les convocatòries per a subvencions i en la formalització de les pròrrogues dels convenis, sense temps material perquè els beneficiaris de les ajudes puguen realitzar les actuacions subvencionades i presentar la corresponent justificació, per la qual cosa caldrà prendre les mesures adients per agilitar la seua tramitació.

**CONSELL JURÍDIC CONSULTIU DE LA COMUNITAT
VALENCIANA**

1. INTRODUCCIÓ

La Sindicatura de Comptes, en l'exercici de les seues funcions com a òrgan de control extern econòmic i pressupostari de l'activitat financera del sector públic valencià, que li atribueix la llei 6/1985, d'11 de maig, ha realitzat la fiscalització de la gestió econòmica del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana (d'ara endavant el Consell o el CJC) referida a l'exercici pressupostari 2001, atenent al que s'estableix en l'article 11 del decret 138/1996, de 16 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del citat Consell.

2. OBJECTIUS I ABAST DE LA FISCALITZACIÓ

2.1 Objectius

Per virtut del que es disposa en l'article 8.3 de la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1985, d'11 de maig, de Sindicatura de Comptes, la fiscalització efectuada al Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana ha tingut per objecte determinar si la informació financera relativa a l'exercici pressupostari de 2001 ha sigut presentada de manera adequada, d'acord amb els principis comptables que hi són d'aplicació; així com verificar el compliment de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant el citat exercici.

La fiscalització també ha inclòs la revisió i avaluació de determinats aspectes del sistema de gestió i control intern del CJC; en els diferents apartats d'aquest informe assenyalarem aquelles situacions que hauran de ser objecte d'atenció i millora per part dels òrgans responsables del Consell.

2.2 Abast i procediment de la fiscalització

2.2.1 Revisió financera

La informació financera presentada pel CJC corresponent a l'exercici pressupostari de 2001 està integrada pel compte anual de l'estat de liquidació del pressupost, que es recull en l'apartat 7 d'aquest informe, i pels estats comptables d'exercicis tancats, d'operacions no pressupostàries, de tresoreria i de romanent de tresoreria; tots referits a 31 de desembre de 2001 i recollits en els apartats 11, 12, 13 i 14, respectivament. El citat compte i els estats financers complementaris seus, han sigut aprovats pel Ple del Consell en sessió de data 21 de febrer de 2001.

L'examen s'ha efectuat conformement als "Principis i normes d'auditoria del sector públic" elaborats per la Comissió de Coordinació dels Òrgans de Control Extern de l'Estat Espanyol. Aquests procediments han consistit en la realització de proves selectives, revisió del control intern i d'altres tècniques d'auditoria que s'han considerat necessàries per a assolir els objectius establits.

2.2.2 Revisió del compliment de la legalitat

D'acord amb els objectius de la fiscalització assenyalats en l'apartat 2.1, i amb l'enfocament descrit en l'apartat 2.2.1, hem revisat el compliment per part del Consell de la legalitat vigent en la gestió dels fons públics durant l'exercici anual terminat el 31 de desembre de 2001.

La dita revisió ha consistit en la verificació -per mitjà de proves selectives- del compliment dels aspectes rellevants establits fonamentalment en:

- Text Refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, aprovat pel decret legislatiu de 26 de juny de 1991 del Consell de la Generalitat Valenciana.

- Text Refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, aprovat pel reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny.
- Llei de la Generalitat Valenciana 12/2000, de 28 de desembre, de Pressuposts per a l'exercici de 2001.
- Llei de la Generalitat Valenciana 10/1994, de 19 de desembre, per la qual es crea el Consell Jurídic Consultiu; modificada per la llei 14/1997, de 26 de desembre, de Mesures de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat.
- Decret 138/1996, de 26 de juliol, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament del Consell Jurídic Consultiu.
- Ordre de 12 de desembre de 1994 de la Conselleria d'Economia i Hisenda, sobre gestió i registre comptable de les operacions d'administració i execució del pressupost de la Generalitat Valenciana.
- Ordre de 28 d'abril de 1995 de la Conselleria d'Economia i Hisenda, per la qual s'aproven els codis de classificacions funcional i econòmica dels pressuposts del sector d'administració general de la Generalitat Valenciana i de les seues entitats públiques amb similar estructura pressupostària.
- Resolució d'11 de juny de 1999 de la Direcció General de Pressuposts, per la qual s'estableixen els codis que defineixen l'estructura pressupostària establida per ordre del Ministeri d'Economia i Hisenda de 3 de maig de 1999.

3. CONCLUSIONS GENERALS DE LA FISCALITZACIÓ

3.1 Revisió financera

Com a resultat de la revisió efectuada, amb l'abast descrit en l'apartat 2.2.1, no s'han posat de manifest fets o circumstàncies que hagen incidit de forma significativa en la representativitat de la informació comptable fiscalitzada.

3.2 Revisió del compliment de la legalitat

Com a resultat de la revisió efectuada, amb l'abast descrit en l'apartat 2.2.2, no s'han detectat en el Consell Jurídic Consultiu, durant el període objecte de la fiscalització, incompliments rellevants de la normativa aplicable a la gestió dels fons públics; sense perjudici del que indiquem en l'apartat 15 del present informe.

4. NATURALES A JURÍDICA, FUNCIONS I ESTRUCTURA DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU

4.1 Naturales a jurídica i funcions del Consell Jurídic Consultiu

La Generalitat Valenciana, en virtut de les seues potestats d'autoorganització reconegudes pel Tribunal Constitucional en la sentència 204/1992, de 26 de novembre, acordà la creació d'un òrgan consultiu propi amb les mateixes característiques i idèntiques o similars funcions que les del Consell d'Estat.

En conseqüència, la llei 10/1994, de 19 de desembre, va crear el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana com l'òrgan consultiu suprem del Govern Valencià, de la seua Administració i -si és el cas- de les administracions locals radicades a la Comunitat Valenciana, que exerceix les seues funcions amb autonomia orgànica i funcional per tal de garantir-ne l'objectivitat i independència, la tutela de la legalitat i l'estat de dret.

El Consell ha de vetlar per l'observança de la Constitució, de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i de la resta de l'ordenament jurídic, en el conjunt normatiu del qual fonamentarà els seues dictàmens.

El Reglament del Consell, aprovat pel decret 138/1996, de 16 de juliol, del Govern Valencià, estableix que el CJC no forma part de l'Administració activa ni s'integra en cap de les conselleries o d'altres òrgans o entitats de la comunitat autònoma, que precedeix qualsevol altre òrgan consultiu autonòmic i que substitueix en els mateixos termes el Consell d'Estat, llevat d'aquells casos que expressament estiguen reservats a aquest darrer.

Les consultes al Consell són preceptives quan en la seua llei o en unes altres així s'establisca, i facultatives en la resta de casos. Els seus dictàmens no són vinculants, tret que les lleis disposen el contrari.

La llei 14/1997, de 26 de desembre, de Mesures de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat, modifica la llei 10/1994 en els aspectes relatius a les consultes preceptives, la classificació i provisió de llocs de treball administratius i la creació del cos de lletrats del Consell.

4.2 Estructura del Consell Jurídic Consultiu

El Consell està constituït pel president i quatre consellers i està assistit pel secretari general, que hi actua amb veu però sense vot. Els membres del Consell són nomenats per un període de cinc anys i poden ser confirmats fins un màxim de tres períodes.

El 1996, el Govern Valencià nomenà els membres del Consell mitjançant un decret i el president el va declarar constituït en la sessió del ple de 20 de juny de 1996.

El 4 de juny de 1998, el Govern Valencià nomenà l'actual president del Consell, que ha sigut ratificat en el seu càrrec el 8 de febrer de 2002. Així mateix, amb posterioritat al 31 de desembre de 2001 han sigut nomenats els actuals consellers i el secretari general, per mitjà de sengles decrets del Govern Valencià de 8 i 26 de febrer de 2002, respectivament. Aquests nomenaments han significat la ratificació de tres dels quatre consellers anteriors i la substitució del secretari general, tots ells nomenats el 22 de setembre de 1998 pel Govern Valencià.

El president del Consell en deté la representació i exerceix les funcions previstes en l'article 20 del Reglament. En cas d'absència, vacant o malaltia, és substituït pel vicepresident, càrrec que correspon al conseller més antic o al de més edat.

El Ple del Consell, integrat per tots els seus membres, delibera sobre els projectes de dictamen i sobre els altres afers prevists en l'ordre del dia o proposats pel president. Quan la naturalesa dels assumptes sobre els quals cal dictaminar així ho aconselle, el Ple podrà acordar la formació de comissions, integrades per dos o més consellers i presidides pel conseller que designe el president.

El Consell compta amb quatre seccions permanents, presidides per un conseller i formades per un o més lletrats; la seua comesa és d'elaborar els projectes de dictamen que s'hagen de presentar al Ple.

5. RESUM DE LES ACTUACIONS DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU

El Ple del Consell, en sessió de data 9 de gener de 2002, acordà elevar al Govern Valencià la "Memòria d'Activitats" de l'exercici de 2001, atenent el que s'estableix en l'article 5 de la llei 10/1994. Aquesta "Memòria" conté les actuacions consultives relatives al període que va de l'1 de gener al 31 de desembre de 2001, tal i com detallem tot seguit.

En 2001 el Consell ha aprovat 563 dictàmens per unanimitat dels seus membres, amb l'excepció de tretze casos que han sigut aprovats per majoria. Dels dictàmens aprovats, n'hi ha noranta-nou que corresponen a consultes formulades en l'exercici de 2000 i 464, a consultes realitzades en l'exercici de 2001.

Adicionalment, en l'exercici de 2001 el Consell ha rebut 564 peticions de dictamen, de les quals 560 han sigut consultes preceptives fonamentades en l'article 10 de la llei 10/1994, dues n'han sigut consultes facultatives fonamentades en l'article 9 de la citada llei i dues n'han sigut anul·lades. El resum detallat de les consultes efectuades en 2001 es recull en el quadre següent:

CONSULTES PRECEPTIVES (art. 10)	Nombre
1.- Avantprojectes de llei (art. 10.2)	10
- Avantprojecte de llei de creació de l'Agència Valenciana de l'Energia. - Avantprojecte de llei de consells socials de les universitats públiques valencianes. - Avantprojecte de llei de la Generalitat Valenciana del llibre. - Avantprojecte de llei de la Generalitat Valenciana d'ordenació del territori i del sòl no urbanitzable. - Avantprojecte de llei de la Generalitat Valenciana pel qual es modifica la llei 3/1997, de 16 de juny, sobre drogodependències i d'altres trastorns per addiccions. - Avantprojecte de llei de protecció civil i gestió d'emergències. - Avantprojecte de llei de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat Valenciana. - Avantprojecte de llei de protecció de la col·micultura i del colom esportiu. - Avantprojecte de llei de reforma de la llei 5/1983, de 30 de desembre, del Govern Valencià. - Avantprojecte de llei de protecció contra la contaminació acústica.	
2.- Projectes de decrets legislatius (art. 10.3)	0
3.- Projectes de reglaments o disposicions de caràcter general (art. 10.4)	44
- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el reglament d'organització i règim jurídic del Servei Valencià d'Ocupació i Formació. - Projecte de l'ordre per la qual s'estableixen els requisits i les condicions bàsiques d'autorització i funcionament per a consultes de professionals sanitaris.	

<ul style="list-style-type: none">- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el reglament dels serveis de prevenció de riscos laborals en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova la modificació dels estatuts de la Universitat de València-Estudi General (modificació arts. 99.2, 116, 119 bis.5, 120, 121 i 235; així com la introducció d'una nova disposició addicional setena i d'una altra disposició transitòria trentasetena).- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'estableixen les bases i els criteris generals uniformes per a la selecció, formació, promoció i mobilitat de totes les escales i categories de les policies locals i dels auxiliars de policia local de la Comunitat Valenciana.- Projecte d'ordre per la qual es crea una Unitat de Farmacologia Clínica, dins del Programa d'Ús Racional del Medicament.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es desenvolupa la disposició transitòria quarta de la llei 6/1999, de 19 d'abril, de la Generalitat Valenciana, de Polícies Locals, sobre "consolidació d'ocupació temporal del personal inclòs en l'àmbit d'aplicació de la dita llei".- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es regula l'Observatori del Comerç Valencià.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es disposa la incorporació dels municipis de Sagunt, Loriguilla i San Antonio de Benagéber a l'àrea de transport metropolità de València.- Projecte de decret del Govern Valencià sobre registre i acreditació de centres i serveis d'atenció i prevenció de les drogodependències i d'altres trastorns d'addicció a la Comunitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià que modifica el decret 238/1997, de 9 de setembre, pel qual es constitueixen els òrgans consultius i d'assessorament en matèria de drogodependències i d'altres trastorns d'addicció.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es modifica parcialment el decret 27/1998, de 10 de març, pel qual es regula l'admissió de l'alumnat en els centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana sostinguts amb fons públics.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es regula el servei de menjador en els centres públics de titularitat de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el reglament de fundacions de la Comunitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'estableix el procediment per a autoritzar noves oficines de farmàcia a la Comunitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'estableix el currículum del grau superior dels ensenyaments de Música- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments superiors de Disseny i es regula l'accés als dits ensenyaments.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova la modificació dels estatuts de la Universitat de València-Estudi General (modificació arts. 181.e, 182, 183, 184 i disposició addicional primera.1.d; així com la introducció d'una nova disposició transitòria trentavuitena).- Projecte d'ordre per la qual es regula el procediment d'alertes farmacèutiques a la Comunitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià de creació de l'entitat de dret públic Institut	
--	--

<p>Valencià d'Atenció als Discapacitats.</p> <ul style="list-style-type: none">- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es desenvolupa la llei 6/1997, de 4 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de consells i col·legis professionals de la Comunitat Valenciana.- Projecte d'ordre de creació d'unitats d'atenció farmacèutica a pacients externs.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es modifica el reglament sobre el règim economicofinancer i tributari del cànon de sanejament aprovat per mitjà del decret 266/1994, de 30 de desembre, del Govern Valencià.- Projecte d'ordre per la qual es modifica l'ordre de 9 d'abril de 1990 de la Conselleria de Treball i Seguretat Social, per la qual es desenvolupa el decret 40/1990, de 26 de febrer, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre registre, autorització i acreditació dels serveis socials de la Comunitat Valenciana, amb la finalitat de regular les condicions i els requisits de funcionament dels centres d'estimulació precoç.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es regula el procediment d'autorització administrativa i funcionament dels establiments d'òptica a la Comunitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es regula el dret d'admissió als establiments públics on es realitzen espectacles i activitats recreatives.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es determina la competència sancionadora en les infraccions en matèria d'ordenació del sector pesquer de la llei 3/2001, de 26 de març, de pesca marítima de l'Estat.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'estableix el procediment d'autorització dels centres de distribució i dispensació de medicaments d'ús veterinari a la Comunitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es regula l'establiment, el trasllat i la transmissió de les oficines de farmàcia.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es regula el procediment per a la concessió llicències per a celebrar espectacles o activitats recreatives en instal·lacions eventuais, portàtils o desmuntables.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el sistema d'acreditació de les entitats de control de qualitat de l'edificació i de laboratoris d'assaig per al control de la qualitat de l'edificació a la Comunitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el reglament de festes taurines tradicionals a la Comunitat Valenciana (bous al carrer).- Projecte d'ordre per la qual s'estableix el procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de minusvalidesa en l'àmbit de la Comunitat Valenciana i es determina la composició, organització i funcions dels equips de valoració i orientació.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el reglament de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació i del seu Consell.- Projecte d'ordre sobre les normes per a la gestió dels amarratges de titularitat pública per a embarcacions esportives en els ports de gestió directa de la Generalitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el sistema de recaptació de tributs, preus públics, sancions i d'altres ingressos de la Generalitat Valenciana.- Projecte de decret del Govern Valencià de declaració de parc natural de la Serra Calderona.- Projecte de decret del Govern Valencià de declaració de parc natural de la Serra d'Irta.	
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Projecte de decret del Govern Valencià de declaració de parc natural de la Serra de Mariola. - Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'estableixen els criteris de selecció aplicables en els procediments d'autorització de noves oficines de farmàcia. - Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es modifica el decret 155/1998, de 29 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el reglament de màquines recreatives i d'atzar. - Projecte de decret del Govern Valencià pel qual es modifica el decret 77/1993, de 28 de juny, pel qual s'aprova el reglament de sales recreatives i sales de joc. - Projecte de decret del Govern Valencià pel qual s'aprova el reglament de funcionament de l'Agència Valenciana de l'Energia. - Projecte d'ordre per la qual s'estableix l'"Informe de Salut de l'Escolar" com el document sanitari d'ús obligatori per a l'accés a un centre escolar o per a l'inici de l'etapa educativa. 	
4.- Convenis de cooperació entre la Generalitat Valenciana i d'altres comunitats autònomes (art. 10.6)	0
5.- Responsabilitat patrimonial de la Generalitat (art. 10.8.a)	451
6.- Revisió d'ofici d'actes administratius (art. 10.8.b)	24
7.- Contractes administratius (art. 10.8.c)	14
8.- Declaració de caducitat de concessions administratives (art. 10.8.d)	0
9.- Modificació de plans d'urbanisme, de normes complementàries i subsidiàries i de programes d'actuació que tinguen per objecte una diferent "zonificació" o ús urbanístic de les zones verdes i dels espais lliures prevists (art. 10.8.e)	7
10.- Recursos extraordinaris de revisió (art. 10.8.g)	9
11.- Qualsevol altra matèria de competència de la Generalitat Valenciana o de les administracions locals ubicades a la Comunitat Valenciana, en relació a les quals les lleis estableixen l'obligació de demanar dictamen (art. 10.10)	1
TOTAL CONSULTES PRECEPTIVES	560

CONSULTES FACULTATIVES (art. 9)	Nombre
- Expedient 350/2001, consulta facultativa de l'Ajuntament de Mutxamel	
- Expedient 403/2001, consulta facultativa de l'Ajuntament de l'Alcúdia de Crespins	
TOTAL CONSULTES FACULTATIVES	2

6. RÈGIM ECONÒMIC, PRESSUPOSTARI I COMPTABLE

6.1 Normativa reguladora

La llei de creació i el reglament del Consell regulen els següents aspectes relatius al seu règim econòmic i pressupostari:

- L'avantprojecte de pressupost, degudament documentat, serà aprovat pel president, amb la deliberació prèvia del Ple, per tal de trametre'l a la Conselleria d'Economia i Hisenda, a fi d'integrar-lo com una secció dins dels pressuposts de la Generalitat Valenciana.
- L'aprovació de la despesa i la proposta d'ordenació de pagaments són competència del president.
- Les funcions relatives a l'execució i liquidació del pressupost, les té atribuïdes en règim d'exclusivitat el president.
- El Consell sotmetrà la seua gestió econòmica a la Sindicatura de Comptes de la Generalitat Valenciana.

Al seu torn, les lleis anuals de pressuposts de la Generalitat Valenciana inclouen el pressupost del Consell en el sector d'administració general de la Generalitat, com a secció pressupostària 04, "Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana", programa 111.60, "Alt assessorament". Així mateix, la disposició addicional primera de les citades lleis estableix que el Consell Jurídic Consultiu podrà incorporar els romanents dels pressuposts anteriors als mateixos capítols pressupostaris en què estaven consignats en l'exercici anterior.

El Ple del Consell aprovà, el 30 d'abril de 1998, unes instruccions sobre contractació administrativa, gestió econòmica, modificacions pressupostàries i d'altres aspectes de funcionament. Aquestes instruccions regulen aspectes significatius de la gestió econòmica (com ara: fases pressupostàries, documents comptables, despeses menors de funcionament, sistema de pagaments i règim d'autorització de les modificacions pressupostàries), i inicien un procés de regulació integral del règim econòmic, pressupostari i comptable del Consell.

6.2 Rendició de comptes i organització comptable

El Consell ha elaborat el compte anual denominat "Estat de liquidació del pressupost de l'exercici de 2001", que comprén la liquidació del pressupost de despeses, la liquidació del pressupost d'ingressos i el resultat pressupostari. Així mateix, el Consell ha elaborat els estats comptables complementaris de pressuposts tancats, d'operacions no pressupostàries, d'estat de tresoreria i de romanent de tresoreria, tots referits a 31 de desembre de 2001. Quant a això, s'aprecia una notable millora en l'elaboració i presentació dels citats estats comptables, puix que n'han adaptat l'estructura i els models al Pla General de Comptabilitat Pública de la Generalitat Valenciana. Addicionalment,

en l'exercici de 2002 el Consell continua amb aquest procés de millora comptable i d'adaptació de la seua comptabilitat al marc previst en el Pla General de Comptabilitat Pública, atenent les recomanacions efectuades per aquesta Sindicatura de Comptes en informes de fiscalització d'exercicis anteriors i tenint en compte l'aplicació obligatòria del citat marc comptable a partir del primer de gener de 2002. De tal forma que, en el citat exercici, el Consell haurà d'elaborar, per a la seua aprovació, a més del dit Estat de Liquidació del Pressupost, els comptes anuals establits en el citat Pla Comptable, que inclouen així mateix el balanç, el compte de resultat econòmic i patrimonial i la memòria. A aqueix efecte, estan treballant en la implantació d'un programa informàtic adaptat a les necessitats del CJC a l'objecte de facilitar el registre pressupostari i economicopatrimonial de les operacions i de generar els llibres, registres i estats comptables prevists per la normativa.

En aqueix sentit, la posada en marxa de la citada aplicació comptable hauria d'anar acompanyada d'una adequada organització comptable; raó per la qual es recomana -igual com en exercicis anteriors i de cara a un millor control i seguiment de l'execució pressupostària- d'aprovar unes bases d'execució del pressupost que adapten les disposicions legals en matèria pressupostària a l'organització i a les circumstàncies pròpies del CJC. A aqueix efecte, caldria regular: la determinació de la vinculació jurídica dels crèdits, de les transferències de crèdits i de les altres modificacions pressupostàries; la competència per a la seua autorització; l'execució del pressupost; les delegacions per a cada fase pressupostària de despesa; els documents justificatius de les obligacions; l'acumulació de fases pressupostàries; les normes sobre pagaments per a justificar o sobre avançaments de caixa fixa; així com aquelles altres necessitats per a una adequada gestió pressupostària.

7. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

El Ple del Consell, en sessió celebrada el 21 de febrer de 2002, acordà per unanimitat aprovar el compte anual denominat "Estat de liquidació del pressupost de l'exercici de 2001", que comprén l'estat de liquidació d'ingressos, l'estat de liquidació de despeses i el resultat de l'exercici pressupostari de 2001 (per import de 179.990 euros); tal i com es recull en el quadre que mostrem a continuació. Així mateix, s'hi aprovaren els estats comptables d'operacions no pressupostàries, l'estat de romanent de tresoreria (per import de 576.856 euros), l'estat d'exercicis tancats i l'estat de tresoreria (per import de 664.731 euros).

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI DE 2001										
(Euros)										
ESTAT D'INGRESSOS										
Capítols	Pressupost inicial (1)	Modifics. (2)	Pressupost definitiu (3)=(1)+(2)	Drets recon. nets (4)	Recaptació neta (5)	Drets pents. cobr. (4)-(5)	Estat execució (4)-(3)	% Grau execució (4)/(3)	% Grau complim. (5)/(4)	
III Taxes i d'altres ingressos	-	-	-	188	188	-	188	-	100,0	
IV Transferències corrents	1.763.490	27.250	1.790.740	1.790.740	1.790.740	-	0	100,0	100,0	
V Ingressos patrimonials	-	-	-	20.613	20.613	-	20.613	-	100,0	
VII Transferències capital	42.071	-	42.071	42.071	42.071	-	0	100,0	100,0	
VIII Actius financers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Total ingressos	1.805.561	27.250	1.832.811	1.853.612	1.853.612	-	20.801	101,1	100,0	
ESTAT DE DESPESES										
Capítols	Pressupost inicial (1)	Modifics. (2)	Pressupost definitiu (3)=(1)+(2)	Obligs. recon. netes (4)	Pagaments (5)	Obligs. pents. pag. (4)-(5)	Romanent de crèdit (4)-(3)	% Grau execució (4)/(3)	% Grau complim. (5)/(4)	
I Despeses de personal	1.293.258	27.250	1.320.508	1.250.788	1.234.747	16.041	(69.720)	94,7	98,7	
II Despeses funcionament	470.232	-	470.232	401.927	401.927	-	(68.305)	85,5	100,0	
VI Inversions reals	42.071	-	42.071	20.907	20.907	-	(21.164)	49,7	100,0	
Total despeses	1.805.561	27.250	1.832.811	1.673.622	1.657.581	16.041	(159.189)	91,3	99,0	
RESULTAT PRESSUPOSTARI										
CONCEPTE				Drets reconeguts nets	Obligacions reconegudes netes	Imports				
1.(+)	Operacions no financeres			1.853.612	1.673.622	179.990				
2.(+)	Operacions amb actius financers			-	-	-				
3.(+)	Operacions comercials			-	-	-				
I.	RESULTAT PRESSUPOSTARI DE L'EXERCICI (1+2+3)			1.583.612	1.673.622	179.990				
II.	VARIACIÓ NETA DE PASSIUS FINANCERS			-	-	-				
III.	SALDO PRESSUPOSTARI DE L'EXERCICI (I+II)					179.990				
4.(+)	Crèdits gastats finançats amb romanent de tresoreria					-				
5.(+)	Desviacions de finançament positives per recursos de l'exercici en despeses amb finançament afectat					-				
6.(+)	Desviacions de finançament negatives en despeses amb finançament afectat					-				
IV.	SUPERÀVIT O DÈFICIT DE FINANÇAMENT DE L'EXERCICI (III+4+5+6)					179.990				

Quadre 1

En els apartats següents d'aquest informe, analitzem amb detall la liquidació anterior, tot distingint la dotació pressupostària inicial i les seues modificacions, l'execució del pressupost de despeses i la liquidació de l'estat d'ingressos.

Els estats comptables complementaris a la liquidació del pressupost corresponents a exercicis tancats, operacions no pressupostàries, tresoreria i romanent de tresoreria, es recullen en els apartats 11, 12, 13 i 14, respectivament.

8. PRESSUPOST INICIAL I MODIFICACIONS

Els crèdits consignats per a finançar les despeses del CJC en la llei 2/2000, de 28 de desembre, de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a 2001, es recullen en la secció 04 inclosa en el sector d'administració general i s'eleva a un import equivalent a 1.805.561 euros, amb el següent desglossament per capítols de despesa: capítol I.- 1.293.258 euros, capítol II.- 470.232 euros, i capítol VI.- 42.071 euros.

Aquestes consignacions es corresponen amb les previstes en l'avantprojecte de pressuposts per a l'exercici de 2001, aprovat el 27 de juliol de 2000 pel president del Consell -amb la deliberació prèvia del Ple- i tramés a la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació per tal d'integrar-lo en els pressuposts de la Generalitat Valenciana. El citat avantprojecte únicament recull les dotacions pressupostàries que s'han d'obtenir de la Generalitat, sense incloure-hi cap pressupost d'ingressos que continga les previsions d'ingressos que s'hagen d'obtenir en l'exercici, tant per transferències de la Generalitat Valenciana, com per ingressos d'altra naturalesa, com ara vendes de publicacions i interessos de comptes bancaris (apartat 10).

En aqueix sentit, es recomana de confeccionar el pressupost d'ingressos i el de despeses tenint en compte el que hem indicat anteriorment, així com la seua consegüent aprovació formal, una vegada aprovats els pressuposts de la Generalitat Valenciana.

Adicionalment, per acord del Govern Valencià de 22 de maig de 2001, hom autoritza una generació de crèdits per mitjà de la qual s'incrementa el pressupost del CJC en un import equivalent a 27.250 euros. Aquest increment no ha sigut formalment aprovat pel Consell mitjançant l'oportú expedient de modificació pressupostària i l'han registrat comptablement com una major consignació del capítol I, "Despeses de personal", perquè el CJC entén que obeeix a l'augment del 2% previst en la Llei de Pressuposts per a l'exercici de 2001 que no havia sigut inclòs en l'avantprojecte de pressuposts tramés a la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació.

Quant a això, el Consell hauria d'haver instruït el preceptiu expedient de modificació pressupostària, que inclogués -a més del citat acord del Govern Valencià- una memòria justificativa de l'esmentada modificació i les partides pressupostàries a les quals afecta (apartat 9.2).

Les consignacions definitives, per capítols de despeses, reflectides en la liquidació del pressupost de l'exercici de 2001 són les següents, en euros:

	Capítols	Previsions inicials	Modificacions	Previsions definitives
I	Despeses de personal	1.293.258	27.250	1.320.508
II	Despeses de funcionament	470.232	-	470.232
VI	Inversions reals	42.071	-	42.071
	TOTAL	1.805.561	27.250	1.832.811

Quadre 2

9. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES

9.1 Consideracions generals

La liquidació del pressupost de despeses de l'exercici de 2001, es mostra en el següent quadre, elaborat en euros:

Capítols	Pressupost definitiu (1)	Obligs. recon. netes (2)	Pagaments (3)	Obligs. pents. pag. (2)-(3)	Romanent de crèdit (2)-(1)	% Grau execució (2)/(1)	% Grau complim. (3)/(2)
I Despeses de personal	1.320.508	1.250.788	1.234.747	16.041	(69.720)	94,7	98,7
II Despeses funcionament	470.232	401.927	401.927	-	(68.305)	85,5	100,0
VI Inversions reals	42.071	20.907	20.907	-	(21.164)	49,7	100,0
TOTAL	1.832.811	1.673.622	1.657.581	16.041	(159.189)	91,3	99,0

Quadre 3

Com podem observar en el quadre anterior, el total d'obligacions reconegudes a 31 de desembre de 2001 ha sigut de 1.673.622 euros, que donen un grau d'execució del 91,3%. el romanent de crèdit resultant ha sigut de 159.189 euros.

Els pagaments líquids al tancament de l'exercici de 2001 han ascendit a 1.657.581 euros, que donen un grau de compliment del 99,0%. A 31 de desembre de 2001 hi havia obligacions reconegudes pendents de pagament per import de 16.041 euros, corresponents a l'import de la Seguretat Social del mes de desembre de 2001, que han sigut pagats en gener de 2002.

9.2 Despeses de personal

L'estat d'execució del capítol I del pressupost a 31 de desembre de 2001, desglossat per conceptes, es detalla a continuació, en euros:

CAPÍTOL I. DESPESES DE PERSONAL								
Codi	Concepte	Pressupost definitiu (1)	Obligs. recon. netes (2)	Pagaments (3)	Obligs. pents. pag. (2)-(3)	Romanent de crèdit (2)-(1)	% Grau execució (2)/(1)	% Grau complim. (3)/(2)
111	Retribucions alts càrrecs		458.476	458.476	-			100,0
112	Retribucions personal eventual		24.579	24.579	-			100,0
113	Retribucions funcionaris		508.381	508.381	-			100,0
115	Retribucions personal laboral		70.022	70.022	-			100,0
11	Sous i salaris	1.116.536	1.061.458	1.061.458	-	(55.078)	95,1	100,0
121	Seguretat Social personal		185.230	169.189	16.041			91,3
123	MUFACE i drets passius		3.319	3.319	-			100,0
12	Seguretat Social	200.907	188.549	172.508	16.041	(12.358)	93,8	91,5
131	Cursos	3.065	781	781	-	(2.284)	25,5	100,0
13	Cursos	3.065	781	781	-	(2.284)	25,5	100,0
TOTAL		1.320.508	1.250.788	1.234.747	16.041	(69.720)	94,7	98,7

Quadre 4

En la columna "Pressupost definitiu", no es recullen les consignacions definitives per conceptes de despesa, ja que el Consell únicament ha comptabilitzat la modificació pressupostària que hem comentat en l'apartat anterior, per 27.250 euros, a escala d'article. Si considerem exclusivament els imports comptabilitzats, s'observa que a càrrec dels conceptes 111 i 112 hom ha comptabilitzat obligacions reconegudes per un import superior als crèdits inicials.

Quant a això, es recomana al Consell que elabore i approve el preceptiu expedient de modificació pressupostària, tal i com s'indica en l'apartat 8; així com el desenvolupament normatiu necessari per a una adequada execució pressupostària, que s'hauria de concretar en unes bases d'execució (apartat 6.2).

Les obligacions reconegudes a càrrec d'aquest capítol han ascendit a 1.250.788 euros, que donen un grau d'execució del 94,7%; mentre que els pagaments realitzats a 31 de desembre de 2001 han ascendit a 1.234.747 euros, de manera que el grau de compliment ha sigut del 98,7%.

Les despeses de personal de l'exercici de 2001 s'han vist incrementades globalment, respecte de les de l'exercici anterior, en un 6,7%; encara que en termes homogenis les retribucions íntegres del personal al servei del CJC no han superat l'increment del 2% establert en la Llei de Pressuposts de la Generalitat Valenciana per a 2001. A aqueix efecte, cal tenir en compte que en l'exercici de 2001 s'han comptabilitzat de manera adequada determinats conceptes retributius que, fins a juliol de 2000, hom venia comptabilitzant a càrrec del capítol II.

La relació de llocs de treball vigent a 31 de desembre de 2001 classifica trenta-dos llocs de treball, trenta-un dels quals estaven coberts a 31 de desembre de 2001 amb la classificació següent: 6 alts càrrecs, dinou funcionaris (interins i en comissió de serveis), cinc laborals i un lloc eventual. En aquest sentit, es recomana al Consell que approve formalment una relació de llocs de treball que continga una descripció de les característiques i funcions de tots els llocs de treball vigents, així com la seua forma de provisió.

Durant l'exercici de 2001 la plantilla s'ha vist incrementada en un lloc de treball, creat pel Consell mitjançant un acord del Ple de 17 de gener, corresponent a una plaça d'ordenança-conductor, la qual ha sigut coberta de forma interina en gener de 2001. Tal i com indiquem en informes de fiscalització d'exercicis anteriors, la provisió de llocs de treball s'ha d'efectuar conformement als procediments selectius prevists en la Llei de la Funció Pública Valenciana, i la cobertura interina de llocs de treball de naturalesa laboral, cal limitar-la a aquells casos en què se n'haja previst la cobertura definitiva.

Quant a les obligacions reconegudes a càrrec de "Sous i salaris", podem assenyalar que són raonables i que representen la despesa incorreguda en el dit exercici. Això no obstant, es recomana de revisar el procediment de pagament d'hores extraordinàries al personal. Així mateix, són raonables les retencions practicades i declarades per Seguretat Social, MUFACE i drets passius del personal al servei del CJC en l'exercici de 2000.

En el concepte "Seguretat Social personal" s'han comptabilitzat, a més de les cotitzacions socials a càrrec de l'empresa, les quotes socials de mutualitats i drets passius a càrrec dels membres del CJC, a l'empara del que es preveu en l'article 17 del Reglament del Consell. En relació a aquest article, es recomana un major desenvolupament normatiu, a l'objecte de definir i precisar el règim retributiu i els altres emoluments que han de percebre els membres del Consell; amb aqueixa finalitat, es podria prendre en consideració la regulació establida a aqueixos efectes per als òrgans de naturalesa anàloga, com ara el Consell d'Estat.

9.3 Despeses de funcionament

En aquest capítol es recullen les despeses per compra de béns i prestació de serveis per al funcionament del Consell. L'estat d'execució a 31 de desembre de 2001, desglossat per conceptes, es detalla en el quadre següent, en euros:

CAPÍTOL II. DESPESES DE FUNCIONAMENT								
Codi	Concepte	Pressup.	Oblig.	Pagaments	Oblig.	Romanent	% Grau	% Grau
		definitiu	recon. netes		pents. pag.	de crèdit	execució	complim
		(1)	(2)	(3)	(2)-(3)	(2)-(1)	(2)/(1)	(3)/(2)
211	Tributs	3.005	287	287	-	(2.718)	9,6	100,0
21	Tributs	3.005	287	287	-	(2.718)	9,6	100,0
221	Lloguers	188.117	186.889	186.889	-	(1.228)	99,3	100,0
222	Reparació i conservació de béns	23.139	20.104	20.104	-	(3.035)	86,9	100,0
223	Subministraments	25.693	20.819	20.819	-	(4.874)	81,0	100,0
224	Comunicacions	7.813	6.164	6.164	-	(1.649)	78,9	100,0
225	Treballs realitzats per altres empr.	65.510	64.692	64.691	-	(819)	98,8	100,0
226	Assegurances	5.409	4.093	4.093	-	(1.316)	75,7	100,0
227	Material d'oficina	34.348	28.358	28.358	-	(5.990)	82,6	100,0
228	Despeses diverses	69.116	67.172	67.172	-	(1.944)	97,2	100,0
22	Treballs i subministraments	419.145	398.290	398.290	-	(20.855)	95,0	100,0
231	Dietes i locomoció	6.010	3.350	3.350	-	(2.660)	55,7	100,0
232	D'altres indemnitzacions	42.072	-	-	-	(42.072)	-	100,0
23	Indemnitzacions	48.082	3.350	3.350	-	(44.732)	7,0	100,0
TOTAL		470.232	401.927	401.927	-	(68.305)	85,5	100,0

Quadre 5

Sobre unes previsions definitives de 470.232 euros, s'han reconegut obligacions per 401.927 euros; cosa que ha generat un romanent de crèdit de 68.305 euros. Els graus d'execució i de compliment han sigut del 85,5% i del 100,0%, respectivament; no hi ha, per tant, obligacions pendents de pagament a 31 de desembre de 2001.

A càrrec del concepte 221, "Lloguers", s'han registrat despeses per 186.889 euros corresponents a l'annualitat de 2001 del contracte de lloguer de la seu del Consell i de dues places d'aparcament. Aquest import inclou 850 euros per despeses meritades en l'exercici de 2000, que calia haver registrat en el citat exercici atenent al principi de la meritació.

En el concepte 225, "Treballs realitzats per altres empreses", s'han registrat -entre altres despeses- 30.451 euros per despeses de neteja i 33.657 euros per despeses de vigilància.

La contractació del servei de neteja per a l'exercici de 2001 començà de forma anticipada en l'exercici de 2000: el 24 d'octubre de 2000 se'n publicà la licitació del concurs pel procediment obert, el qual fou adjudicat el 20 de desembre del dit any per un import equivalent a 30.022 euros. Els plecs de condicions administratives particulars, inclosos en l'expedient de contractació, s'ajusten a un model tipus de plecs particulars, al

qual s'adjunten uns annexos en què s'especifiquen -entre altres clàusules- l'objecte i les característiques del contracte, el seu pressupost, l'acreditació de la solvència tècnica i econòmica, els criteris específics d'adjudicació i el termini d'execució. Quant a això, i com a resultat de la revisió efectuada sobre l'expedient de contractació anterior, podem assenyalar els aspectes següents:

- Els citats plecs-tipus no han sigut informats per l'òrgan equivalent al servei jurídic previst en l'article 49.4 del text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques (TRLCAP).
- El termini d'execució previst en els citats annexos és el de l'exercici de 2001 i s'hi preveu una pròrroga de tres anualitats. D'acord amb el que s'estableix en l'article 198 del TRLCAP, els contractes de serveis únicament podran ser prorrogats de forma expressa, sense que la duració total de les pròrrogues puga excedir el termini inicialment fixat i sempre que això s'acorde en el contracte.
- Els criteris d'adjudicació prevists en els plecs citats consideren l'experiència demostrada i el personal disponible amb una ponderació del 40% i del 20%, respectivament. Això no obstant, segons que s'estableix en l'article 19 del TRLCAP, els dits requisits són exigibles per a acreditar la solvència tècnica o professional del contractista, de manera que no poden considerar-se criteris objectius que puguen servir de base per a l'adjudicació en el sentit previst per l'article 86 de la citada Llei.

La contractació dels serveis de vigilància fou adjudicada, mitjançant concurs públic, per resolució del president del CJC de 16 de desembre de 1999 i el contracte es formalitzà el primer de gener de 2000. El termini d'execució previst en el plec de condicions administratives particulars (annexos al plec-tipus), era el de l'exercici de 2000 i s'hi preveia una pròrroga de tres anualitats i una revisió de preus segons conveni col·lectiu estatal de les empreses de seguretat. Per a la prestació dels citats serveis en l'exercici de 2001, el CJC va acordar una pròrroga del contracte durant l'exercici esmentat, així com una ampliació dels serveis que s'han de prestar i un increment del preu inicialment fixat. Aquesta modificació del contracte, calia motivar-la de forma suficient, indicant les noves necessitats o les causes imprevistes que l'havien originada, així com els components que hagen determinat l'increment acordat en el preu dels serveis.

A càrrec del concepte 228, "Despeses diverses", s'han registrat 60.415 euros per despeses de publicacions, dels quals corresponen 42.835 euros al preu del contracte subscrit el 9 de gener de 2001 per al subministrament de 2.500 exemplars del llibre "Doctrina legal del Consell Jurídic Consultiu". De la revisió del citat expedient de contractació, en destaca la necessitat que els plecs de clàusules administratives particulars siguen informats pel servei jurídic i que els criteris d'adjudicació del contracte no incloguen l'experiència o els mitjans tècnics del contractista, ja que aquests requisits resulten exigibles per a acreditar-ne la solvència tècnica; tal i com hem indicat anteriorment.

Finalment, les obligacions reconegudes a càrrec del concepte 226, "Primes d'assegurança", s'han vist reduïdes en un 74,9% respecte a l'exercici de 2000, perquè no s'ha registrat en 2001 la prima corresponent a l'assegurança de les obres d'art de l'IVAM dipositades en la seu del Consell, la qual -segons manifesta aquest- ha sigut pagada pel dit Institut.

9.4 Inversions reals

Les despeses incloses en aquest capítol recullen bàsicament les relatives a diverses adquisicions d'immobilitzat, així com a equipament del Consell. L'estat d'execució a 31 de desembre de 2001, desglossat per conceptes, és el que detallem en el quadre següent, en euros:

CAPÍTOL VI. INVERSIONS REALS								
Codi	Concepte	Pressup. definitiu (1)	Obligs. recon. netes (2)	Pags. (3)	Obligs. pents. pag. (2)-(3)	Romanent crèdit (2)-(1)	% Grau execució (2)/(1)	% Grau complim. (3)/(2)
641	Inversions en mobiliari i estris	12.020	1.828	1.828	0	(10.192)	15,2	100,0
64	Inversions en mobiliari	12.020	1.828	1.828	0	(10.192)	15,2	100,0
651	Inversions equips proces. informació	30.051	19.079	19.079	0	(10.972)	63,5	100,0
65	Inversions equips proces. inform.	30.051	19.079	19.079	0	(10.972)	63,5	100,0
	TOTAL	42.071	20.907	20.907	0	(21.164)	49,7	100,0

Quadre 6

Sobre unes previsions definitives de 42.071 euros, s'han reconegut i pagat obligacions per import de 20.907 euros; de manera que els graus d'execució i compliment han sigut del 49,7% i del 100%, respectivament, i s'ha generat un romanent de crèdit de 21.164 euros.

A càrrec del concepte "Inversions en equips informàtics", s'han registrat diverses adquisicions d'aquesta naturalesa, que de forma individualitzada han tingut la consideració de contractes menors per raó de l'import. En aquest sentit, seria convenient preveure les necessitats informàtiques a l'inici de l'exercici, a l'objecte d'instruir el corresponent expedient de contractació per la totalitat dels elements que s'hagen d'adquirir en tal exercici.

L'inventari d'immobilitzat elaborat pel Consell presenta el següent detall a 31 de desembre de 2001, en euros:

Epígrafs	1-01-01	Altes	Baixes	31-12-01
Mobiliari i estris	210.686	1.689	603	211.773
Equips processament informació	92.652	19.218	-	111.869
Instal.lacions	6.098	-	-	6.098
Elements de transport	38.067	-	-	38.067
Total inventari de béns	347.503	20.907	603	367.807

Quadre 7

Les altes del període corresponen al material de naturalesa inventariable adquirit en l'exercici; mentre que les baixes corresponen a elements obsolets.

Quant als fons bibliogràfics, que han sigut inventariats i parcialment valorats pel CJC, es recomana de fer-ne una valoració completa, de forma individual i global, així com la seua conciliació amb la comptabilitat.

10. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS

L'estat d'execució dels ingressos de l'exercici de 2001 es mostra a continuació, en euros.

Capítols	Pressup.		Pressup.	Drets	Recapt.	Drets	Estat	% Grau	% Grau
	inicial	Modifs.	definit.	rec. nets	neta	pents. cobr.	execu.	execució	complim.
			(1)	(2)	(3)	(2)-(3)	(2)-(1)	(2)/(1)	(3)/(2)
III D'altres ingressos	-	-	-	188	188	-	188	-	100,0
IV Transf. corrents	1.763.490	27.250	1.790.740	1.790.740	1.790.740	-	-	100,00	100,0
V Ingressos patrimonials	-	-	-	20.613	20.613	-	20.613	-	100,0
VII Transferències capital	42.071	-	42.071	42.071	42.071	-	-	100,00	100,0
VIII Actius financers	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
Total ingressos	1.805.561	27.250	1.832.811	1.853.612	1.853.612	-	20.801	100,1	100,0

Quadre 8

En els capítols IV, "Ingressos per transferències corrents", i VII, "Ingressos per transferències de capital", es registren les dotacions pressupostàries consignades en la secció 04 dels pressuposts de la Generalitat Valenciana per a atendre les despeses corrents i de capital del Consell, respectivament. Les previsions inicials s'han vist incrementades en 27.250 euros, com a resultat de la generació de crèdits que indiquem en l'apartat 8 del present informe, la qual ha sigut comptabilitzada pel Consell com una major dotació pressupostària del capítol IV.

Addicionalment, tenint en compte que el Consell no elabora cap pressupost d'ingressos -tal i com indiquem en l'apartat 8-, els ingressos obtinguts en l'exercici per vendes de llibres o per interessos de comptes bancaris únicament es comptabilitzen com a drets reconeguts nets i recaptats en els capítols III, "D'altres ingressos" i V, "Ingressos patrimonials", respectivament.

En relació a les vendes de llibres, podem assenyalar que, per resolució de 21 de maig de 2001 del president del CJC, es va fixar la quantia del preu públic que ha de regir la venda de la seua publicació "Doctrina legal del Consell Jurídic Consultiu", per import de 37,18 euros. Aquestes publicacions -segons que indica el Consell-, es trameten a la llibreria institucional LliG, on se n'encarreguen de la venda al públic i de la consegüent liquidació a la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, tot practicant un 30% de descompte; mentre que la citada Conselleria tramet trimestralment al Consell un extracte de les vendes efectuades.

Quant a això, hem assenyalar que no hem pogut verificar que els ingressos comptabilitzats corresponguen a la totalitat de les vendes efectuades, ni que aquestes vendes hagen sigut registrades atenent el principi del pressupost brut; tot i que s'estima que el seu import pot no ser significatiu. A més d'això, i sense perjudici de l'adequat

control i seguiment de les publicacions dipositades en el citat punt de distribució per a la seua venda, caldria aclarir la titularitat dels ingressos públics obtinguts, per tal de comptabilitzar-los adequadament.

En el capítol V, "Ingressos patrimonials", s'han registrat drets liquidats i recaptats en concepte d'interessos obtinguts durant l'exercici de 2001 pel manteniment de saldos de tresoreria en un compte bancari (apartat 13), que han ascendit a 20.613 euros. Aquests interessos han sigut redituats en el període comprés entre el 15 de novembre de 2000 i el 31 de desembre de 2001; raó per la qual es recomana de registrar-los comptablement atenent al principi de la meritació.

11. ESTAT D'EXERCICIS TANCATS

L'estat d'exercicis tancats recull les obligacions de pressuposts tancats al començament de l'exercici pressupostari de 2001; tal i com es reflecteix en el quadre següent, en euros.

OBLIGACIONS DE PRESSUPOSTS TANCATS

Classific. económ.	Explicació	Pent. pag. 01/01/01	Rectif. saldo	Total obligacions	Pagaments realitzats	Pent. pag. 31/12/01
Ex. 2000 12	Cotitzacions socials	15.325	-	15.325	15.325	0
I despeses de personal		15.325	-	15.325	15.325	0
Total exercici 2001		15.325	-	15.325	15.325	0
Total general		15.325	-	15.325	15.325	0

Quadre 9

A 1 de gener de 2001 hi havia pendents de pagament obligacions reconegudes en l'exercici anterior per un import equivalent a 15.325 euros, en concepte de Seguretat Social a càrrec de l'empresa del mes de desembre de 2000. Aquestes obligacions han sigut pagades en gener de 2001, i com a tals es registren en el quadre anterior. En conseqüència, a 31 de desembre de 2001 no existeixen obligacions de pressuposts tancats pendents de pagament.

12. ESTAT D'OPERACIONS NO PRESSUPOSTÀRIES

L'estat d'operacions no pressupostàries corresponent a l'exercici de 2001 presenta el següent detall de rúbriques, amb els respectius saldos i moviments durant l'exercici, en euros.

Rúbriques	Saldo 01-01-01	Entrades	Eixides	Saldo 31-12-01
Seguretat Social	2.070	25.479	25.512	2.037
MUFACE	0	1.011	1.011	0
Drets passius	0	2.308	2.308	0
I.R.P.F.	69.204	259.793	259.200	69.797
Sindicats	0	99	99	0
S.S retenció judicial	0	12.884	12.884	0
Total metàl.lic	71.274	301.574	301.014	71.834
Fiances establides	25.264	6.851	29.291	2.824
Total valors	25.264	6.851	29.291	2.824
Tota extrapressupostari	96.538	308.425	330.305	74.658

Quadre 10

El saldo en metàl.lic a 31 de desembre de 2001, per 71.834 euros, correspon a les retencions practicades per IRPF i Seguretat Social corresponents als últims períodes de declaració de l'exercici, el pagament de les quals hom ha efectuat en gener de 2002.

La rúbrica "Fiances establides" recull els avals dipositats pels adjudicatariis en concepte de fiances definitives i les actualitzacions corresponents, per les contractacions efectuades en l'exercici de 2001 i anteriors, segons el detall següent en euros.

Fiances establides	Saldo 01/01/01	Entrades	Eixides	Saldo 31/12/01
Contracte informàtica	11.630	-	11.630	-
Contracte neteja	922	1.279	922	1.279
Contracte vigilància	2.739	463	1.657	1.545
Contracte edició "Doctrina"	2.644	5.109	7.753	-
Rehabilitació seu	7.329	-	7.329	-
Total fiances	25.264	6.851	29.291	2.825

Quadre 11

A 31 de desembre de 2001, el Consell ha depurat el saldo de fiances provinent d'exercicis anteriors, atenent la recomanació efectuada per aquesta Sindicatura de Comptes. De manera que a 31 de desembre de 2001 apareixen registrades les fiances efectivament dipositades en garantia dels contractes en execució al tancament de l'exercici.

13. ESTAT DE TRESORERIA

L'estat de tresoreria de l'exercici de 2001 mostra el flux net dels cobraments i pagaments realitzats per les operacions pressupostàries i no pressupostàries, l'existència inicial i el saldo final a 31 de desembre; tal i com es reflecteix en el quadre següent, elaborat en euros.

Concepte	Imports		
1. Cobraments:		2.155.186	
Pressupost corrent	1.853.612		
Pressuposts tancats	-		
Operacions no pressupostàries	301.574		
Operacions comercials	-		
2. Pagaments:		1.973.920	
Pressupost corrent	1.657.581		
Pressuposts tancats	15.325		
Operacions no pressupostàries	301.014		
Operacions comercials	-		
I. Flux net de tresoreria de l'exercici (1-2)			181.266
3. Saldo inicial de tresoreria			483.465
II. Saldo final de tresoreria (1+3)			664.731

Quadre 12

Els cobraments i pagaments del pressupost corrent han ascendit a 1.853.612 euros i 1.657.581 euros, respectivament (apartat 7, quadre 1); mentre que els cobraments i pagaments per operacions no pressupostàries han ascendit a 301.574 euros i 301.014 euros, respectivament (apartat 12, quadre 10). Addicionalment, els pagaments realitzats corresponents a exercicis tancats han sigut de 15.325 euros (apartat 11, quadre 9).

Els fons líquids a 31 de desembre de 2001 es troben dipositats en la seua totalitat en un compte bancari del qual és titular el CJC; el règim de disposició d'aqueixos fons és de caràcter mancomunat. Els interessos generats per aquest compte han ascendit a 20.613 euros, tal i com s'indica en l'apartat 10 del present informe.

14. ESTAT DEL ROMANENT DE TRESORERIA

El detall del romanent de tresoreria a 31 de desembre de 2001 -que es mostra en el següent quadre en euros-, mostra els drets pendents de cobrament i les obligacions pendents de pagament, així com els fons de tresoreria a la dita data; el seu import és de 576.856 euros.

Conceptes		Imports	
1.	Drets pendents de cobrament		--
	Pressupost corrent	--	
	Pressuposts tancats	--	
	Extrapressupostari	--	
	Operacions comercials	--	
	Dubtós cobrament	--	
	Cobraments realitzats pendents d'aplicació	--	
2.	Obligacions pendents de pagament		87.875
	Pressupost corrent	16.041	
	Pressuposts tancats	--	
	Extrapressupostari	71.834	
	Operacions comercials	--	
	Pagaments realitzats pendents d'aplicació	--	
3.	Fons líquids		664.731
I.	Romanent de tresoreria afectat		--
II.	Romanent de tresoreria no afectat		576.856
III.	Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)		576.856

Quadre 13

El romanent de tresoreria, per import de 576.856 euros, representa l'excedent de liquiditat o de finançament del CJC a 31 de desembre de 2001 i constitueix un recurs per al finançament d'una major despesa pressupostària futura.

15. RECOMANACIONS

Com a resultat del treball de fiscalització realitzat, amb l'objectiu i l'abast assenyalats en l'apartat 2, a continuació recollim una sèrie de recomanacions sobre qüestions que hauran de ser objecte d'atenció i millora per part dels òrgans responsables del CJC. Així mateix, destaquem prèviament les actuacions realitzades pel Consell durant l'exercici de 2001, a l'objecte d'atendre les recomanacions i indicacions efectuades per aquesta Sindicatura de Comptes en informes de fiscalització d'exercicis anteriors.

- a) Durant l'exercici de 2001 el CJC ha solucionat els aspectes següents:
 - a.1) Els estats comptables complementaris a l'Estat de Liquidació del Pressupost, aprovats pel Consell en l'exercici de 2001, inclouen l'estat de tresoreria i l'estat d'exercicis tancats. Així mateix, s'aprecia una millora en l'elaboració i presentació dels citats estats comptables, l'estructura i model dels quals han sigut adaptats al Pla General de Comptabilitat Pública de la Generalitat Valenciana; sense perjudici del que indiquem en l'apartat b.1).
 - a.2) Han depurat el saldo de fiances, de forma que el seu import i composició reflecteixen a 31 de desembre de 2001 les realment dipositades.
- b) Les recomanacions procedents d'exercicis anteriors que hem considerat oportú de mantenir, així com les que hem posat de manifest en l'exercici de 2001, es detallen a continuació.
 - b.1) El Consell hauria d'avançar en el desenvolupament del seu model comptable -tal i com indiquem en l'apartat 6.2-, per mitjà de la implantació d'un programa informàtic que permeta el registre pressupostari i economicopatrimonial de les operacions i que genere els llibres, registres, estats comptables i els comptes anuals prevists en el Pla General de Comptabilitat Pública i en la normativa comptable aplicable. En aquest sentit, el Consell manifesta, en la fase d'al·legacions, que el primer de juny de 2002 ha sigut definitivament implantat el citat programa informàtic.
 - b.2) La posada en marxa de la citada aplicació hauria d'anar acompanyada d'una adequada organització comptable; per aquesta raó -i per tal d'aconseguir un millor control i seguiment de l'execució pressupostària-, es recomana d'aprovar unes bases d'execució del pressupost que adapten les disposicions legals en matèria pressupostària a l'organització i a les circumstàncies pròpies del CJC.
 - b.3) La confecció de l'avantprojecte del pressupost del Consell, així com la seua aprovació formal -una vegada aprovats els pressuposts de la

Generalitat Valenciana-, haurien d'efectuar-se atenent al que indiquem en l'apartat 8.

- b.4) El Consell ha d'instruir els preceptius expedients de modificació pressupostària, de cara a la consegüent aprovació per part de l'òrgan competent; tal i com indiquem en l'apartat 8.
- b.5) La provisió de llocs de treball, així com la seua cobertura interina, s'ha d'efectuar atenent el que indiquem en l'apartat 9.2.
- b.6) Es recomana al Consell que approve formalment una relació de llocs de treball que continga la descripció de les característiques i funcions de tots els llocs de treball vigents, així com la forma de proveir-los.
- b.7) Els expedients de contractació i de serveis s'han d'atenir al que hem indicat en l'apartat 9.3.
- b.8) La valoració dels fons bibliogràfics, caldria efectuar-la atenent als registres comptables històrics.
- b.9) Caldria millorar el control i seguiment de les vendes del llibre "Doctrina legal del Consell Jurídic Consultiu", així com aclarir la titularitat dels ingressos públics obtinguts, per tal de comptabilitzar-los adequadament.

**AUDITORIA OPERATIVA DEL PROGRAMA 442.50,
"QUALITAT AMBIENTAL"**

1. INTRODUCCIÓ, ÀMBIT I OBJECTIUS

1.1 Objectiu i abast de l'auditoria

L'objectiu d'aquesta auditoria operativa és la revisió formal i sistemàtica, objectiva i independent, de les activitats o funcions que es realitzen i de la utilització dels recursos assignats al programa 442.50, "Qualitat ambiental", del pressupost de despeses de la Generalitat Valenciana.

La revisió té per objecte comprovar:

- El grau de control intern;
- El nivell d'organització existent;
- L'adequació dels procediments i sistemes usats;
- El grau de consecució dels objectius prevists en les àrees auditades.

Tot això amb la finalitat d'emetre una sèrie de conclusions, d'acord amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia, i d'efectuar igualment recomanacions sobre les mesures més convenientes que caldria implantar per a millorar la gestió.

L'auditoria s'ha realitzat sobre les actuacions més significatives, que són les que absorbeixen la major part del pressupost en l'àmbit del programa; encara que no comprén la totalitat de les dites actuacions (entre altres, determinades despeses de funcionament i d'inversions).

En aquest sentit, l'àmbit d'actuació d'aquest programa comprén actuacions en relació al control i/o la gestió de:

- a) La qualitat de les aigües;
- b) La contaminació atmosfèrica;
- c) La contaminació electromagnètica i acústica;
- d) El tractament dels residus urbans, inerts, industrials i agropecuaris;
- e) La recollida selectiva i la minimització de residus.

Atesa l'amplitud del seu àmbit d'actuació, el nostre treball s'ha centrat en el contingut dels punts d) i e) anteriors durant el període comprés entre els exercicis de 1998 i 2001.

L'elecció del citat període està motivada per l'aprovació i la vigència del document rector en aquesta matèria en l'àmbit autonòmic: el Pla Integral de Residus de la

Comunitat Valenciana (d'ara endavant PIR). Aquest Pla fou aprovat pel decret 317/1997, de 24 de desembre, del Govern Valencià, i entrà en vigor en gener de 1998.

1.2 Característiques principals del programa

1.2.1 Marc normatiu bàsic

L'article 45 de la Constitució Espanyola estableix *"el dret a gaudir d'un medi ambient adequat"*; en conseqüència, *"els poders públics vetlaran per la utilització racional de tots els recursos naturals, amb la finalitat de protegir i millorar la qualitat de vida i de defensar i restaurar el medi ambient, amb el suport de la indispensable solidaritat col·lectiva"*.

Tal i com disposa l'article 32 de la llei orgànica 5/1982, de primer de juliol, de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, correspon a la Generalitat Valenciana, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, el desenvolupament legislatiu i l'execució de la protecció del medi ambient; sense perjudici de les facultats de la Generalitat per a establir normes addicionals de protecció.

A continuació es detalla la legislació comunitària, estatal i autonòmica més significativa relacionada amb la gestió dels residus urbans, inerts i assimilables.

Legislació comunitària

- Directriu 1999/31/CE, de 26 d'abril de 1999, relativa a l'abocament de residus ("DOCE". Sèrie L182, de 16-07-99).
- Directriu 94/62/CE, de 20 de desembre, relativa als envasos i residus d'envasos.
- Directriu 91/156/CEE, de 18 de març, que modifica la directriu 75/442, relativa als residus.

Legislació estatal

- Reial decret 1.481/2001, de 27 de desembre, pel qual es regula l'eliminació de residus mitjançant el dipòsit en abocadors ("BOE" núm. 25, de 09-01-02).
- Pla Nacional de Residus Urbans (d'ara endavant PNRU), aprovat per acord del Consell de Ministres el 7 de gener de 2000 i publicat per resolució de 13 de gener de 2000 de la Sotssecretaria General de Medi Ambient ("BOE" núm. 28, de 02-02-00).
- Reial decret 782/1998, de 30 d'abril, ("BOE" núm. 104 de 01-05-98), pel qual s'aprova el reglament que desenvolupa la llei 11/1997.
- Llei 10/1998, de 21 d'abril, de Residus ("BOE" núm. 96, de 22-04-98).

- Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'Envasos i Residus d'Envasos ("BOE" núm. 99, de 25-04-97). Traslada la directriu 94/62/CE, relativa als envasos i residus d'envasos.

Legislació autonòmica

- Llei 10/2000, de 12 de desembre, de Residus de la Comunitat Valenciana ("DOGV" 3.898, de 15-12-00).
- Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana, aprovat pel decret 317/1997, de 24 de desembre, del Govern Valencià ("DOGV" 3.160, de 13-01-98); modificat pel decret 32/1999, de 2 de març ("DOGV" 3.449, de 08-03-99).
- Decret 202/1997, de primer de juliol, del Govern Valencià, pel qual es regula la tramitació i aprovació del Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana ("DOGV" 3.031, de 09-07-97).

1.2.2 Objectius i òrgan gestor

a) Objectius

Els objectius bàsics que es recullen en les respectives lleis de pressuposts de la Generalitat Valenciana, en relació a la gestió i el tractament dels residus urbans, assimilables i inerts durant el període que va de 1998 a 2002, es mantenen pràcticament invariables. Així, per als exercicis de 1998 i 1999 s'hi enuncien:

- Organització dels recursos públics destinats a la gestió del tractament dels residus sòlids urbans, formació d'unitats de producció i dotació d'infraestructures.
- Posar en marxa el Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana.
- Promoure actuacions concretes de recollida selectiva en tots els municipis de la Comunitat Valenciana.

A partir de l'exercici de 2000 i fins al 2002 inclusivament, els objectius bàsics es concreten a:

- Prevenir la producció dels residus i, si és el cas, potenciar la recollida selectiva i la valorització.
- Garantir la correcta gestió dels residus, mitjançant la implantació de les infraestructures previstes en el Pla Integral de Residus.

Tal i com es pot observar en el seu enunciat, aquests objectius bàsics que es detallen en els respectius pressuposts no han sigut quantificats. Tampoc no es quantifiquen les principals línies d'actuació per a assolir-los.

b) Òrgan gestor

La gestió d'aquest programa 442.50 és responsabilitat de la Conselleria de Medi Ambient, i dins d'aquest departament, la planificació, execució i control del programa correspon a l'Àrea de Qualitat Ambiental de la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental. Determinats aspectes econòmics i financers, de contractació, personal, tresoreria i comptables, són competència de diversos serveis d'aquesta i d'altres conselleries; mentre que el control intern és exercit per la intervenció delegada en la citada Conselleria.

Cal indicar també que l'empresa pública de la Generalitat Valenciana VAERSA s'encarrega normalment de la redacció de projectes, construcció i explotació de les grans infraestructures de residus urbans (vegeu l'apartat 6).

És necessari destacar la col.laboració prestada per l'òrgan gestor a l'equip de treball d'aquesta Sindicatura de Comptes.

Tal i com hem posat de manifest en paràgrafs anteriors, els responsables de la gestió del programa no han quantificat, en els pressuposts inicials del període considerat, els objectius prevists anualment, ni vinculat aquests objectius als recursos pressupostaris, o fixat un sistema d'indicadors que servisca per a mesurar l'eficàcia, eficiència i economia de les actuacions del programa. Per a dur a terme el nostre treball, hem pres en consideració les dades i els indicadors que es fixen en el PIR, quant al nombre d'instal.lacions i la quantia de les inversions que s'havien de realitzar.

Cal posar de manifest que és responsabilitat dels gestors fixar els objectius prevists en els pressuposts d'una manera clara i concisa, els quals han d'estar quantificats, i establir un sistema d'indicadors que permeta avaluar la gestió del programa en termes d'eficàcia, eficiència i economia; així com fer constar en la memòria de gestió anual la comparació de les previsions amb els resultats assolits i l'explicació de les desviacions tècniques i financeres.

2. EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA DEL PROGRAMA EN EL PERÍODE 1998-2001

2.1 Despeses

Les dotacions pressupostàries inicials aprovades per les respectives lleis de pressuposts per al programa 442.50, "Qualitat ambiental", en el període temporal 1998-2001, s'elevan a un total de 67.861.197 euros. El detall se'n mostra a continuació, en euros, juntament amb la participació que els distints capítols tenen sobre el total de cada exercici.

Capítol	1998	1999	2000	2001	Total	1998	1999	2000	2001	Total
I Despeses personal	2.213.245	2.390.544	2.303.685	2.400.022	9.307.496	15%	14%	13%	13%	14%
II Desps. funcionament	1.509.670	1.653.090	1.677.882	1.716.617	6.557.259	11%	10%	10%	9%	10%
IV Transfers. corrents	865.457	1.027.731	1.059.590	974.842	3.927.620	6%	6%	6%	5%	6%
Operacions corrents	4.588.372	5.071.365	5.041.157	5.091.481	19.792.375	32%	30%	29%	27%	29%
VI Inversions reals	7.617.666	8.518.072	8.943.974	10.211.196	35.290.908	53%	50%	51%	54%	52%
VII Transfers. de capital	2.133.593	3.361.160	3.512.411	3.770.750	12.777.914	15%	20%	20%	20%	19%
Operacions capital	9.751.259	11.879.232	12.456.385	13.981.946	48.068.822	68%	70%	71%	73%	71%
TOTAL	14.339.631	16.950.597	17.497.542	19.073.427	67.861.197	100%	100%	100%	100%	100%

La dotació global del capítol VI, "Inversions reals", destaca per la seua quantia, ja que, amb 35.290.908 euros, absorbeix la meitat del pressupost del període.

Al llarg dels respectius exercicis, aquestes dotacions inicials han sofert modificacions en les seues quanties. En aquest sentit, les dotacions definitives assignades al programa en el període han pujant a 50.498.283 euros, la qual cosa implica una disminució del 26% respecte de les dotacions inicials. Pel que fa a aquestes dotacions definitives, podem indicar que tant les despeses de personal, com les inversions reals, malgrat haver experimentat increments en relació a la seua participació en el conjunt del pressupost, en realitat s'han vist reduïdes sobre les inicialment previstes, en especial en l'apartat inversor, la dotació definitiva del qual per a l'exercici de 2001 representa un 46% de la inicial.

Tal com es comenta en l'apartat 6 d'aquest informe, la reducció de les quanties definitives assignades al programa s'apunta com una de les causes principals de l'incompliment dels objectius prevists.

Quant a l'execució dels pressuposts d'aquests exercicis, en el quadre següent es mostren les obligacions reconegudes per exercicis i capítols i els seus respectius graus d'execució sobre les dotacions definitives, en euros.

Capítol	Obligacions reconegudes				% grau d'execució					
	1998	1999	2000	2001	Total	1998	1999	2000	2001	Total
I Despeses personal	2.208.954	2.266.819	2.236.540	2.361.082	9.073.395	98%	100%	99%	100%	99%
II Desps. funcionament	1.018.108	1.204.152	1.360.505	1.884.329	5.467.094	93%	98%	99%	100%	98%
IV Transfers. corrents	762.907	853.630	864.862	559.140	3.040.539	89%	82%	98%	99%	91%
Operacions corrents	3.989.969	4.324.601	4.461.907	4.804.551	17.581.028	95%	95%	99%	100%	97%
VI Inversions reals	4.749.420	5.992.890	4.031.806	3.547.762	18.321.878	62%	82%	78%	75%	74%
VII Transfers. capital	571.983	1.024.533	2.289.099	1.905.329	5.790.944	27%	79%	100%	100%	76%
Operacions capital	5.321.403	7.017.423	6.320.905	5.453.091	24.112.822	55%	82%	85%	82%	74%
TOTAL	9.311.372	11.342.024	10.782.812	10.257.642	41.693.850	67%	86%	90%	90%	83%

El total de les obligacions reconegudes en el període amb imputació al programa 442.50, és de 41.693.850 euros; cosa que representa un 83% de les dotacions definitives i un 61% de les inicialment previstes.

Com podem apreciar, el grau mitjà d'execució del principal capítol inversor en el període és del 74% -encara que presenta variacions al llarg del període-, i constitueix, amb 18.321.878 euros, el 52% del total de les dotacions inicials del capítol VI en el període 1998-2001.

A continuació es mostra, en euros, el detall de les dotacions i l'execució dels projectes d'inversió inclosos en el capítol VI, "Inversions reals", que tenen un relació directa amb la gestió dels residus urbans objecte de la nostra anàlisi.

Codi projecte	Concepte	Exer.	Consignacions Llei Pres. G.V.	Crèdits comprom.	Obligs. recon.
1154	Investigació i assistències tècniques	1998	601.012	142.831	142.831
1154	Investigació i assistències tècniques	1999	601.012	359.435	359.435
1154	Investigació i assistències tècniques	2000	601.012	303.120	303.120
AT000	Investigació i assistències tècniques	2001	1.069.802	458.482	458.482
	Total projecte inversió 1154		2.872.838	1.263.868	1.263.868
1155	Noves infraestructures i equipament urbà	1998	601.012	617.059	617.059
1155	Noves infraestructures i equipament urbà	1999	601.012	0	0
1155	Noves infraestructures i equipament urbà	2000	510.860	386.944	386.944
FN700	Noves infraestructures i equipament urbà	2001	1.454.449	638.143	638.143
	Total projecte inversió 1155		3.167.333	1.642.146	1.642.146
1156	Noves actuac. restaurac. àrees degradades	1998	1.803.036	1.866.750	1.866.750
1156	Noves actuac. restaurac. àrees degradades	1999	1.803.036	3.836.873	3.836.873
1156	Noves actuac. restaurac. àrees degradades	2000	1.502.530	1.646.040	1.646.040
FN740	Noves actuac. restaurac. àrees degradades	2001	1.202.024	129.296	87.321
	Total projecte inversió 1156		6.310.626	7.478.959	7.436.984
1159	Manteniment infraestr. residus sòlids	1998	540.911	360.950	360.950
1159	Manteniment infraestr. residus sòlids	1999	540.911	276.033	276.033
1159	Manteniment infraestr. residus sòlids	2000	1.803.036	65.612	65.612
FM530	Manteniment infraestr. residus sòlids	2001	1.502.530	82.002	82.002
	Total projecte inversió 1159		4.387.388	784.597	784.597
1194	Constr. centres innov./ transf. tecnolog.	1998	495.072	0	0
1194	Constr. centres innov./ transf. tecnolog.	1999	2.105.784	0	0
1194	Constr. centres innov./ transf. tecnolog.	2000	60.101	0	0
QN060	Constr. centres innov./ transf. tecnolog.	2001	12.020	5.061	5.061
	Total projecte inversió 1194		2.672.977	5.061	5.061
1601	Noves infraestructures residus sòlids	1998	2.103.542	929.640	929.640
1601	Noves infraestructures residus sòlids	1999	1.393.837	676.054	676.054
1601	Noves infraestructures residus sòlids	2000	3.102.136	879.305	879.305
FN530	Noves infraestructures residus sòlids	2001	3.606.073	2.307.436	1.663.325
	Total projecte inversió 1601		10.205.588	4.792.435	4.148.324
	Total projectes inversió 1998-2001		29.616.750	15.967.066	15.280.980

Addicionalment als 15.280.980 euros executats a càrrec del programa analitzat, el departament de residus de l'empresa pública de la Generalitat Valenciana VAERSA s'encarrega normalment de la redacció de projectes, construcció i explotació de les grans infraestructures de residus urbans (plantes de compost, plantes de classificació d'envasos, estacions de transferència de residus i abocadors de rebuigs). En l'apartat 6 d'aquest informe es mostra la informació obtinguda referida a la contractació i a les inversions realitzades per aquesta empresa pública en relació als residus urbans en el període analitzat.

2.2 Ingressos

L'estat d'execució dels ingressos de l'exercici de 2001 per articles, corresponent al programa 442.50, "Educació i qualitat ambiental", que ens ha facilitat la IGGV, assoleix unes previsions definitives de 12.329.048 euros.

Entre les dites previsions, destaca la importància de les transferències de capital, que constitueixen el 79% del total del programa. D'aquestes, en corresponen 5.266.161 euros a fons comunitaris i 4.428.828 euros, a transferències de capital procedents de l'Administració de l'Estat.

	Subconcepte	Prevs. definits.	Drets definits	Drets liquidats	Ingressat	Pent. ingrés	% Gr. execuc	% Gr. realitz.
30	Preus públics	447.563	267.526	267.526	267.526	0	60	100
31	Taxes	1.703.869	1.433.409	1.433.409	1.433.409	0	84	100
37	Multes i sancions	0	778.582	778.582	448.738	329.844	-	58
38	Ingressos financers per motius tributaris	0	36.346	36.346	12.276	24.070	-	34
39	D'altres ingressos	0	203.670	203.670	202.358	1.312	-	99
40	Transferències corrents de l'Admó. de l'Estat	105.177	0	0	0	0	0	-
47	Invers. estudis projec. en curs immob. immat.	113.005	63.275	63.275	63.275	0	56	100
50	Interessos	0	1.811	1.811	1.811	0	-	100
52	D'altres rendes	264.445	0	0	0	0	0	-
70	Transferències capital Admó. de l'Estat	4.428.828	1.058.028	1.058.028	1.058.028	0	24	100
79	De l'exterior	5.266.161	3.720.214	2.357.767	2.357.767	0	45	100
	TOTAL	12.329.048	7.562.861	6.200.414	5.845.188	355.226	50	94

L'execució dels ingressos durant l'exercici de 2001 va ser del 50%, puix que s'han ingressat solament 5.845.188 euros dels 7.562.861 euros comptabilitzats com a drets definites en aqueix exercici.

Hem sol·licitat la informació corresponent als ingressos directament imputables a la gestió dels residus urbans del període 1998-2001, a l'objecte de poder determinar el volum global de finançament afectat a les inversions realitzades sota les directrius del PIR.

Segons la informació que ens han facilitat, en els dits exercicis hom ha obtingut finançament procedent del FEDER (per mitjà dels programes operatius 1994-1999 i 2000-2006) i del Fons de Cohesió.

a) FEDER

Amb aquests fons es financen les accions 6.3.3, "Infraestructures de residus sòlids urbans", en els exercicis de 1998 i 1999, i 3.4.1, "Gestió integral de residus sòlids urbans i industrials", durant 2000 i 2001, totes dues imputables al PIR, i tant la Conselleria de Medi Ambient, com VAERSA, n'han certificat despeses elegibles.

En el quadre següent es detalla, en euros, l'import de les certificacions efectuades corresponents als exercicis i les accions assenyalades, separant les trameses pels dos agents econòmics.

Any	Import certificacions FEDER		
	CMA	VAERSA	Total anual
1998	566.406	1.382.929	1.949.335
1999	917.529	3.314.816	4.232.345
2000	0	6.240.194	6.240.194
2001	175.784	0	175.784
Total període	1.659.719	10.937.939	12.597.658

CMA: Conselleria de Medi Ambient.

Per tant, durant el període considerat s'han certificat despeses elegibles imputables a inversions en residus sòlids urbans realitzades sobre la base del PIR per un total de 12.597.658 euros. Els gestors dels programa desconeixen l'import dels drets que han sigut reconeguts en els respectius pressuposts corresponents a les dites certificacions, així com l'import cobrat.

Dins de l'àmbit del nostre treball de fiscalització es troba, entre altres, la clausura i el segellat dels abocadors, que podrien ser finançats per l'acció 6.3.4, "Infraestructura de residus tòxics i perillosos", corresponent al programa operatiu 1994-1999, i per l'acció 3.8.1, "Regeneració de sòls i espais", del programa operatiu 2000-2006. Com que en ambdues accions s'han inclòs unes d'altres despeses elegibles (com ara la rehabilitació de sòls contaminats per residus industrials), no ha sigut possible obtenir informació adequada sobre el finançament comunitari corresponent a les dites accions del FEDER imputables al PIR en el període i l'abast subjectes a la revisió.

b) Fons de Cohesió

El Fons de Cohesió, per mitjà del projecte "Gestió de residus a la Comunitat Valenciana", el període elegible del qual començà en juliol de 2000, finança també les inversions realitzades per a executar el PIR.

A 31 de desembre de 2001, les despeses elegibles efectuades eren de 8.667.274 euros, que corresponien en la seua totalitat a inversions en instal.lacions de tractament de residus urbans.

Igual que ocorre amb el FEDER, no ha sigut possible obtenir la informació corresponent als drets reconeguts en els respectius pressuposts ni els cobraments produïts afectats a les dites inversions.

3. ORGANITZACIÓ, RECURSOS MATERIALS I HUMANS ASSIGNATS

3.1 Introducció

Els recursos humans constitueixen un element essencial per a assolir els objectius assignats als programes pressupostaris. Una adequada gestió d'aquests recursos pot contribuir significativament a millorar els índexs d'economia, eficiència i eficàcia en la gestió global de tals recursos. En aquest sentit, en el present apartat analitzem l'estructura, l'organització i els mitjans assignats al programa analitzat durant el període 1998-2001.

Segons les dades facilitades pels responsables del programa 442.50, "Qualitat ambiental", en l'exercici de 1998, la gestió objecte de la nostra anàlisi estava encomanada al Servei de Residus i Contaminació, pertanyent a la Direcció General de Qualitat Ambiental (en l'actualitat, Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental).

La dotació de personal que la Direcció General tenia designada al compliment dels objectius assignats al programa, en relació a la gestió dels residus urbans, era de nou persones, cinc de les quals estaven incloses en la plantilla corresponent al Servei esmentat en el paràgraf anterior (un cap de servei, un cap de secció, dos enginyers de Qualitat Ambiental i un auxiliar administratiu), i la resta era personal pertanyent a uns altres serveis o programes, que realitzava tasques de col.laboració en relació a la dita gestió.

A continuació resumim la informació facilitada sobre l'organització i els mitjans humans assignats a la gestió dels residus urbans al començament del període analitzat.

Lloc / Categoria	Grup	Nombre persones	Dedicació mitjana
Cap de servei	A	1	50%
Cap de secció	A	2	52%
Cap unitat administrativa	B	1	80%
Enginyer de Qualitat Ambiental	A	3	57%
Tècnic de coordinació administrativa	A	1	25%
Auxiliar administratiu	D	1	100%
Personal propi del Servei		5	69%
Personal d'altres serveis		4	46%
Total personal		9	59%

L'entrada en vigor de la llei 11/1997, d'Envasos i Residus d'Envasos, va significar l'ampliació de l'estructura de la Direcció General. En aquest sentit, mitjançant el decret 90/1999, de 30 de juliol, i l'ordre de 13 de març de 2000 que el desenvolupa, s'aprova el

Reglament Orgànic i Funcional (ROF) de la Conselleria de Medi Ambient, que considera dins de la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental dues grans àrees: Educació Ambiental i Qualitat ambiental, així com la creació de nous serveis en cada una d'aquestes. La gestió dels residus urbans es troba dins de l'àrea de Qualitat Ambiental i té relació directa amb el Servei de Gestió de Residus i amb el nou Servei d'Innovació de la Gestió Ambiental.

Així mateix, l'entrada en vigor de la llei estatal 10/1998, de Residus, va comportar un gran nombre de noves competències en residus no perillosos que, fins a la data de la seua entrada en vigor, no realitzava de manera concreta cap Administració i que van ser assumides pel Servei de Gestió de Residus. D'altra banda, la llei autonòmica 10/2000, de Residus, ha tingut com a conseqüència l'augment en l'autorització del nombre de gestors de residus urbans i del seu control i supervisió.

El Servei de Gestió de Residus té encomanada la tramitació de les autoritzacions de les activitats de producció i gestió de residus i la seua vigilància, el manteniment i l'actualització dels registres de productors i gestors de residus, la tramitació de les autoritzacions de transport de residus per a l'entrada i eixida de la Comunitat Valenciana i el foment de les pràctiques de minimització, d'implantació de la seua recollida selectiva i de reutilització, recuperació i reciclatge de residus.

Al seu torn, correspon al Servei d'Innovació de la Gestió Ambiental el desenvolupament de les competències que corresponen a la Conselleria en matèria d'envasos i residus d'envasos, les funcions sobre la implantació dels sistemes de gestió i auditoria mediambiental i sobre la concessió d'etiquetes ecològiques, així com la minimització de residus i la preparació de certificacions sobre inversions ambientals a l'efecte de les deduccions fiscals.

En l'exercici de 2001, últim analitzat, el personal que ha gestionat l'àrea de Gestió de Residus Urbans era de setze persones: onze tècnics superiors (A), un tècnic mitjà (B), dos administratius (C) i dos auxiliars (D). D'aquests, n'hi ha set persones que pertanyen a distints serveis dels directament relacionats i que col.laboren en la gestió dels residus urbans. En conseqüència, s'observa un increment del 78% en la dotació dels recursos humans assignats, respecte a l'exercici de 1998.

A continuació resumim el cost, en euros, per a l'any 2001 d'aquest personal, obtingut en funció del percentatge de dedicació. Dins dels costos, hem considerat els corresponents a dues persones que s'integren en l'organització dels serveis de l'àrea de Qualitat Ambiental analitzats, però el cost de les quals ha sigut imputat comptablement al programa 442.60, "Formació mediambiental".

Lloc / Categoria	Grup	Nombre persones	Dedicació mitjana	Cost
Cap d'àrea	A	1	33%	16.528
Cap de servei	A	3	42%	55.407
Cap de secció	A	2	80%	62.902
Cap de negociat	B/C	1	50%	14.785
Enginyer de Qualitat Ambiental	A	3	57%	61.730
Tècnic de coordinació administrativa	A	1	25%	9.075
Tècnic superior Residus i Contaminació	A	1	20%	7.260
Tècnic mitjà Residus i Contaminació	B	1	100%	29.263
Agent Qualitat Ambiental	C	1	100%	23.169
Auxiliar administratiu	D	2	100%	34.324
TOTAL		16	61%	314.443

Tot seguit mostrem aquesta mateixa informació resumida per grups d titulació.

Grups	A	B	B/C	C	D	Total
Nombre llocs	11	1	1	1	2	16
Cost grups	212.902	29.263	14.785	23.169	34.324	314.443

Del cost total que es mostra en els quadres anteriors, podem destacar que un 29% n'és imputable al Servei d'Innovació de la Gestió Ambiental i un 36%, al Servei de Gestió de Residus. La resta en correspon a la direcció d'àrea i al personal col.laborador d'uns altres serveis. Igualment, d'aquest cost total n'hi ha 50.160 euros que han sigut imputats comptablement al programa 442.60 abans citat.

Quant a això, podem indicar que la comptabilitat per programes ha de reflectir les despeses efectivament realitzades; raó per la qual els canvis en l'organització, cal reflectir-los adequadament per mitjà de les aplicacions comptables, a l'objecte d'obtenir una informació fiable sobre els costos incorreguts. Cal prestar atenció, per tant, a la millora dels controls interns que permeten identificar àgilment i comptabilitzar de forma adequada les despeses incorregudes, prenent en consideració -si és el cas- els canvis haguts en l'estructura organitzativa.

Igualment, es recomana d'implantar un sistema d'informació que permeti imputar els costos de personal a cada una de les activitats realitzades en l'àmbit del programa. Amb aquesta finalitat, el personal hauria de portar el control individual del temps emprat

diàriament en cada una de les activitats, i disposar d'aplicacions informàtiques que permeten emmagatzemar, agrupar i analitzar la dita informació.

Pel que fa a la relació jurídica del personal amb l'Administració, n'hi ha deu persones que són funcionaris de carrera i la resta n'ocupa el seu lloc interinament.

A més de les dades anteriors, podem assenyalar que el departament de residus de l'empresa pública VAERSA s'encarrega normalment de la redacció de projectes, la construcció i explotació de les grans infraestructures de residus urbans (plantes de compost, plantes de classificació d'envasos, estacions de transferència de residus i abocadors de rebuigs), i que és la Conselleria l'encarregada de la planificació i supervisió de les dites infraestructures, així com del seu finançament, en ocasions per mitjà de fons comunitaris.

3.2 Organigrama i gestió de llocs de treball

L'anàlisi de l'organització -a partir de l'estudi de l'organigrama funcional de l'àrea de Qualitat Ambiental- de la gestió realitzada i dels circuits d'informació, ha posat de manifest determinats aspectes que són susceptibles de millora.

Aquesta Sindicatura ha proporcionat als gestors dels dos serveis analitzats un qüestionari elaborat per aquesta institució, que abasta diferents aspectes sobre organització i funcionament. La seua anàlisi i els comentaris directes amb el personal durant el treball de camp, han posat de manifest algunes consideracions sobre les quals es pot actuar per tal de millorar la gestió.

- Segons que es desprén dels qüestionaris de personal realitzats (direccions d'àrea, servei i secció), l'organització és adequada a les funcions i les competències i responsabilitats estan prou definides.
- Quant als mitjans personals, podem indicar que la legislació mediambiental en general, i en concret la referent a residus i la seua gestió, està tenint importants modificacions, sobretot en relació a noves competències i exigències de responsabilitats; això genera un volum de gestió significatiu, que requereix un augment dels mitjans personals assignats, ja que els actuals resulten clarament insuficients. Aquesta falta de personal obliga, en ocasions, a fer "un poc de tot".

La llei 10/1998, tal i com hem comentat en l'apartat 3.1 anterior, va significar un augment de les competències en matèria de residus no perillosos, que fins la data de la seua entrada en vigor no realitzava de manera concreta cap Administració. Igualment, l'entrada en vigor de la llei 10/2000, de Residus de la Comunitat Valenciana, ha tingut com a conseqüència l'augment del nombre de gestors de residus urbans i del seu control i supervisió, així com l'increment de les instal·lacions de tractament de residus. Malgrat que la major part de les inversions previstes en el PIR i en els plans de zona seran realitzades o gestionades directament per VAERSA o per empreses privades, la capacitat actual dels gestors està pràcticament al límit.

D'altra banda, la implantació efectiva de la recollida selectiva dels residus urbans en tot l'àmbit territorial de la nostra Comunitat i el creixent interès empresarial per la protecció del medi ambient (línies de subvenció i deduccions fiscals), ha implicat un increment de les competències en aquesta àrea.

- La realització del treball habitual pot incórrer en retards, a causa de la manca d'un espai físic per exercir el treball dels funcionaris, de la disposició d'eines informàtiques específiques i a la formació en l'ús d'aquestes, i de la inexistència d'una formació específica per a desenvolupar les funcions.

L'absència d'un espai de treball adequat ha sigut posada de manifest per la totalitat dels enquestats. Per al personal tècnic, sobretot els caps de secció, és pràcticament impossible aconseguir la concentració suficient per a redactar els informes de manera escaient. D'altra banda, no hi ha espai físic específic per a atendre el públic, realitzar reunions, etc. Tampoc no disposen de lloc suficient i adequat per a l'arxiu dels documents.

La formació és un aspecte fonamental per a mantenir la capacitat del personal al servei de l'organització. S'ha posat de manifest, en les respostes a les enquestes, la preocupació del personal per la manca de cursos de formació específics. En aquest sentit, els cursos aplicats al sector als quals tenen accés els funcionaris són molt generals i de baix nivell per a les funcions específiques exercides. Atesa l'especificitat de la matèria, es considera fonamental en aquest sentit disposar de personal tècnic especialitzat i amb una formació actualitzada.

La manca d'eines informàtiques específiques té la conseqüència que moltes tasques s'efectuen de forma manual. La informació que ens han facilitat posa de manifest l'existència en el Servei de Gestió de Residus de sis bases de dades necessàries per a controlar la gestió del departament que han sigut desenvolupades i mantingudes pel personal del mateix Servei.

- La motivació del personal és molt important per a una adequada gestió. S'han detectat en el Servei de Gestió de Residus problemes de motivació del personal que tenen l'origen en la falta de consecució d'objectius, en l'escassa connexió de l'Administració amb el funcionament de les instal·lacions de tractament de residus i amb els sistemes de gestió i en la manca de perspectives laborals de promoció del personal.
- No s'elaboren manuals de procediment, ja que es considera que els procediments queden descrits en les reglamentacions legals pròpies. En aquest sentit, per a les autoritzacions administratives de gestors i productors de residus, es segueixen els procediments administratius considerats en la llei 10/1998 i en la llei 10/2000, de Residus; i per a la contractació administrativa, la llei 2/2000, de Contractes de les Administracions Públiques.

Així mateix, els procediments interns no estan reglamentats; falten manuals concrets que facen referència a les relacions de procediments entre diferents

departaments i al trasllat de documents dins del mateix departament. Caldria tendir a una estandardització dels procediments administratius més habituals, per tal d'augmentar l'eficàcia en la gestió.

4. ANÀLISI DELS RESIDUS URBANS, ASSIMILABLES I INERTS. SITUACIÓ INICIAL

4.1 Generació de residus

4.1.1 Residus urbans

Les dades que ens han facilitat els gestors dels programes relatius a la generació de residus urbans a la Comunitat Valenciana, indiquen que la producció total l'any 1997 s'estimava en 2.048.377 tones. Tenint en compte la població de dret, segons les dades obtingudes de l'INE que es mostren en l'apartat 6.1 d'aquest informe, s'obté la següent distribució per províncies i destinació dels dits residus, en tones.

Província	Total RSU	Recollida selectiva	Plantes compost	Abocador	Kg hab./dia
Alacant	704.620	15.023	362.582	327.015	1,4
Castelló	272.929	3.435	0	269.494	1,6
València	1.070.828	12.858	638.304	419.666	1,4
Total	2.048.377	31.316	1.000.886	1.016.175	1,4
% s/total	100,0%	1,5%	48,9%	49,6%	

Aquests índexs es redueixen a 1,2 i a 1,4 kg/hab./dia si tenim en compte la població estacional, estimada en un 20% de la població fixa.

De les dades anteriors es desprén que el 52,3% dels residus generats a la nostra Comunitat corresponien a la província de València; mentre que la "ratio" major de generació de residus per habitant, la tenia la província de Castelló.

Igualment podem observar que pràcticament la meitat dels residus generats es dipositaven en abocadors sense rebre cap tractament previ, i la recollida selectiva (únicament referida al vidre, perquè no disposem d'altra informació) en constituïa solament l'1,5% del total.

Adicionalment, en les plantes de valorització (compost) es realitza una recuperació dels materials continguts en els residus lliurats en aquestes plantes. El percentatge recuperat arriba al 18,2% dels residus tractats i la seua distribució per components es mostra en el quadre següent.

Components	% recup.
Compost	80,3%
Paper/cartró	9,4%
Plàstic	2,0%
Vidre	4,5%
Alumini	0,2%
Metall	3,6%
Total recuperat	100,0%
% s/total RSU tractats	18,2%

En l'apartat 4.2 següent analitzem de forma més detallada aquestes xifres i l'origen o les causes que les provoquen.

4.1.2 Residus "assimilables a urbans"

Son els residus d'origen industrial i agropecuari que no són perillosos ni inerts, però que per les seues característiques poden assimilar-se a residus urbans. La seua gestió, en principi per mitjà de recollida a domicili, s'hauria d'estendre a les zones industrials.

Segons estimacions del PIR, s'elevan a 959.669 tones anuals i representen un 68% del total de residus industrials. A continuació detallem la composició dels residus assimilables a urbans, segons la font citada.

Orgànics vegetals/animals	36%
Paper/cartró	2%
Plàstic	22%
Residus generals	12%
Fusta	25%
Tèxtil/diversos	3%
	100%

4.2 Instal·lacions existents

4.2.1 Instal·lacions de recuperació i producció d'adobs orgànics

En relació a la recuperació i reciclatge de materials valoritzables, abans de l'entrada en vigor del PIR operaven a la nostra Comunitat set plantes de valorització de residus i producció de compost, que tractaven aproximadament 1.000.886 tones l'any.

Les quantitats lliurades per al seu tractament i les fraccions recuperades en l'exercici de 1997, eren les que assenyalem a continuació.

Instal.lacions	RSU tract.	Compost	Cartró	Metall	Alumini	Plàstic	Vidre	Tot. rec.	Rebuig	%Compost	%Rebuig
Guadassuar	169.297	23.011	1.493	2.105	43	988	285	27.925	94.586	13,6%	55,9%
Ador	96.482	12.310	1.715	1.149	37	324	712	16.247	51.762	12,8%	53,6%
Quart de Poblet	372.525	36.987	10.639		77	1.760	4.881	54.344	252.801	9,9%	67,9%
Província València	638.304	72.308	13.847	3.254	157	3.072	5.878	98.516	399.149	11,3%	62,5%
Villena	35.898	6.993	687	374	44	82	423	8.603	19.098	19,5%	53,2%
Alacant	92.000	22.080		265				22.345	42.320	24,0%	46,0%
Crevillent	105.975	20.130	1.850	1.690	90	350	1.370	25.480	58.677	19,0%	55,4%
El Campello	128.709	24.981	709	1.010	19	210	560	27.489	101.210	19,4%	78,6%
Província Alacant	362.582	74.184	3.246	3.339	153	642	2.353	83.917	221.305	20,5%	61,0%
Total	1.000.886	146.492	17.093	6.593	310	3.714	8.231	182.433	620.454	14,6%	62,0%
% s/ Total		14,6%	1,7%	0,7%	0,0%	0,4%	0,8%	18,2%	62,0%		

El rendiment global de la recuperació en aquestes instal.lacions, com podem observar en el quadre anterior, era del 18,2% (182.433 tones); un rendiment que pot considerar-se entre moderat i baix, en especial si comprovem que el percentatge de rebuigs arriba al 62%.

Quant a la producció de compost (adob orgànic), el rendiment es xifra en el 14,6% del total de residus lliurats en planta per al seu tractament. No obstant això, cal tenir en compte que en la producció del compost es produeixen unes pèrdues de pes per evaporació que cal incloure a l'efecte del càlcul del rendiment. Per a l'exercici de 1997, aquestes pèrdues en la producció de compost ascendiren a 197.999 tones; cosa que representa un 19,8% del total de residus i que eleva el percentatge total de residus tractats per a la producció de compost al 34,4%.

Les causes del baix rendiment d'aquestes instal.lacions (com podem apreciar en el quadre següent, on detallem les principals característiques tècniques d'aquestes plantes), cal buscar-les principalment en la seua obsolescència, per raó de la seua antiguitat (antiguitat mitjana de vint-i-tres anys) i de la falta d'inversions en renovació i actualització.

Planta	Any	Capacitat	Sistema	Observacions
Aldaia - Quart de Poblet	1969	350.000-450.000 tones/any	<ul style="list-style-type: none"> * Tres línies de selecció manual materials valoritzables * Selecció mecànica de metalls ferris per electroimant * Compost per apilament en rengs a l'aire lliure * Aireig per voltejadora * Afinament per garbellament de malla elàstica i taula densimètrica 	Substitució per instal·lacions previstes en pla zona III i VIII
El Campello	1970	200.000 tones/any	<ul style="list-style-type: none"> * Dues línies de selecció manual materials valorables * Selecció mecànica de metalls ferris per electroimant * Compost per apilament en rengs a l'aire lliure * Aireig amb voltejadora * Afinament per garbellament 	Instal·lació per a substituir segons pla zona XV
Alacant	1972	150.000 tones/any	<ul style="list-style-type: none"> * Garbellada prèvia de dues fraccions * Selecció mecànica de metalls ferris per electroimant * Compost per apilament en rengs a l'aire lliure * Aireig amb voltejadora 	En projecte substituir-la per planta nova
Crevillent	1974	120.000 tones/any	<ul style="list-style-type: none"> * Dues línies de selecció manual materials valorables * Selecció mecànica de metalls ferris per electroimant * Selecció mecànica metalls no ferris per separador Foucault * Compost per apilament en rengs a l'aire lliure * Aireig amb voltejadora * Afinament per garbellament 	La planta d'Elx i les previstes en el pla zona XVII substituiran en la pràctica aquesta planta
Villena	1981	90.000 tones/any	<ul style="list-style-type: none"> * Una línia de selecció manual de materials valorables * Selecció mecànica de metalls ferris per electroimant * Compost per apilament en rengs a l'aire lliure * Aireig amb voltejadora * Afinament per garbellament 	Serà substituïda per nova planta actualment en construcció
Guadassuar	1989	160.000 tones/any	<ul style="list-style-type: none"> * Dues línies de selecció manual de materials valorables * Selecció mecànica de metalls ferris per electroimant * Compost per apilament en rengs en nau amb coberta i sense tancament lateral * Aireig mitjançant voltejadora per transvasament * Afinament del compost per garbellam. i taula densimètrica 	En remodelació actualment per a assolir una capacitat entre 220.000-250.000 tones/any
Ador	1991	90.000 tones/any	<ul style="list-style-type: none"> * Una línia de selecció manual de materials valorables * Selecció mecànica de metalls ferris per electroimant * Selecció mecànica metalls no ferris per separador Foucault * Compost per apilament en rengs a l'aire lliure * Aireig per voltejadora * Afinament del compost per garbellam. i taula densimètrica 	

A continuació mostrem el detall dels residus lliurats en planta per al seu tractament en 1997, en tones, per cada una de les instal·lacions; aquestes es relacionen amb les seues respectives capacitats, a l'objecte de comprovar el grau de saturació d'aqueixes instal·lacions per al tractament dels residus que reben.

Instal·lacions	Residus lliurats	Capacitat	% saturació
Guadassuar	169.297	160.000	106%
La Safor-Ador	96.482	90.000	107%
Quart de Poblet	372.525	400.000	93%
Província València	638.304	650.000	98%
Villena	35.898	90.000	40%
Alacant	92.000	150.000	61%
Crevillent	105.975	120.000	88%
El Campello	128.709	200.000	64%
Província Alacant	362.582	560.000	65%
TOTAL	1.000.886	1.210.000	83%

Com podem observar, a la província de Castelló no hi havia aqueix any cap planta en funcionament, i s'hi trobava en construcció una nova planta de recuperació i compost a Onda, que entrà en funcionament en els primers mesos de 1998.

Quant a la província de València, les capacitats de tractament estaven pràcticament saturades, i a la d'Alacant les instal·lacions presentaven una major obsolescència.

4.2.2 Instal·lacions d'eliminació

La Comunitat Valenciana comptava abans de l'entrada en vigor del PIR amb vint abocadors controlats; encara que no tots reunien les condicions sanitàries adequades. A més a més, hi havia un nombre indeterminat d'abocadors no controlats.

A la província de Castelló operaven cinc abocadors sanitàriament controlats, dels quals el d'Onda era el més important. La comarca de l'Alt Palància vessava els seus residus de manera incontrolada a l'abocador d'Altura.

A la província de València, els abocadors més importants eren els de Sagunt, Utiel i Xàtiva. El modern abocador del Pic dels Corbs a Sagunt és l'únic d'alta densitat existent a la Comunitat. Segons que ens indiquen els gestors, en l'exercici de 2002 l'han clausurat.

A la província d'Alacant hi havia tres abocadors associats a plantes de compost (Alacant, el Campello i Villena) i solament un abocador modern que podia ser realment

qualificat com sanitàriament controlat, el d'Asp. A Petrer i Monfort del Cid subsistien dos abocadors que rebien els residus d'aquests municipis i dels nuclis limítrofs.

En 1997, segons la informació que ens han facilitat, aquestes instal·lacions van rebre un total d'1.016.175 tones de residus. En conseqüència, pràcticament la meitat dels residus generats a la nostra Comunitat no rebien cap tractament previ i eren dipositats directament en abocadors.

El detall per províncies de les quantitats de residus dipositats en les dites instal·lacions, distingint-los segons els tipus d'abocadors que els rebien en 1997, es mostra a continuació, en tones.

Província	Abocador controlat	Abocador no control.	Totals abocador	% Província s/total	% Abocadors no controlats s/total	Total RSU generats	% Abocador s/total RSU
Castelló	78.632	190.863	269.495	26,5%	70,8%	272.929	98,7%
València	216.178	203.488	419.666	41,3%	48,5%	1.070.828	39,2%
Alacant	151.164	175.851	327.015	32,2%	53,8%	704.620	46,4%
Total	445.974	570.202	1.016.176	100,0%	56,1%	2.048.377	49,6%
% s/total	43,9%	56,1%	100%				

Tal i com podem observar, la major part dels residus dipositats en abocadors es vessava en instal·lacions no controlades sanitàriament, amb especial incidència a les províncies de Castelló i Alacant. Igualment podem destacar que la pràctica totalitat dels residus generats a la província de Castelló es dipositava en abocadors, ja que no hi existia cap tipus d'instal·lacions de tractament; tal i com hem posat de manifest en l'apartat 4.2.1 anterior.

Segons les dades que es manegen en el PIR relatives a l'exercici de 1996 i anteriors, el 84% dels residus urbans generats no eren tractats adequadament o eren objecte d'un abocament incontrolat; xifres bàsicament coincidents amb l'anàlisi realitzada sobre la informació obtinguda referida a 1997.

En aquest sentit, en el PIR aprovat s'indica que la Diputació Provincial de València tenia en projecte la construcció de nous abocadors de baixa densitat per a les comarques de la Foia de Bunyol i de la Vall d'Aiora.

4.2.3 Estacions de transferència

La Comunitat Valenciana comptava, quan entrà en vigor el PIR, amb dues estacions de transferència de residus de nova creació: l'estació de transferència de residus de Dénia, posada en servei en 1997, que agrupa els residus de la Marina Alta i els transfereix a la planta del Campello, i la d'Almassora, que entrà en funcionament a començaments de 1998, i que dona servei als municipis de la seua àrea d'influència.

A continuació indiquem les principals característiques d'aquestes plantes.

Planta	Any	Titularitat	Capacitat	Sistema
Dénia	1997	Reciclatge de Residus de la Marina Alta	90.000 tones/any	* Descarrega en dues tremuges * Pistó compactador que espeny i compacta els residus en l'interior de contenidors de grans dimensions per a la transferència
Almassora	1998	RECIPLASA	123.000 tones/any	* Descarrega en dues tremuges * Pistó compactador que espeny i compacta els residus en l'interior de contenidors de grans dimensions per a la transferència

4.2.4 La gestió dels residus sòlids inerts

Segons la informació continguda en el PIR, es desconeixia la destinació final de la majoria dels residus inerts generats a la Comunitat Valenciana. Una part d'aquests residus eren usats per a omplir buits, terraplens, en obres d'urbanització, obres públiques, transformacions agrícoles...; una altra part s'utilitzava per a reblir obres portuàries. Tanmateix, una part substancial era abocada clandestinament en llocs de domini públic, vores de camins, barrancs, etc.

A la província de Castelló hi havia únicament un abocador d'inerts al municipi d'Alcora; mentre que a la província de València n'hi havia deu, i a la d'Alacant, tres.

La llei 10/1998, de Residus, en l'article 4, atribueix a les comunitats autònomes les competències en l'elaboració de plans i en l'autorització, vigilància, inspecció i sanció de les activitats de producció i gestió de residus, i concedeix un termini de divuit mesos als titulars d'aquestes activitats per a sol·licitar-ne l'autorització corresponent.

Per aquest motiu, segons que ens indiquen els gestors, fins a l'exercici de 2000 no es disposa d'informació fiable sobre aquests residus.

4.2.5 Gestió dels residus assimilables a urbans

Es desconeix la gestió a què estan sotmesos els residus del tipus dels denominats especials o inerts, i fins i tot els assimilables a urbans, ja que les empreses no solen disposar de dades de residus gestionats i generats, perquè no estan obligades a això. Únicament es disposa d'alguna dada en relació als plàstics que es recuperen en el sector industrial.

4.3 Recollida selectiva

La recollida selectiva a Espanya i a la nostra Comunitat s'inicia amb la del vidre dipositat en contenidors específics del tipus "iglu" de color verd. En 1995 es van

dipositar a la Comunitat Valenciana 21.936 tones, amb un parc de contenidors de 4.327 unitats; cosa que dóna respectivament un índex de 6,14 quilograms per habitant i any (mitjana nacional per a 1994: 3,44 kg/habitant/any) i de 826 habitants per contenidor (mitjana nacional per a 1994: 1.353 habitants/contenidor).

Aquesta xifra s'elevà per a l'any 1996 fins a les 24.444 tones, amb un increment de l'11,4%, segons dades de l'Associació Nacional de Fabricants de Vidre, i comptàvem amb 5.027 contenidors (767 habitants/contenidor).

Estimant que el consum aparent de vidre domèstic a la Comunitat Valenciana es situa al voltant de les 160.000 tones l'any, la taxa de recuperació en recollida selectiva seria del 15,3% per a l'any 1996. A aquestes quantitats cal afegir les que s'obtenen en les plantes de valorització i compost.

Segons les dades facilitades, la recollida selectiva de vidre l'any 1997 va ser de 31.316 tones. Això ha fet que en dos exercicis s'haja produït un increment en la recuperació d'aquest material de 9.380 tones, un 42,8%.

No obstant això, segons que ens indiquen els gestors, les dites dades fan referència no solament al vidre recollit en els dits contenidors, sinó al total del pes del vidre tractat en planta.

La recollida selectiva de paper i cartró, segons que s'indica en l'apartat 2.2 del PIR, "igual com ocorre a la resta de l'Estat, està molt menys desenvolupada i la seua estadística és menys coneguda", amb dades que ofereixen una menor fiabilitat. Tenint en compte l'escassa implantació de contenidors específics (de color blau), en 1995 es van recollir aproximadament 5.500 tones a tota la Comunitat, i comptàvem només amb 1.769 contenidor.

A partir de 1996 s'incrementa de forma notable la presència d'aquests contenidors, i s'arriba a la xifra de 2.377 unitats.

5. EL PLA INTEGRAL DE RESIDUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA (PIR)

La Generalitat Valenciana aprovà, mitjançant el decret 317/1997, de 24 de desembre, del Govern Valencià, el Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana, que es publica en el "DOGV" de 13 de gener de 1998. Posteriorment aquest Pla va ser modificat en alguns aspectes pel decret 32/1999, de 2 de maig.

Segons que es diu en el seu preàmbul, el PIR *"té l'origen en la necessitat d'establir un marc estratègic per a la gestió integral i coordinada dels residus, garantint la protecció de la salut humana, la defensa del medi ambient i la protecció dels recursos naturals"*; la seua *"missió fonamental és de garantir una actuació coordinada i eficaç entre les distintes administracions públiques en matèria de recollida, transport, tractament i eliminació de residus en l'àmbit de la Comunitat Valenciana..., i actua com un instrument bàsic de planificació, control, coordinació i racionalització de totes les accions relatives als residus generats o gestionats a la Comunitat Valenciana"*.

El Pla Integral té caràcter de pla d'acció territorial de caràcter sectorial i, com a tal, té per objecte fixar els criteris i les orientacions de la política d'ordenació territorial de la Generalitat Valenciana, establint les prioritats de les actuacions i els projectes en matèria de residus que s'hagen de realitzar en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. Com que la seua finalitat és de fer compatible i coordinar les polítiques sectorials i urbanístiques a escala supramunicipal, el PIR es formula com un pla d'acció territorial en matèria d'infraestructures de tractament dels residus a la Comunitat Valenciana.

La iniciativa privada té cabuda en el PIR, ja que recolza sobre l'aplicació del principi de subsidiarietat. La gestió, ja siga pública o privada, ha de partir de la premissa que gestionar els residus significa complir una funció social, que s'ha de prestar assegurant la qualitat del servei i garantint la protecció del medi ambient. Allà on la iniciativa privada veja una oportunitat de negoci, les autoritats públiques es limitaran a delimitar-ne el camp i les regles de joc, i vetlar pel seu compliment.

5.1 Objectius i previsions

L'objectiu primordial del Pla és tractar de dotar les administracions públiques de la Comunitat Valenciana d'un instrument per a desenvolupar les prescripcions de la Unió Europea en matèria de residus, que permeta controlar, coordinar i racionalitzar totes les accions que en matèria de residus s'emprenquen.

Els objectius bàsics del PIR es poden sintetitzar en:

- Planificació global de les actuacions de la Generalitat Valenciana i de les entitats locals en matèria de gestió de residus, a l'objecte d'aconseguir una actuació coordinada i eficaç entre totes dues administracions.

- Determinació global i coherent dels criteris essencials sobre la implantació, finançament, gestió i explotació de les infraestructures de tractament i eliminació.
- Establiment i justificació de les actuacions, a més d'assenyalar les línies fonamentals que cal seguir en matèria de tractament i eliminació de residus.
- Definició de les prioritats territorials d'inversió en relació a la política de gestió de residus, de cara a cobrir les necessitats i els dèficits existents.

En aquest sentit, el Pla Integral de residus de la Comunitat Valenciana considera:

- a) Els tipus, quantitats i origen dels residus generats a la Comunitat Valenciana que s'han de valoritzar o eliminar.
- b) Les prescripcions tècniques generals.
- c) Les disposicions relatives a residus particulars.
- d) Una xarxa integrada i adequada d'instal·lacions autosuficient per a valoritzar o eliminar d'una forma adequada els residus que s'hi generen.

Per a la seua concreció, els principis bàsics en què ha recolzat la realització del Pla Integral són:

- Principi d'autosuficiència: Creació d'una xarxa integrada d'instal·lacions d'eliminació de residus, que permeta a la Comunitat Valenciana ser autosuficient en matèria de tractament d'aquells residus dels quals existisca una massa crítica que ho justifique.
- Principi de proximitat: Eliminació en les instal·lacions adequades més pròximes, per evitar moviments innecessaris de residus.
- Principi de "qui contamina, paga": Amb la finalitat d'aconseguir la "internalització" dels costos ambientals per part dels agents econòmics, com a responsables primers de la producció de residus i de la seua introducció en el medi ambient.
- Principi de subsidiarietat: La Generalitat Valenciana intervindrà solament en la mesura que els objectius de l'acció pretesa no puguin ser assolits pels agents involucrats, amb la finalitat d'aconseguir millor tals objectius a escala autonòmica, per raó de l'acció considerada.
- Principi de la responsabilitat compartida: Tots els agents (Administració autonòmica, corporacions locals, empreses públiques i privades i els ciutadans), han de treballar de forma concertada i en col·laboració, ja que solament així es podran solucionar els problemes plantejats en la producció i gestió dels residus.

A més d'aquests principis, el Pla Integral s'ha realitzat des de la necessitat de complir els objectius que sorgeixen des d'una nova concepció de la gestió dels residus, seguint un ordre jeràrquic:

- 1) Minimització: Conjunt de mesures destinades a reduir la producció de residus o la quantitat de substàncies perilloses o contaminants presents en aqueixos residus.
- 2) Valorització: Tot procediment que permeta l'aprofitament dels recursos continguts en els residus.
- 3) Eliminació segura: Tot procediment dirigit a donar una destinació final a les fraccions residuals no valoritzables, bé per abocament controlat, o bé per destrucció parcial o total.

5.2 Àmbit objectiu d'aplicació del Pla

S'inclouen dins de l'àmbit d'aplicació del PIR els residus que s'originen o s'ocasionen en tot l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana produïts a conseqüència de:

- Activitats domèstiques, comercials i de serveis,
- activitats industrials,
- activitats sanitàries i veterinàries,
- activitats agrícoles i ramaderes.

Segons el seu origen, el PIR i la llei estatal 10/1998, defineixen i classifiquen els residus en:

- Residus urbans: Són els generats en domicilis particulars, comerços, oficines i serveis; així com tots aquells que per la seua naturalesa o composició puguen ser assimilats als produïts en els anteriors llocs o activitats.
- Residus inerts: Qualsevol residu que no experimenta transformacions físiques, químiques o biològiques significatives.
- Residus assimilables a residus urbans: Són els residus d'origen industrial i agropecuari que no són especials ni inerts, però que per les seues característiques poden assimilar-se a residus urbans.
- Residus perillosos: Són aquells que figuren en la llista de residus perillosos aprovada en el reial decret 952/1997, així com els recipients i envasos que els hagen continguts, els que hagen sigut qualificats de perillosos per la normativa comunitària i els que puga aprovar el Govern conformement al que s'establisca en la normativa europea o en els convenis internacionals en què participe Espanya.

- Residus especials: Els d'origen industrial i agropecuari que, per les seues característiques, no són assimilables a urbans, ni especials, ni inerts i que sotmesos a assaigs de caracterització donen resultat negatiu.
- Residus d'activitats agrícoles i ramaderes: Són els residus produïts en explotacions agrícoles i ramaderes que no s'usen exclusivament en el marc de les dites explotacions.

Tal i com s'ha posat de manifest en l'apartat 1.2 d'aquest informe, el nostre treball de fiscalització s'ha centrat en l'anàlisi de l'execució i el compliment de les previsions contingudes en el PIR, en relació als residus urbans, inerts i assimilables a urbans; segons les especificacions assenyalades abans.

5.3 Àmbit temporal d'execució i revisió del Pla

La vigència del Pla, tal i com en el mateix PIR s'estipula, serà indefinida; si bé és cert que la Generalitat podrà actualitzar-lo i revisar-lo d'ofici. Això no obstant, les actuacions i inversions previstes en el Pla s'han fet per a un àmbit temporal de cinc anys, que finalitza el 31 de desembre de 2002.

Una vegada conclòs el dit termini, l'Administració autonòmica hauria d'avaluar el grau d'execució de les actuacions previstes en el Pla i els resultats del model de gestió proposat; de manera que siga possible corregir les desviacions hagudes respecte del programa establert i dels resultats esperats.

L'anàlisi realitzada per aquesta Sindicatura sobre l'execució i el compliment de les previsions contingudes en el PIR, tal i com hem indicat en l'apartat 1.2, s'ha limitat al període 1998-2001.

5.4 Instal.lacions i inversions

La finalitat fonamental del PIR és de superar el dèficit d'infraestructures de tractament i eliminació de residus urbans existent, bé mitjançant l'execució de noves instal.lacions de tractament i eliminació segura, bé per mitjà del condicionament i adequació d'instal.lacions ja existents.

La seua aplicació permetrà -segons el dit document- disposar en el terminin d'actuació previst (cinc anys) de pràcticament la totalitat de les instal.lacions de tractament i eliminació necessàries per a donar servei a la població valenciana, tant la fixa com l'estacional.

El PIR presenta els següents trets o característiques fonamentals:

- a) És un programa global, que s'estén per tota la Comunitat Valenciana, amb un pressupost que, solament per als residus sòlids urbans i inerts, s'eleva a 164.767.472 euros, als quals cal afegir 27.045.545 euros corresponents als programes de difusió i implantació de la recollida selectiva i a la clausura i

segellat d'abocadors, i amb un període de realització que abastaria el quinquenni 1998-2002.

- b) El programa acull -de manera individualitzada o conjunta- actuacions que afecten tots els municipis de la Comunitat Valenciana de més de cinc-cents habitants.
- c) Distribueix les actuacions sobre el territori en divuit zones de gestió.
- d) La intervenció en zones densament poblades ha procurat disposar, a la menor distància possible, les instal·lacions necessàries per a valoritzar els residus produïts.
- e) En les zones de menor densitat de població, l'objectiu és evitar la proliferació d'instal·lacions de petita capacitat, i integrar-les en sistemes majors mitjançant la instal·lació d'estacions de transferència.
- f) Es tracta d'un programa obert a la participació de les distintes administracions públiques. En el futur, la necessitat de buscar una gestió integrada i coordinada (sobretot si es prenen en consideració les noves tendències de recuperació i valorització, així com la necessitat de col·locar els productes en el mercat), aconsella una major participació i control per part de l'Administració autonòmica, la qual es faria càrrec de gestionar els sistemes de tractament i eliminació plurimunicipals.
- g) Dins de les previsions del Pla, es consideren també les actuacions dirigides al segellat i clausura d'abocadors no controlats sanitàriament, així com el suport a la implantació de la recollida selectiva. Per a l'execució d'ambdues tasques, la participació de l'Administració local és imprescindible.
- h) El programa ha considerat el fenomen de la població estacional; raó per la qual s'han sobredimensionat les actuacions i instal·lacions tenint en compte aquest fenomen.

En el quadre següent es mostra, en euros, la distribució de la inversió prevista en la gestió dels residus urbans, inerts i assimilables a urbans (191.813.017 euros), segons el tipus d'instal·lació i les anualitats previstes.

Concepte	Total inversió	1998	1999	2000	2001	2002
Inversió residus urbans	117.588.022	44.631.161	41.920.594	25.182.408	5.018.452	835.407
<i>Abocadors</i>	<i>32.610.918</i>	<i>16.984.603</i>	<i>11.299.028</i>	<i>4.327.287</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Plantes compost</i>	<i>59.620.401</i>	<i>22.237.448</i>	<i>23.559.674</i>	<i>12.320.748</i>	<i>1.502.531</i>	<i>0</i>
<i>Plantes classif. envasos lleugers</i>	<i>12.981.862</i>	<i>2.554.302</i>	<i>2.944.959</i>	<i>5.679.565</i>	<i>1.803.036</i>	<i>0</i>
<i>Estacions de transferència</i>	<i>6.364.719</i>	<i>2.253.796</i>	<i>2.914.909</i>	<i>751.265</i>	<i>210.354</i>	<i>234.395</i>
<i>Ecoparcs</i>	<i>6.010.122</i>	<i>601.012</i>	<i>1.202.024</i>	<i>2.103.543</i>	<i>1.502.531</i>	<i>601.012</i>
Inversió residus inerts	47.179.450	11.293.017	7.975.431	10.042.912	7.993.461	9.874.629
Suma instal.lacions	164.767.472	55.924.178	49.896.025	35.225.320	13.011.913	10.710.036
Segellat i clausura	12.020.242	3.606.073	3.606.073	1.803.036	1.502.530	1.502.530
Programa de difusió	6.010.120	2.404.048	1.202.024	901.518	901.518	601.012
Implantació recollida selectiva	9.015.183	3.005.061	3.005.061	3.005.061	0	0
Suma d'altres	27.045.545	9.015.182	7.813.158	5.709.615	2.404.048	2.103.542
Total previsions	191.813.017	64.939.360	57.709.183	40.934.935	15.415.961	12.813.578
% s/ total instal.lacions	100,0%	33,9%	30,3%	21,4%	7,9%	6,5%
% s/total previsions	100,0%	33,9%	30,1%	21,3%	8,0%	6,7%

El PIR concentra la major part de les inversions (el 64%) en els dos primers anys. La dita distribució de les anualitats es justifica, segons el dit document, pels motius següents:

- La quantitat total d'inversió per a les dues primeres anualitats, tot i ser important, no supera la capacitat d'inversió i gestió de la Conselleria.
- L'opció de poder finançar una part substancial de les actuacions amb fons comunitaris, fa necessari de preveure'n l'execució amb anterioritat a l'any 2000.
- La deficient situació actual de la gestió dels residus urbans i l'impacte ambiental que aqueixa insuficiència planteja, fan necessària una intervenció enèrgica.

Finalment s'hi considera que, en la seua posada en marxa, caldrà superar importants obstacles, tant de caràcter polític i social, com institucional.

D'altra banda, la gestió dels residus inerts, l'impacte dels quals sobre el medi és relativament menor, es pot diferir en el temps i distribuir de manera equilibrada al llarg dels cinc anys.

La programació per a la realització de les plantes de classificació d'envasos, s'ha plantejat de forma que es complisquen les especificacions previstes en l'article 5 de la llei 11/1997, en relació a l'obligació de valoritzar abans del 30 de juny de l'any 2001

entre el 50% i el 65% del pes de la totalitat dels residus d'envasos generats, i de reciclar entre el 25% i el 45% del pes de la totalitat dels materials d'envasament.

A les inversions previstes, cal afegir les inversions proposades per a la realització d'actuacions que superen l'horitzó temporal del programa. L'import estimat per a l'execució d'aquestes actuacions era d'11.178.825 euros en actuacions a llarg i mitjà termini, dels quals correspondrien 811.366 euros a tres estacions de transferència, 9.616.194 euros, a dues plantes de compost, i 751.265 euros, a la construcció d'un abocador.

Per al desenvolupament espacial del nou model de gestió proposat en el PIR, s'ha dividit el territori en divuit zones, que poden o no subdividir-se en el que s'hi ha denominat "àrees de gestió", tot procurant harmonitzar simultàniament els criteris de densitat de població, accessibilitat, homogeneïtat i identitat geogràfica i sociocultural i la grandària suficient.

En les àrees de gestió, s'han agrupat els municipis les característiques i la proximitat dels quals recomanen un tractament conjunt dels residus. Les zones, al seu torn, engloben tots els municipis que solucionen la gestió dels seus residus de manera integrada i completament independent de les zones contigües.

En el quadre següent es mostra, en euros, el resum de les inversions previstes en el PIR per a residus urbans, assimilables i inerts, amb el detall de la seua distribució per zones. S'hi detalla també la distribució de la inversió en cada una de les anualitats en què s'ha subdividit el programa. En la dita distribució s'han inclòs els costos de sòl de les instal·lacions (abocadors). Igualment s'hi han inclòs els costos de segellat i clausura d'abocadors, dels programes de difusió i d'implantació de la recollida selectiva.

Zones	Cost instal·lació	Cost sòl	Total inversió	1998	1999	2000	2001	2002	Euros/habitants
1	7.692.955	408.689	8.101.644	3.900.569	1.766.976	1.226.065	595.002	613.032	96
2	6.761.386	480.811	7.242.197	2.572.332	2.512.231	979.650	528.891	649.093	26
3	6.070.222	252.426	6.322.648	3.203.395	1.532.581	751.265	390.658	444.749	78
4	360.607	30.050	390.657	66.111	66.111	66.111	96.162	96.162	88
5	420.708	36.061	456.769	72.121	66.111	96.162	96.162	126.213	166
Total Castelló	21.305.878	1.208.037	22.513.915	9.814.528	5.944.010	3.119.253	1.706.875	1.929.249	91
6	240.405	18.029	258.434	0	66.111	66.111	66.111	60.101	80
7	7.867.248	258.435	8.125.683	895.508	955.609	2.337.937	2.638.443	1.298.186	69
8	42.040.797	1.244.095	43.284.892	20.145.926	18.643.395	1.989.350	486.820	2.019.401	31
9	631.063	60.102	691.165	132.223	132.223	132.223	132.223	162.273	19
10	721.215	78.131	799.346	240.405	306.516	66.111	96.162	90.152	76
11	8.444.220	733.235	9.177.455	3.269.506	1.394.348	1.724.905	1.544.601	1.244.095	27
12	8.083.613	691.165	8.774.778	3.155.314	2.313.897	1.292.176	991.670	1.021.721	41
Total València	68.028.561	3.083.192	71.111.753	27.838.882	23.812.099	7.608.813	5.956.030	5.895.929	49
13	7.266.236	330.556	7.596.792	2.950.969	2.981.020	1.220.055	222.374	222.374	47
14	11.659.635	811.367	12.471.002	7.680.935	1.730.915	1.881.168	588.992	588.992	66
15	13.763.177	991.672	14.754.849	5.691.585	5.090.573	823.387	2.325.917	823.387	61
16	7.843.208	552.931	8.396.139	0	3.071.172	5.324.967	0	0	32
17	13.360.499	781.316	14.141.815	1.406.368	4.922.289	5.150.674	1.827.077	835.407	74
18	12.338.779	1.442.428	13.781.207	540.911	2.343.947	10.097.003	384.648	414.698	45
Total Alacant	66.231.534	4.910.270	71.141.804	18.270.768	20.139.916	24.497.254	5.349.008	2.884.858	54
Total	155.565.973	9.201.499	164.767.472	55.924.178	49.896.025	35.225.320	13.011.913	10.710.036	65
Segellat i clausura	12.020.242	0	12.020.242	3.606.073	3.606.073	1.803.036	1.502.530	1.502.530	
Programa de difusió	6.010.120	0	6.010.120	2.404.048	1.202.024	901.518	901.518	601.012	
Implant. recollida select.	9.015.183	0	9.015.183	3.005.061	3.005.061	3.005.061	0	0	
Inversió total	182.611.518	9.201.499	191.813.017	64.939.360	57.709.183	40.934.935	15.415.961	12.813.578	

El conjunt d'obres i instal·lacions per al tractament de residus urbans, per al període d'execució del PIR, suposa 117.588.022 euros, dels quals correspondrien 111.992.599 euros al cost d'execució material i 5.595.423 euros, al cost estimat del sòl.

Les previsions del PIR per a residus inerts arriben als 47.179.450 euros, que es dediquen en la seua totalitat a la construcció d'abocadors, dels quals s'estima que correspondran 3.606.073 euros al cost del sòl.

La inversió mitjana per habitant prevista en el PIR per a la construcció de les instal·lacions que han de gestionar aquests residus a la nostra Comunitat, s'eleva a 65 euros, i mostra sensibles diferències en la seua distribució per províncies i zones.

A continuació es detalla el nombre d'instal·lacions previstes per a la gestió dels residus urbans i inerts en el PIR, per províncies, amb la inclusió de les existents a l'entrada en vigor del Pla i, per la diferència, de les que cal executar.

Instal·lacions	Total previst PIR	En servei en 1998	Per a realitzar
Abocadors controlats	15	20	2
Castelló	3	5	(*)
València	6	11	(*)
Alacant	6	4	2
Abocadors inerts	496	14	482
Castelló	140	1	139
València	216	10	206
Alacant	140	3	137
Plantes de compost	13	8	5
Castelló	2	1	1
València	5	3	2
Alacant	6	4	2
Plantes envasos lleugers	16	0	16
Castelló	3	0	3
València	5	0	5
Alacant	8	0	8
Estació de transferència	13	2	11
Castelló	7	1	6
València	3	0	3
Alacant	3	1	2
Ecoparc	20	4	16
Castelló	3	0	3
València	9	2	7
Alacant	8	2	6
TOTALS	573	48	525

(*) Excés d'instal·lacions per a clausurar.

D'acord amb el que s'estableix en el capítol 9 del Pla, "una vegada conclosa l'execució del PIR, s'haurà aconseguit corregir pràcticament el dèficit en infraestructures de tractament i eliminació de residus urbans a la Comunitat Valenciana i situar-la entre les comunitats autònomes amb millors nivells de tot l'Estat".

5.5 Recollida selectiva

La recollida selectiva constitueix un dels pilars bàsics en què recolza l'estratègia prevista en el PIR. Malgrat que el seu cost és major que el de la recollida tradicional de residus mesclats, s'hi obtenen diversos avantatges que la fan aconsellable, com ara la reducció dels costos de tractament (que compensa el sobrecost de recollida), la millora de l'eficàcia en la recuperació de productes, la millora de la qualitat dels productes recuperats i la implicació de la societat en la gestió dels residus que ella mateixa genera, cosa que contribueix a augmentar la consciència ambiental de la població.

Segons el PIR, la recollida selectiva a la Comunitat Valenciana té un bon grau d'implantació en el cas del vidre i, en menor mesura, en el cas del paper/cartró.

El Pla ha previst contribuir a la implantació de la recollida selectiva amb una partida de 9.015.183 euros, que s'han de repartir durant els cinc anys d'aplicació del programa econòmic.

D'aquesta quantitat, se'n destinarien 3.786.376 euros a l'adquisició de contenidors del tipus "igló", d'alta capacitat, per a completar la distribució d'aquests contenidors per a paper/cartró, vidre i envasos, a tots els municipis de la Comunitat Valenciana, fins assolir la "ratio" per habitant prevista d'un contenidor per cada sis-cents habitants.

D'altra banda, s'hi preveu la implantació de recollida selectiva de matèria orgànica, cosa que obliga a incloure contenidors específics; el seu cost s'estima en 180.304 euros aproximadament.

La resta servirà per a finançar diverses accions de foment del sistema de recollida selectiva (promoció i publicitat, distribució de recipients, material mòbil...) i de suport a les administracions locals per a la seua implantació.

Adicionalment, en el PIR s'ha previst una partida de 6.010.120 euros destinats a sufragar diverses accions de difusió i promoció del model de gestió que es proposa en el mateix Pla.

6. ANÀLISI I SEGUIMENT DE L'EXECUCIÓ DEL PLA INTEGRAL DE RESIDUS (PIR) EN EL PERÍODE 1998-2001

6.1 Generació de residus

Les dades relatives tant a la generació, com a la composició dels residus urbans a la Comunitat Valenciana en el període que comprén la nostra anàlisi, són de difícil determinació -tal i com es desprén de la documentació que ens han facilitat-, ja que no existeix informació precisa i sistemàtica sobre les quantitats efectivament generades i perquè no s'ha realitzat cap estudi sobre això en els últims anys.

Les dades de referència utilitzades en el PIR, que es mostren en l'apartat 4.1 d'aquest informe, estaven relacionades amb el cens de població, compresa també la població estacional derivada de l'ocupació hotelera i del turisme i l'ocupació estimada d'habitatges de segona residència; la taxa mitjana de producció de residus s'estima en 1,2 Kg per habitant i dia.

Les dades de població del cens realitzat en 2001 permeteren actualitzar aquestes estimacions, a pesar de la complexitat que implica determinar amb exactitud aquesta producció de residus, així com la seua composició. En aquest sentit, la progressiva aprovació dels respectius plans de zona ha de contribuir necessàriament a millorar la informació disponible sobre els residus urbans produïts i sobre la gestió de la totalitat d'aqueixos residus.

Per tot això, segons que ens informen els gestors en el present exercici de 2002 contractaran una assistència tècnica, destinada a realitzar un inventari i catàleg de residus de la Comunitat Valenciana.

A continuació es mostra l'evolució de la població fixa en el període analitzat, segons les dades obtingudes de l'Institut Nacional d'Estadística (INE):

Àmbit	1997	2001	% increment
Espanya	39.669.394	41.116.842	3,6%
C. Valenciana	4.009.329	4.202.608	4,8%
Castelló	456.727	485.173	6,2%
València	2.172.840	2.227.170	2,5%
Alacant	1.379.762	1.490.265	8,0%

Segons aquestes dades de població, la producció total de residus urbans estimada per a l'exercici de 2001 és de 2.234.030 tones; enfront de les 2.048.377 tones de producció total estimada l'any 1997. La distribució per províncies és la següent:

Àmbit	RSU 1997	% s/total	Kg/hab./dia	RSU 2001	% s/total	Kg/hab./dia
Castelló	272.929	13,3%	1,6	293.851	13,1%	1,7
València	1.070.828	52,3%	1,4	1.127.785	50,5%	1,4
Alacant	704.620	34,4%	1,4	812.394	36,4%	1,5
C. Valenciana	2.048.377	100,0%	1,4	2.234.030	100,0%	1,5

Tal i com es comenta en l'apartat 4.1.1 d'aquest informe, els índexs obtinguts es redueixen a 1,2 i 1,4 kg per habitant i dia, si incloem en el còmput la població estacional estimada, d'un 20% de la població fixa.

De les dades anteriors es desprén que la quantitat total de residus generats s'incrementa en un 9%; mentre que la "ratio" per habitant i any experimenta un increment mitjà del 4% a la nostra Comunitat. A la província d'Alacant arriba al 6%, amb un augment de residus del 15%.

Un altre aspecte que cal tenir en compte en la generació de residus és el tractament posterior que reben. Per analitzar-ho, aquesta institució ha elaborat, a partir de les dades corresponents a la gestió realitzada en el període, el quadre-resum que es mostra tot seguit, així com les dades corresponents a 1997 preses com a punt inicial de partida; tot això en tones.

Exercici	Total residus urbans	Recollida selectiva	Plantes de compost			Abocament directe		% abocadors s/total
			Total recuperat	Pèrdues humitat	Rebuigs a abocador	Abocador controlat	Abocador incontrolat	
1997	2.048.377	31.316	182.433	197.999	620.454	445.974	570.201	
% s/total RU	100,0%	1,5%	8,9%	9,7%	30,3%	21,8%	27,8%	
Total aprofitaments		213.749		10,4%				
Total entrada plantes compost			1.000.886			48,9%		
<i>Total RU portats a abocadors</i>					<i>1.636.629</i>			<i>79,9%</i>
1998	2.048.377	51.546	207.448	268.158	591.326	428.279	501.620	
% s/total RU	100,0%	2,5%	10,1%	13,1%	28,9%	20,9%	24,5%	
Total aprofitaments		258.994		12,6%				
Total entrada plantes compost			1.066.932			52,1%		
<i>Total RU portats a abocadors</i>					<i>1.521.225</i>			<i>74,3%</i>
1999	2.161.664	63.079	238.680	345.874	767.002	203.009	544.019	
% s/total RU	100,0%	2,9%	11,0%	16,0%	35,5%	9,4%	25,2%	
Total aprofitaments		301.759		13,9%				
Total entrada plantes compost			1.351.556			62,5%		
<i>Total RU portat a abocadors</i>					<i>1.514.030</i>			<i>70,1%</i>
2000	2.190.505	65.360	231.997	385.620	919.690	232.469	355.369	
% s/total RU	100,0%	3,0%	10,6%	17,6%	42,0%	10,6%	16,2%	
Total aprofitaments		297.357		13,6%				
Total entrada plantes compost			1.537.307			70,2%		
<i>Total RU portats a abocadors</i>					<i>1.507.528</i>			<i>68,8%</i>
2001	2.234.030	68.378	215.707	355.912	957.994	225.553	410.486	
% s/total RU	100,0%	3,0%	9,7%	15,9%	42,9%	10,1%	18,4%	
Total aprofitaments		284.085		12,7%				
Total entrada plantes compost			1.529.613			68,5%		
<i>Total RU portats a abocadors</i>					<i>1.594.033</i>			<i>71,4%</i>

En aquest quadre podem observar que, amb lleugeres variacions, el percentatge de residus que s'aprofita per mitjà de reciclatge o valorització es manté en els últims exercicis lleugerament per damunt del 12,5% del total dels generats, amb una certa tendència a l'alça, i que els residus portats a abocadors es manté en taxes superiors al 70% del total de residus i mostra una reducció de 8,5 punts.

D'aquests últims, podem destacar que el percentatge de residus que s'eliminen en abocadors incontrolats (no legals) s'ha reduït en 9,4 punts en el període considerat, i s'estima en el 18,4% del total de residus generats l'any 2001; percentatge que cal considerar elevat a la dita data.

No obstant això, hem d'assenyalar que la xifra d'abocaments incontrolats de l'exercici de 2001 que figura en el quadre anterior, inclou els residus de la província d'Alacant que són traslladats a una altra comunitat autònoma per al seu tractament i/o eliminació.

L'anàlisi de les dades procedents de les plantes de compost posa de manifest que:

- El total d'entrades en plantes s'ha incrementat en el període analitzat en un 52,8%.
- Els rebuigs a abocadors s'han incrementat en un 54,4%.
- La quantitat de residus recuperats en les dites plantes s'ha reduït, en termes relatius, en 4,1 punts durant el període considerat; malgrat que les quantitats recuperades han augmentat en termes absoluts. Aquesta situació ha vingut acompanyada del progressiu increment dels rebuigs duts a abocadors, que arriben a constituir el 62,6% del total d'entrades en aquestes plantes l'any 2001.

Les causes d'aquest baix rendiment dels residus tractats en les plantes de compost, s'expliquen per dues raons fonamentals:

- L'absoluta obsolescència de les dites plantes (que ja hem posat de manifest en l'apartat 4.2 del present informe), amb una antiguitat mitjana de divuit anys (23 anys si n'excloem les dues plantes que han entrat en funcionament en 1998 i 2001).
- La sobresaturació de les seues capacitats de tractament, que es posa de manifest si les posem en relació a les entrades produïdes. En aquest sentit, cal tenir en compte que, mentre que en els últims quatre exercicis la quantitat de residus generats s'estima que ha crescut en un 9,1% aproximadament, les quantitats lliurades a aquestes plantes per al seu tractament s'han incrementat en un 52,8%; tal i com hem comentat en el paràgraf anterior.

En l'apartat 4.2 d'aquest informe es detallen les característiques tècniques bàsiques de les instal·lacions existents abans de l'aprovació del PIR. Així mateix, en l'apartat 6.2 s'inclou un detall d'aquestes mateixes característiques per a les instal·lacions que han iniciat el seu funcionament en el període analitzat. La simple comparació de les dades tècniques relatives a la capacitat de tractament, amb el total de residus lliurats en plantes de compost en el període, confirma els comentaris realitzats.

En aquest sentit, és interessant observar el detall de l'evolució dels residus tractats en aquestes plantes de compost i el seu rendiment en termes de compost produït, que es mostra tot seguit en tones, segons la informació facilitada pels gestors. Podem

assenyalar que la xifra de residus urbans que s'hi mostra és una estimació realitzada per al PIR, que no ha sigut modificada amb posterioritat.

Exercici	Total RSU	Tractats	Compost	Rebuig	% tractats s/total RSU	% compost s/total RSU	% rebuig s/total RSU	% compost s/tractats
1997	2.048.377	1.000.886	146.492	620.454	48,9%	7,2%	30,3%	14,6%
1998	2.048.377	1.066.932	164.302	591.326	52,1%	8,0%	28,9%	15,4%
1999	2.048.377	1.351.556	190.846	767.002	66,0%	9,3%	37,4%	14,1%
2000	2.048.377	1.537.307	170.695	919.690	75,1%	8,3%	44,9%	11,1%
2001	2.234.030	1.529.613	152.033	957.994	68,5%	6,8%	42,9%	9,9%

Com podem apreciar en el quadre anterior, les quantitats lliurades en plantes per al seu tractament s'han incrementat pràcticament en vint punts percentuals sobre el total de residus; mentre que la quantitat de compost produït es manté bàsicament en els mateixos termes i abaixa substancialment els percentatges obtinguts sobre els residus tractats. Els rebuigs de plantes duts a abocadors s'incrementen en un 54,4% en el període, i passen d'un 30,3% del total de residus, a un 42,9% en 2001.

Quant a la composició mitjana d'aquests residus en l'àmbit nacional, les dades referides a l'any 1996 considerades en el Pla Nacional de Residus aprovat per acord del Consell de Ministres de 7 de gener de 2000, són:

Components	%
Matèria orgànica	44,1%
Paper/cartró	21,2%
Plàstic	10,6%
Vidre	7,0%
D'altres	17,1%
TOTAL	100,0%

Aquestes dades mostren lleugeres variacions respecte a les dades referides a la Comunitat Valenciana considerades en el PIR (vegeu l'apartat 4.1 del present informe), les quals han sigut calculades sobre mostres estadístiques de 1991, i s'hi observa una tendència clara de disminució dels percentatges en matèria orgànica i vidre i un increment del contingut en paper/cartró i plàstics.

Aquests paràmetres són de difícil generalització, atesa la canviant situació que es presenta en funció del territori i de l'estacionalitat. Hi influeixen també les característiques de la població, com ara el nivell de vida, la concentració de la població

en zones rurals o urbanes, etc. El coneixement de totes aquestes característiques dels residus és important per a definir el sistema de tractament i eliminació més escaient.

A falta d'estudis de caracterització més recents, i amb la finalitat de validar aquests paràmetres, hem analitzat les dades facilitades per la Conselleria que resulten del tractament de residus en les instal·lacions de valorització i recuperació (compost) existents a la nostra Comunitat en el període objecte d'estudi. Els percentatges mitjans de participació obtinguts sobre el total recuperat en els anys 1997 a 2001, es mostren a continuació, en tones.

Components	1997	1998	1999	2000	2001
Total residus tractats	1.000.886	1.066.932	1.351.556	1.537.307	1.529.613
Total recuperat	182.433	207.448	238.680	231.997	215.707
% s/total RSU tractats	18,2%	19,4%	17,7%	15,1%	14,1%
Compost	80,3%	79,2%	80,0%	73,6%	70,5%
Paper/cartró	9,4%	9,0%	8,3%	11,5%	13,3%
Plàstic	2,0%	1,8%	1,7%	1,6%	2,1%
Vidre	4,5%	4,3%	3,4%	3,8%	4,3%
Alumini/metall	3,8%	5,7%	6,6%	9,5%	9,8%
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Com podem observar en el quadre anterior, la disminució del percentatge de recuperació de 4,1 punts en el període analitzat, ratifica els comentaris realitzats en paràgrafs anteriors en relació a l'obsolescència i la sobresaturació de les plantes de compost existents.

D'altra banda, s'hi observa que el percentatge de compost produït sofreix una reducció progressiva; mentre que el paper/cartró, l'alumini i els metalls recuperats experimenten en el mateix període un creixement conjunt de 9,9 punts, i es produeix un estancament en els percentatges de recuperació de plàstics i vidre.

Amb tot i això, el percentatge de matèria orgànica contingut en els residus urbans de la nostra Comunitat, mesurat en funció del compost produït en el període i tenint en compte les pèrdues en pes per evaporació que es produeixen en el procés, podem situar-lo en un interval entre el 33,2% i el 40,5% del total de residus tractats en planta i entre el 16,8% i el 25,4% del total de residus generats. Aquests percentatges són bastants inferiors a la mitjana estimada en el PNR per a l'àmbit nacional.

No obstant això, caldria tenir en compte que aquests percentatges no recullen el contingut de matèria orgànica inclòs en els rebuigs en planta, dels quals no és possible obtenir dades.

De la seua distribució territorial podem destacar els elevats percentatges sobre la mitjana obtinguts a la província d'Alacant en matèria orgànica (compost), que arriben en algun exercici al 89,9%. En canvi, a la província de València es produeix una fracció superior a la mitjana en paper/cartró, vidre i metalls, i a la província de Castelló es produeix un elevat índex de recuperació de paper/cartró.

Com podem observar, els percentatges de materials recuperats en les plantes de valorització ubicades a la nostra Comunitat, no guarden en línies generals una semblança amb els que es mostren en el Pla Nacional de Residus. En aquest sentit, tal i com es comenta al començament d'aquest apartat, la contractació en 2002 de l'Inventari de Residus de la Comunitat Valenciana permetrà obtenir dades actualitzades i més fiables sobre aquests paràmetres.

Es fa necessària una acció enèrgica i decidida en matèria d'inversions, que accelere la modernització i posada al dia d'aquest tipus de plantes de valorització de residus existents a la nostra Comunitat, així com la construcció de les que hi ha pendents segons les previsions del PIR (i que prenem en consideració en l'apartat 6.2 següent). Tot això amb la finalitat de reduir sensiblement el volum de residus urbans no tractats adequadament i d'obtenir uns rendiments raonables d'aquestes plantes. Això també permetrà allargar la vida útil dels actuals abocadors controlats, i reduir la problemàtica social que comporta sempre la ubicació i obertura de noves instal·lacions d'aquest tipus, a més de contribuir decididament a millorar el nostre medi ambient.

6.2 Instal·lacions i inversions

En l'apartat 4.2 d'aquest informe detallem les instal·lacions existents a la nostra Comunitat a l'inici de la vigència del PIR.

Així mateix, en l'apartat 5.2 es detalla tant el nombre i el tipus de les instal·lacions, com les inversions corresponents, previstes en el PIR per a la seua execució en el període 1998-2002.

En el present apartat analitzem les inversions que ha realitzat l'Administració autonòmica en el seu conjunt durant el període auditat. Aquesta anàlisi es completa, pel que fa al nombre d'instal·lacions construïdes, amb la informació disponible de totes les parts implicades en la gestió i implantació del PIR.

No hi prendrem en consideració, per tant, les inversions realitzades per altres administracions ni per la iniciativa privada, perquè ens manquen dades econòmiques fiables.

La informació obtinguda a partir de les relacions de contractes efectuats tant per la mateixa Conselleria, com per l'empresa pública de la Generalitat VAERSA, relatives a la construcció d'instal·lacions, es resumeix per exercicis en el quadre següent, en euros, comparant al mateix temps aquestes xifres amb les previstes en el PIR fins a l'any 2001; segons la modificació realitzada al dit Pla l'any 1999.

Exercicis	CMA	VAERSA	Total invers. Admó. auton. (1)	% s/total inversions	Previsió invers. en instal. PIR (2)	(1)/(2)
1998	558.472	1.959.756	2.518.228	6,4%	55.924.178	4,5%
1999	593.427	7.643.636	8.237.063	20,9%	49.896.025	16,5%
2000	1.732.802	889.360	2.622.162	6,7%	35.225.320	7,4%
2001	1.695.684	24.324.282	26.019.966	66,0%	13.011.913	200,0 %
Total	4.580.385	34.817.034	39.397.419	100,0%	154.057.436	25,6%

CMA: Conselleria de Medi Ambient.

Com podem observar, l'aportació econòmica realitzada per l'Administració autonòmica en aquest període significa el 25,6% del total previst. D'aquest total invertit, l'import contractat per mitjà de l'empresa pública VAERSA n'ha constituït el 88,4%.

Igualment podem destacar, a partir de l'observació de les dades que es mostren en el quadre anterior, les desviacions produïdes en la distribució d'aquestes inversions per exercicis. Així, mentre que el PIR concentra la major part de les inversions (85,3%) en els tres primers exercicis de la seua vigència (segons que es justifica en el seu capítol 9, amb la finalitat de "*superar el dèficit d'infraestructures de tractament i eliminació de residus sòlids urbans existent, bé amb l'execució de noves instal.lacions de tractament i eliminació segura, bé mitjançant el condicionament i adequació d'instal.lacions ja existents*"), la inversió realitzada en els exercicis de 1998 a 2000 solament assoleix el 8,1% del total de les inversions que cal realitzar previstes en el PIR i el 9,5% de les previstes per al període esmentat.

La distribució territorial i per tipus d'instal.lacions de les inversions realitzades que es mostra a continuació, subministra una visió més concreta de la destinació final de les quantitats invertides (en euros).

Tipus d'instal·lació	Castelló			València			Alacant			Comunitat Valenciana		
	CMA	Vaersa	Total	CMA	Vaersa	Total	CMA	Vaersa	Total	CMA	Vaersa	Total
Abocadors RSU	0	9.045	9.045	0	0	0	0	511.900	511.900		520.945	520.945
Abocadors inerts	380.212	0	380.212	1.032.058	0	1.032.058	780.414	0	780.414	2.192.684		2.192.684
Plantes compost	0	0	0	0	0	0	0	17.699.206	17.699.206		17.699.206	17.699.206
P. envasos lleugers	0	0	0	0	3.949.118	3.949.118	0	4.565.697	4.565.697		8.514.815	8.514.815
Ests. transferència	0	0	0	0	0	0	0	8.074.856	8.074.856		8.074.856	8.074.856
Ecoparcs	25.098	0	25.098	1.599.125	7.212	1.606.337	763.478	0	763.478	2.387.701	7.212	2.394.913
TOTAL	405.310	9.045	414.355	2.631.183	3.956.330	6.587.513	1.543.892	30.851.659	32.395.551	4.580.385	34.817.034	39.397.419
% entitat s/total prov.	97,8%	2,2%	100,0%	39,9%	60,1%	100,0%	4,8%	95,2%	100,0%	11,6%	88,4%	100,0%
% prov. s/total inversió	1,1%			16,7%			82,2%			100,0%		

S'observa que la província d'Alacant absorbeix, amb 32.395.551 euros, el 82,2% de la inversió realitzada en el període mentre que l'import destinat a Castelló, 414.355 euros, solament en representava l'1,1% del total.

Així mateix, podem destacar que el major esforç inversor s'ha destinat a la construcció de plantes de compost, amb un 44,9% del total invertit; seguit de les inversions destinades a la classificació d'envasos lleugers i a les estacions de transferència. Aquests tres tipus d'instal·lacions representen el 87% del total de les inversions realitzades; tal i com podem observar en el quadre següent, que ens mostra, en euros, la distribució d'aquestes inversions per tipus d'instal·lacions, la seua comparació amb les previsions i les desviacions produïdes.

Instal·lació	Total instal·lacions	% s/ total instal.	PIR invers. prev.	% s/ invers prev.	Desviació esforç invers.	% desviacions
Abocadors RSU	520.945	1,3%	32.610.918	21,2%	-32.089.973	-98,4%
Abocadors inerts	2.192.684	5,6%	37.304.821	24,2%	-35.112.137	-94,1%
Plantes compost	17.699.206	44,9%	59.620.401	38,7%	-41.921.195	-70,3%
Plantes envasos lleugers	8.514.815	21,6%	12.981.862	8,4%	-4.467.047	-34,4%
Estacions transferència	8.074.856	20,5%	6.130.324	4,0%	1.944.532	31,7%
Ecoparcs	2.394.913	6,1%	5.409.110	3,5%	-3.014.197	-55,7%
TOTAL	39.397.419	100,0%	154.057.436	100,0%	-114.660.017	-74,4%

Tal i com ens mostra el quadre anterior, la planificació realitzada en el PIR preveia destinar un 84,1% de les inversions que s'havien de realitzar en el quadrienni a l'obertura o autorització dels abocadors controlats de residus urbans i inerts necessaris,

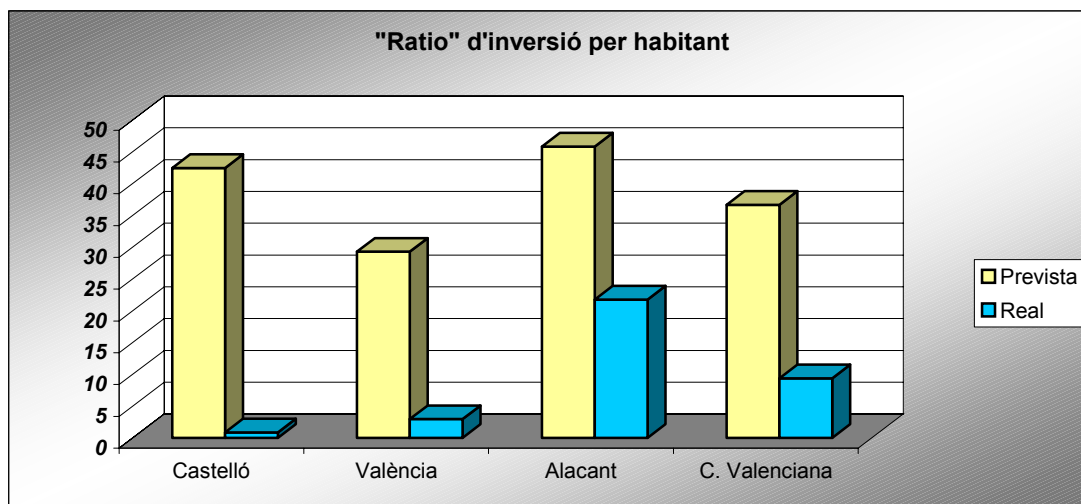
així com a la construcció de noves plantes de compost i/o a la modernització de les existents.

Així, mentre que en estacions de transferència s'ha invertit un 31,7% més del que es preveia en el PIR, en la resta d'instal·lacions la inversió realitzada solament ha assolit per terme mitjà un 21,2% del previst, amb especial incidència en l'obertura d'abocadors controlats de residus urbans i inerts, on solament s'ha invertit un 3,9% del total previst.

D'altra banda, s'observa que l'Administració autonòmica ha optat per la construcció, bàsicament per mitjà de la mateixa Conselleria, de les instal·lacions que comporten una menor inversió en termes quantitius -com són els abocadors d'inerts i els ecoparcs, i per la construcció, per mitjà de VAERSA, d'aquelles instal·lacions que comporten un gran volum d'inversió -com són les plantes de compost, plantes de classificació d'envasos lleugers i estacions de transferència.

La distribució territorial de les inversions que es mostra en els quadres anteriors, caldria posar-la en relació a la dimensió de la població de dret, per tal d'efectuar una comparació homogènia en termes d'inversió per habitant, i al seu torn comparar-la amb les previsions contingudes en el PIR en els mateixos termes; tal i com es fa en el quadre i en el gràfic següents:

Província	Inversió període 1998 - 2001			"Ratio" invers. euros/ hab.		% invers.
	PIR	Real	Diferència	PIR	Real	real/prevista
	(1)	(2)		(1)/(3)	(2)/(3)	
Castelló	20.584.666	414.355	20.170.311	42	0,85	2,0%
València	65.215.824	6.587.513	58.628.311	29	3	10,1%
Alacant	68.256.946	32.395.551	35.861.395	46	22	47,5%
C. Valenciana	154.057.436	39.397.419	114.660.017	37	9	25,6%

Així doncs, podem observar que, mentre que les inversions realitzades a la província de Castelló, amb 0,85 euros per habitant, constitueixen solament el 2% de les previstes per al període, a la província d'Alacant s'han invertit 22 euros per habitant, el 47,5% de les previstes a la dita província, i la "ratio" corresponent a la província de València està 15,5 punts per sota de la mitjana de la Comunitat, amb 3 euros per habitant; tot això posa de manifest un gran desigualtat de l'esforç inversor des del punt de vista de la distribució territorial de les inversions.

Atenent al nombre d'instal·lacions construïdes per l'Administració autonòmica en el període objecte de la nostra anàlisi, i una vegada relacionades amb l'import de les inversions realitzades, en el quadre següent analitzem l'estat de situació o d'avanç del Pla. Convé fer constar que les instal·lacions que figuren en el dit quadre com "en servei abans de 1998" no són en la seua integritat de titularitat autonòmica, tal i com es posa de manifest en l'apartat 4.2 d'aquest informe.

Instal·lacions	Total previst PIR	En servei abans 1998	Per a realitzar	Situació a 31/12/01			Import invertit
				Executades	En construc	En projecte	
Abocadors RSU	15	20	2	0	2	2	520.945
Castelló	3	5	(*)	0	0	1	9.045
València	6	11	(*)	0	0	0	0
Alacant	6	4	2	0	2	1	511.900
Abocadors d'inerts	496	14	482	4	5	28	2.192.684
Castelló	140	1	139	1	0	9	380.212
València	216	10	206	3	2	10	1.032.058
Alacant	140	3	137	0	3	9	780.414
Plantes compost	13	8	5	0	2	0	17.699.206
Castelló	2	1	1	0	0	0	0
València	5	3	2	0	0	0	0
Alacant	6	4	2	0	2	0	17.699.206
Plantes env. lleugers	16	0	16	1	1	2	8.514.815
Castelló	3	0	3	0	0	1	0
València	5	0	5	1	0	1	3.949.118
Alacant	8	0	8	0	1	0	4.565.697
Estacions transferència	13	2	11	1	1	0	8.074.856
Castelló	7	1	6	0	0	0	0
València	3	0	3	0	0	0	0
Alacant	3	1	2	1	1	0	8.074.856
Ecoparcs	20	4	16	5	3	2	2.394.913
Castelló	3	0	3	1	0	1	25.098
València	9	2	7	4	2	0	1.606.337
Alacant	8	2	6	0	1	1	763.478
TOTALS	573	48	525	11	14	34	39.397.419

(*) Excés d'instal·lacions per a clausurar.

A partir del quadre anterior podem assenyalar que el nombre d'instal·lacions previstes inicialment d'abocadors d'inerts es veuria reduïda substancialment, a causa de nous plantejaments que tendeixen a obtenir economies d'escala i estalvis de costos, mitjançant l'establiment d'acords entre municipis pròxims. Això serviria per a aprofitar els buits miners i els relleus deteriorats existents, unificant els punts d'abocament en un sol lloc, alhora que -a conseqüència d'això- seria necessari preveure un major termini d'execució, que permetés escometre les dites accions.

Idèntica situació es produeix en relació a les plantes d'envasos lleugers, les quals -tal i com posem de manifest en l'apartat 7.4 d'aquest informe- es preveu reduir a un total de cinc plantes.

De l'anàlisi dels costos de les instal·lacions executades o en curs que es mostren en el quadre anterior, es desprén una estimació molt superior a la realitzada en el PIR per a la totalitat de les que s'hi preveuen.

A continuació, es fa una relació de les principals instal·lacions realitzades en el període, des del punt de vista quantitatiu, amb el detall de la seua ubicació, l'estat i els costos incorreguts; segons la informació obtinguda de les relacions de contractes consultades; en euros.

Instal·lacions	Població	Situació 31/12/01	Import invertit
Plantes de compost			17.699.206
Alacant	Villena*	En construcció	17.699.206
Alacant	Xixona*	En construcció	0
Plantes envasos lleugers			8.514.815
València	Alzira	En funcionament	3.949.118
Alacant	Benidorm	En construcció	4.565.697
Estació de transferència			8.074.856
Alacant	Benidorm	En funcionament	5.613.465
Alacant	Alcoi	En construcció	2.461.391
Total			34.288.877
% s/total inversió			87,0%

(*) Inclou abocadors de rebuigs.

La planta de compost de Xixona, la construeix VAERSA amb finançament provinent de Fons de Cohesió, amb un pressupost aproximat de 12.020.242 euros; la van començar en desembre de 2001 i no ha cap certificació d'obra en el dit any. En la relació de contractes de VAERSA corresponent a l'exercici de 2001, no consta la contractació d'aquesta obra. No obstant això, en les relacions de contractes de la Conselleria corresponents a aqueix exercici, figura l'adjudicació a la citada empresa pública de la direcció d'obra de la construcció de la planta de Xixona, per import de 308.710 euros.

A fi de mostrar l'execució real a 31 de desembre de 2001 de les instal·lacions a la nostra Comunitat, seria menester tenir en compte totes aquelles instal·lacions la titularitat de les quals, o el finançament, no és de l'Administració autonòmica. Així, en el quadre següent es mostra l'inventari total de les dites instal·lacions, compreses tant les de titularitat pública (autonòmica o local), com les de titularitat privada.

Tipus d'instal·lació	En servei abans 1998	Executades				En construcció				En projecte			
		Titul. Admó.		Titul. Priv.	Total instal.	Titul. Admó.		Titul. Priv.	Total instal.	Titul. Admó.		Titul. Priv.	Total Instal.
		Auton.	Local			Auton.	Local			Auton.	Local		
Abocadors RSU	20	0	1	1	2	2	0	0	2	2	0	0	2
Castelló	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
València	11	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Alacant	4	0	1	0	1	2	0	0	2	1	0	0	1
Abocadors inerts	14	4	3	12	19	5	0	0	5	28	0	0	28
Castelló	1	1	0	6	7	0	0	0	0	9	0	0	9
València	10	3	2	6	11	2	0	0	2	10	0	0	10
Alacant	3	0	1	0	1	3	0	0	3	9	0	0	9
Plantes compost	8	0	1	0	1	2	0	0	2	0	1	0	1
Castelló	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
València	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alacant	4	0	1	0	1	2	0	0	2	0	1	0	1
Pl. envasos lleugers	0	1	1	0	2	1	0	0	1	2	0	0	2
Castelló	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
València	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1
Alacant	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0
Ests. transferència	2	1	1	1	3	1	0	0	1	0	0	0	0
Castelló	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Alacant	1	1	0	1	2	1	0	0	1	0	0	0	0
Ecoparcs	4	5	28	2	35	3	0	0	3	2	0	0	2
Castelló	0	1	2	0	3	0	0	0	0	1	0	0	1
València	2	4	25	1	30	2	0	0	2	0	0	0	0
Alacant	2	0	1	1	2	1	0	0	1	1	0	0	1
Àrees aport. residus	0	0	23	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0
València	0	0	23	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	48	11	58	16	85	14	0	0	14	34	1	0	35

Les instal·lacions de titularitat de l'Administració local inclouen tant les realitzades per les respectives diputacions provincials o les seues empreses públiques, com pels ajuntaments, el Consell Metropolità de l'Horta (actual Ens Metropolità de Residus) o el Consorci de Gestió de Residus del Baix Vinalopó.

Les àrees d'aportació de residus que s'hi detallen són en realitat ecoparcs de dimensió reduïda, que han sigut construïdes a iniciativa de la Diputació Provincial de València.

Quant a les **plantes de compost**, en l'exercici de 1998 entrà en funcionament la planta d'Onda (Castelló), propietat de RECIPLASA, empresa el capital social de la qual pertany als municipis de la zona, i que fou construïda abans de l'entrada en vigor del PIR. Aquesta planta és annexa a l'abocador que indiquem en l'apartat 4.2.2.

En 2001 ha començat a funcionar la planta d'Elx, propietat del Consorci de Gestió de Residus del Baix Vinalopó, que s'ha construït annexa a una altra planta de classificació d'envasos lleugers i a un abocador de rebuigs; tal i com es comenta més endavant.

En construcció, segons les dades facilitades, es troben les plantes de Villena i Xixona. Segons que hem comentat en paràgrafs anteriors, en desembre de 2001 VAERSA inicià la construcció de la planta de Xixona; però no s'ha certificat obra en aqueix any. Aquesta planta és propietat de l'empresa Reciclados i Compostaje Piedra Negra, S.A., de capital mixt, participada en un 51% per VAERSA i en un 49% per l'empresa INUSA.

En la planta de Villena, executada igualment per VAERSA i de titularitat autonòmica, l'import contractat a 31 de desembre de 2001 ascendia a 17.699.205 euros. A la dita data, s'havien certificat obres per import de 3.139.435 euros. Aquesta obra ha sigut inclosa igualment com a projecte per a ser finançada amb els fons de cohesió europeus.

En aquest punt és necessari destacar que -tal i com es posa de manifest en l'apartat 6.5 del present informe-, a partir de l'entrada en vigor de la llei 10/2000, de 12 de desembre, de Residus de la Comunitat Valenciana, les activitats, tant públiques com privades, de gestió de residus seran executades conformement als plans aprovats per les administracions públiques competents, i que el desenvolupament del PIR es considerarà per mitjà de plans de zona. Així mateix, l'article 24.3 de la dita Llei estableix que l'execució de les previsions contingudes en el PIR relatives a residus urbans, requerirà en tot cas el corresponent pla de zona i el projecte de gestió.

En aquest sentit, la contractació i construcció d'aquestes dues plantes, ubicades en les zones XIII i XIV, es produeix en data posterior a l'entrada en vigor de l'esmentada llei; raó per la qual es requerirà a aqueix efecte l'aprovació dels corresponents plans de zona, els quals -tal i com hem posat de manifest en l'apartat 6.5- no han sigut aprovats a 31 de desembre de 2001, ni existeixen de moment previsions temporals per a la seua elaboració i aprovació.

Les característiques tècniques bàsiques d'aquestes plantes són les que indiquem tot seguit:

Planta	Any	Capacitat	Sistema	Observacions
Onda	1998	140.000 t/any	<ul style="list-style-type: none"> * 2 línies selecció manual materials valoritza. * Selec. mecànica metalls ferris per electroim. * Selecció mecànica metalls no ferris per separador de Foucault. * Compost per apilament en rengs a l'aire lliure * Aireig per voltejadora. * Afinament del compost per garbellament i taula densimètrica. 	En construcció nova planta per fermentació en túnels amb aireig forçat. Substitueix l'actual sistema
Elx	2001	125.000 t/any	<ul style="list-style-type: none"> * 2 línies selecció manual materials valoritza. * Selec. mecànica metalls ferris per electroim. * Selecció mecànica metalls no ferris per separador de Foucault. * Compost per apilament en rengs en nau amb tancament i sistema d'aspiració de gasos amb tractament per mitjà de biofiltres. * Aireig per voltejadora. * Afinament del compost per garbellament i taula densimètrica. 	En funcionament
Xixona		110.000-120.000 t/any	<ul style="list-style-type: none"> * 2 línies selecció manual materials valoritza. * Selec. mecànica metalls ferris per electroim. * Selecció mecànica metalls no ferris per separador Foucault. * Compost per apilament en rengs en nau amb tancament i sistema d'aspiració de gasos i tractament per mitjà de biofiltres. * Aireig per voltejadora. * Afinament del compost per garbellament i taula densimètrica. 	En construcció
Villena		85.000 t/any	<ul style="list-style-type: none"> * 2 línies selecció manual mats. valoritzables. * Selec. mecànica metalls ferris per electroim. * Selecció mecànica metalls no ferris per separador de Foucault * Compost per apilament en túnels tancats amb aireig forçat i sistema d'aspiració de gasos amb tractament per biofiltres. * Afinament del compost per garbellament i taula densimètrica. 	En construcció

Les dues plantes de classificació d'**envasos lleugers** executades en l'àmbit temporal analitzat, són de titularitat pública i estan ubicades a Alzira (València) i Elx (Alacant).

La primera, l'ha construïda l'Administració autonòmica per mitjà de VAERSA, i entrà en funcionament en 1999, finançada amb fons FEDER; la segona, inaugurada a finals de 2001, pertany al Consorci de Gestió de Residus del Baix Vinalopó.

Hi ha en construcció a 31 de desembre de 2001 una altra planta, ubicada al terme municipal de Benidorm, de titularitat autonòmica i construïda també per mitjà de VAERSA. Segons que ens informen els gestors, aquesta planta ha entrat en funcionament l'estiu de 2002.

En el quadre següent es mostren les principals característiques de les dites plantes.

Planta	Any	Capacitat	Sistema	Observacions
Alzira	1999	7.000 t/any	<ul style="list-style-type: none"> * Separació manual de distints tipus plàstics * Separació per aspiració dels films (PEBD) * Separació envasos metàl.lics ferris per electroimant "overland" * Separació envasos metàl.lics no ferris per separador de Foucault * Separació manual paquets i llaunes d'alumini 	En funcionament
Elx	2001	6.500 t/any	<ul style="list-style-type: none"> * Separació manual de distints tipus plàstics * Separació envasos metàl.lics ferris per electroimant "overland" * Separació envasos metàl.lics no ferris per separador de Foucault * Separació manual paquets i llaunes d'alumini 	Annexa a la planta de compost i abocador rebuigs
Benidorm		10.000 t/any	<ul style="list-style-type: none"> * Separació manual distints tipus de plàstics * Separació per aspiració dels films (PEBD) * Separació envasos metàl.lics ferris per electroimant "overland" * Separació envasos metàl.lics no ferris per separador de Foucault * Separació manual paquets i llaunes d'alumini 	En construcció

També s'ha de dir que hi ha projectat construir dues noves plantes d'envasos, una de les quals s'ubicaria a Castelló i l'altra, a Picassent (València).

De les tres **estacions de transferència** construïdes en el període, dues en són de titularitat pública i una, de propietat privada.

La primera n'està ubicada a Sogorb (Castelló) i la seua titularitat correspon a la Diputació Provincial. Les dues restants són a la província d'Alacant, una a Benidorm, construïda per l'Administració autonòmica per mitjà de VAERSA i finançada amb fons FEDER, i l'altra a Calp, propietat de l'empresa Colsur, S.A.

Es troba en construcció al final del període analitzat, una altra estació de transferència ubicada a Alcoi (Alacant), construïda igualment per VAERSA i finançada tant amb fons FEDER, com amb fons de cohesió.

D'altra banda, en l'exercici de 1998 entrà en funcionament l'estació de transferència d'Almassora (Castelló), construïda per VAERSA i actualment propietat de RECIPLASA, empresa el capital social de la qual pertany als municipis de la zona.

Les principals característiques d'aquestes instal·lacions es mostren a continuació:

Planta	Any	Capacitat	Sistema	Observacions
Almassora	1998	123.000 t/any	* Descàrrega en dues tremuges * Pistó compactador que espeny i compacta els residus en l'interior de contenidors de gran dimensió per a transferència	En funcionament
Calpe	1999	30.000 t/any	* Descàrrega en una tremuja * Pistó compactador empeny i compacta els residus en l'interior de contenidors de gran dimensió per a transferència	En funcionament
Benidorm	2000	120.000 t/any	* Descàrrega en fossa de recepció * Dos ponts-grua amb cullerot bivalve traspassen a camions de transferència amb sòl mòbil per a compactació	En funcionament
Segorbe	2000	60.000 t/any	* Descàrrega en una tremuja * Pistó compactador empeny i compacta els residus en l'interior de contenidors de gran dimensió per a transferència	No ha entrat en funcionam.
Alcoi		60.000 t/any	* Descàrrega en fossa de recepció * Dos ponts-grua amb cullerot bivalve traspassen a camions de transferència amb sòl mòbil per a compactació	En construcció

Finalment, pel que fa la construcció d'abocadors de residus urbans en el període analitzat, se n'ha posat un en funcionament a la província de València i un altre a la d'Alacant, i n'hi ha en construcció dos més a la província d'Alacant.

El corresponent a la província de València està ubicat al terme municipal de Dos Aguas i és propietat de l'empresa SYF Tratamientos UTE.

L'abocador de la província d'Alacant és a Elx, titularitat del Consorci de Gestió de Residus del Baix Vinalopó; es troba annex a les plantes de compost i de classificació d'envasos lleugers del mateix titular i recull els rebuigs que s'hi produeixen.

Es troben en construcció al final de l'exercici de 2001, l'abocador de Xixona, la titularitat del qual deté Reciclados y Compostaje Piedra Negra, S.A., i el de Villena, construït per VAERSA.

Les característiques bàsiques d'aquests abocadors són les que indiquem tot seguit:

Instal.lació	Any	Capacitat	Ocupació 31-12-01	Vida útil restant	Sistema	Observacions
Dos Aguas	1998	2.900.000 m ³	1.159.966 m ³	4 anys	* Rep rebuigs compactats en bales de planta de compost d'Aldaia-Quart de Poblet	N'està prevista l'ampliació
Elx	2001	2.500.000 m ³	-	20 anys	* Rep rebuigs compactats en bales de planta de compost i classific. d'envasos annexes	En funcionament
Xixona		2.000.000 m ³	-	23,5 anys	* Rebrà rebuigs compactats en bales de planta de compost annexa	En construcció
Villena		1.500.000 m ³	-	20 anys	* Rebrà rebuigs compactats en bales de planta de compost annexa	En construcció

Tal com hem posat de manifest en paràgrafs anteriors, l'Administració pública, i en especial l'Administració local, ha sigut fins ara la impulsora i motora de la construcció d'instal.lacions per a la gestió de residus urbans a la Comunitat Valenciana, on solament ha hagut una petita incursió de la iniciativa privada. Aquesta situació, però, s'inverteix si observem que l'activitat de gestió o explotació de les instal.lacions està majoritàriament en mans d'empreses privades.

Finalment, resumim la situació existent al final del període analitzat a la nostra Comunitat, pel que fa al nombre d'instal.lacions de gestió de residus urbans.

Tipus d'instal·lació	Total previst PIR	En servei abans 1998	Executades	En construc.	En projecte	Pendents 31/12/01
Abocadors RSU	15	20	2	2	2	-11
Abocadors inerts	496	14	19	5	28	430
Plantes compost	13	8	1	2	1	1
Plantes envasos lleugers	16	0	2	1	2	11
Estacions transferència	13	2	3	1	0	7
Ecoparcs	20	4	35	3	2	-24
Àrees aportació residus	-	-	23	-	-	-23
TOTAL	573	48	85	14	35	391

El quadre anterior posa de manifest que, si les estimacions contingudes en el PIR són correctes pel que fa al nombre d'instal·lacions necessàries, caldria clausurar -si més no quan estiguen plens- onze abocadors controlats, tres dels quals serien de la província de Castelló. Així mateix, quant als ecoparcs, s'hi observa que n'han construïts vint-i-cinc més dels prevists a la província de València; mentre que faria falta construir-ne dos a la província d'Alacant i un a Castelló per a ajustar-se a les previsions del PIR. En aquest punt és necessari assenyalar que les previsions del PIR vénen sent modificades en els respectius plans de zona, i en opinió dels gestors, és necessari incrementar substancialment el nombre d'ecoparcs que s'han de construir.

Per a la resta de les instal·lacions, les dades posen de manifest que al final de l'àmbit temporal d'execució del PIR (31 de desembre de 2002), no haurà sigut possible assolir el compliment dels objectius prevists, atés el nombre d'instal·lacions que s'han de construir. En aquest sentit, en el cas que l'execució de totes es realitzés per iniciativa de l'Administració pública -tal i com ha ocorregut en la pràctica fins al moment actual-, els fons que hi caldria destinar s'estimen en 225.379.539 euros.

Aquest dèficit d'infraestructures existent és la conseqüència, d'una banda, de les desviacions anuals produïdes en la programació, en els pressuposts i en l'execució de les previsions inversores aprovades en el PIR, per part de l'Administració autonòmica, que s'han posat de manifest en paràgrafs anteriors d'aquest apartat; i de l'altra, a l'escassa implicació de la resta d'agents socials (administracions locals i iniciativa privada).

6.3 Programes de difusió i implantació de la recollida selectiva

Tal i com hem comentat en l'apartat 5.3 d'aquest informe, el PIR considera -en l'apartat 9- les inversions necessàries que s'han de realitzar en el període de la seua vigència. En aquest sentit, s'hi preveu una partida de 6.010.120 euros per a costejar accions de difusió i promoció del model de gestió de residus proposat.

Així mateix, el PIR dóna una gran importància a la implantació de la recollida selectiva i hi preveu una partida global de 9.015.183 euros, de la qual es destinarien 3.786.376 euros a l'adquisició de contenidors de recollida selectiva per a completar la distribució d'aquests en tots els municipis de la Comunitat Valenciana. La resta, 5.228.807 euros, es destinaria a finançar accions de foment del sistema de recollida selectiva (promoció, publicitat, distribució de material, etc.) i a l'adquisició de contenidors de matèria orgànica.

La distribució de les partides que acabem de comentar en els dos paràgrafs anteriors, és la que mostrem a continuació, en euros:

Concepte	1998	1999	2000	2001	2002	Total
Programes de difusió	2.404.048	1.202.024	901.518	901.518	601.012	6.010.120
Implantació recollida selectiva	3.005.061	3.005.061	3.005.061	0	0	9.015.183
TOTALS	5.409.109	4.207.085	3.906.579	901.518	601.012	15.025.303

La informació obtinguda a partir de les relacions de contractes efectuats tant per la mateixa Conselleria, com per VAERSA, relatius a campanyes publicitàries d'informació, difusió i sensibilització dels ciutadans en matèria de residus, i d'implantació de la recollida selectiva, es resumeix per exercicis i matèries en el quadre següent, en euros:

Concepte	Any	Import	Entitat
Jornades sobre envasos	1998	6.485	CMA
Jornades sobre envasos	1998	9.514	CMA
Campanya ús ecoparcs	1998	11.774	CMA
Campanya ús ecoparcs	2000	60.762	CMA
Difusió planta envasos d'Alzira	2000	203.016	CMA
Promoció, previsió i valorització residus mercat reciclatge	2001	62.746	CMA
Campanya recollida selectiva envasos, fase I	2001	297.273	CMA
Campanya "Contenedor Groc", València	2001	140.180	VAERSA
Campanya "Contenedor Groc", l'Horta	2001	360.607	VAERSA
Campanya "Contenedor Groc", la Safor- la Vall D'Albaida	2001	135.071	VAERSA
Total promoció, difusió i implantació recollida selectiva		1.287.428	
Contenedors recollida selectiva envasos i envasos usats	1999	248.164	CMA
Contenedors paper i cartró	1999	136.081	CMA
Contenedors recollida envasos lleugers	2001	647.777	CMA
Total adquisició contenidors residus		1.032.022	
Total general		2.319.450	

CMA: Conselleria de Medi Ambient.

Quant a les dades que acabem de mostrar, cal destacar:

- La campanya sobre ecoparcs, per import de 60.762 euros, la van imputar al programa 442. 60, "Educació ambiental", i fou adjudicada a VAERSA.
- Les campanyes sobre recollida selectiva d'envasos , per import de 297.273 euros, i la de difusió de la planta d'envasos d'Alzira, per import de 203.016 euros, foren adjudicades a VAERSA, que al seu torn les va subcontractar per un import global de 377.189 euros.

Adicionalment, la revisió de la informació obtinguda de les relacions de contractes ha posat de manifest l'existència d'unes altres despeses realitzades que seria possible emmarcar en l'àmbit de les anteriors, perquè es tracta en alguns casos de temes generals relacionats amb la gestió dels residus. En el quadre següent se'n mostra el detall per exercicis i matèries, en euros.

	Concepte	Any	Import	Entitat
1	Programa residus envasos i envasos usats	1998	41.470	CMA
2	Aplicació informàtica control envasos a la C.V.	1999	44.234	CMA
3	Redacció programa control residus envasos i envasos usats	2000	28.548	CMA
4	Gestió programa control envasos i envasos usats	2000	87.147	CMA
5	Ampliació i millora programa gestió residus envasos	2001	11.852	CMA
6	Estudi sobre models de gestió residus	1999	60.131	CMA
7	Estudi sobre gestió de residus a la C. Valenciana	2000	17.610	CMA
8	Estudi sobre gestió residus municipals a la UE	2001	27.046	CMA
9	Desenvolupament Llei Residus C. Valenciana	2001	38.777	CMA
10	Realització accions PIR	1998	608.525	VAERSA
11	Assessoria tècnica sobre el PIR	1998	216.364	VAERSA
	TOTAL		1.181.704	

CMA: Conselleria Medi Ambient.

En relació a les dades que s'hi mostren, cal assenyalar que els expedients detallats amb els números 4, 6 i 9 foren adjudicats a VAERSA.

En conseqüència, segons les dades mostrades en els quadres anteriors, la despesa realitzada per aquests conceptes per al període analitzat ascendí a un total de 3.501.154 euros, que representen un 24,3% del total previst en el PIR.

El detall per anualitats de la despesa realitzada, així com de les desviacions produïdes, es mostra tot seguit, en euros:

Concepte	1998	1999	2000	2001	Total
Programes prom. i difusió recollida select.	27.773	0	263.778	995.877	1.287.428
Adquisició contenidors	0	384.245	0	647.777	1.032.022
D'altres conceptes	866.359	104.366	133.304	77.675	1.181.704
Totals	894.132	488.611	397.082	1.721.329	3.501.154
Anualitat total prevista	5.409.109	4.207.085	3.906.579	901.518	14.424.291
Desviació	(4.514.977)	(3.718.474)	(3.509.497)	819.811	(10.923.137)

La comparació efectuada per als distints conceptes i els percentatges de compliment dels objectius previstos de despesa en aquestes matèries es mostra a continuació, en euros:

Concepte	Prev. PIR (1998-2000)	Contractes	Diferència	% grau compliment
Promoció, foment i difusió	10.457.611	2.469.132	7.988.479	23,6
Adquisició contenidors	3.786.376	1.032.022	2.754.354	27,3
Recollida selectiva matèria orgànica	180.304	0	180.304	0
TOTAL	14.424.291	3.501.154	10.923.137	24,3

La inversió executada, posada en relació a la població de dret total de la Comunitat Valenciana en 2001, d'acord amb les dades obtingudes de les bases estadístiques de l'INE (4,2 milions d'habitants), implica una quantitat invertida de 0,83 euros per habitant. Aquesta quantitat és un 26% de la prevista per al període, que ascendia a 3,43 euros.

D'altra banda, tal i com hem comentat a l'inici d'aquest apartat, el PIR es marcava, en relació a la implantació de la recollida selectiva, una "ratio-objectiu" que s'havia d'aconseguir a la fi del 2002 d'un contenidor per cada 600 habitants i d'un contenidor per cada 75 habitants per a la matèria orgànica; tot això considerant només la població fixa.

En el quadre següent es comparen, per a cada tipus de contenidor i per província, els objectius marcats, la situació inicial i l'existent a la fi del període analitzat; hi obtenint també els índexs corresponents. Tot això segons la informació que ens ha facilitat la Conselleria; en euros.

Província	Nombre contenidors		Habitants/contenedor		Objectiu PIR	Desviació PIR -2001	% Desviació
	1997	2001	1997	2001			
<i>Nombre de contenidors de paper/cartró</i>							
Castelló	333	1.142	1.372	425	600	175	29,2%
València	1.649	5.055	1.318	441	600	159	26,5%
Alacant	1.051	2.780	1.313	536	600	64	10,7%
C.Valenciana	3.033	8.977	1.322	468	600	132	22,0%
<i>Nombre de contenidors de vidre</i>							
Castelló	712	1.199	641	405	600	195	32,5%
València	2.711	4.321	801	515	600	85	14,2%
Alacant	2.367	3.515	583	424	600	176	29,3%
C.Valenciana	5.790	9.035	692	465	600	135	22,5%
<i>Nombre de contenidors d'envasos i residus d'envasos</i>							
Castelló	0	164	--	2.958	600	-2.358	-393,0%
València	0	3.170	--	703	600	-103	-17,2%
Alacant	0	689	--	2.163	600	-1.563	-260,5%
C.Valenciana	0	4.023	--	1.045	600	-445	-74,2%

Com podem observar, tant pel que fa als contenidors de paper/cartró com als de vidre, la "ratio" obtinguda supera els objectius marcats en el PIR aproximadament en un 22% i mostra, en conseqüència, una desviació positiva, resultat de la seua major implantació temporal.

En canvi, pel que fa als contenidors d'envasos i residus d'envasos, la "ratio-objectiu" es troba lluny de ser assolida, en especial a les províncies de Castelló i Alacant, on la "ratio" obtinguda és tres i cinc vegades superior a la de marcat; per a la província de València, l'índex està molt pròxim a l'objectiu (desviació del 17,2%). S'hi obté un índex per al total de la nostra Comunitat d'un contenidor per a cada 1.045 habitants. Tot això s'explica per la més recent implantació de la recollida selectiva d'aquests residus i del seu tractament, derivada de l'entrada en vigor de les lleis estatals d'envasos i residus i, en especial, de la llei 10/2000, de Residus de la Comunitat Valenciana.

Així mateix, per a interpretar aquesta "ratio" degudament, seria necessari tenir en compte la distribució territorial dins de cada província per comarques, atés que la distribució d'aquests contenidors no ha arribat a la totalitat de les dites comarques.

La consecució d'aquests índex-objectius prevists implicava la necessària adquisició d'un determinat nombre de contenidors, d'acord amb les estimacions relatives a la generació

de residus contingudes en l'apartat 5 del PIR. En conseqüència, aquest document planteja l'adquisició en el període de vigència del PIR dels contenidors següents:

Tipus	Nombre
Paper / cartró	3.400
Vidre	1.100
Envasos i residus d'envasos	6.000

A continuació detallem la informació relativa a l'adquisició de contenidors per part de la Conselleria, en euros:

Concepte	Any	Import	Nombre de contenidors			
			Total	Castelló	València	Alacant
Conten. recollida select. envasos i envasos usats	1999	248.164	732	-	732	-
Contenidors paper/cartró	1999	136.081	262	-	163	99
Total adquisició contenidors		384.245	994	-	895	99

A finals de l'exercici de 2001, es va contractar l'adquisició de 1.152 contenidors d'envasos i de residus d'envasos, per un import de 647.777 euros. Així mateix, en l'exercici de 2002 s'ha licitat un expedient per a adquirir 2.000 nous contenidors d'envasos i de residus d'envasos, amb un import de licitació d'1.160.001 euros. La destinació d'aquests contenidors serà, en gran part, la província d'Alacant, ja que en aquests exercicis han entrat allí en funcionament dues plantes d'envasos lleugers.

L'adquisició d'aquests 3.152 contenidors modificarà substancialment la "ratio" obtinguda per aquesta província, pel que fa a aquest tipus de contenidors, i s'estima que es situarà al voltant dels 500 habitants per contenidor; cosa que superarà la xifra objectiu.

No obstant això, cal indicar que tant en el programa de gestió d'envasos i residus d'envasos, com en els plans de zona aprovats, es modifica la "ratio-objectiu" de contenidors de recollida selectiva per habitants que s'expressava en el PIR, que es redueix a un contenidor per cada 500 habitants, en la línia europea considerada òptima per a obtenir unes bones taxes de reciclat.

D'altra banda, hem de tenir en compte que, per a completar la implantació de la recollida selectiva, hi han col.laborat activament, amb l'aportació de contenidors, unes altres institucions, com són el Ministeri de Medi Ambient, algunes administracions locals i les entitats sense ànim de lucre Ecoembalajes España, S.A. (ECOEMBES) i Ecovidrio-Sociedad Ecológica para el Reciclado de los Envases de Vidrio); aquestes

dues últimes ho han fet en virtut de convenis-marc subscrits amb la Generalitat Valenciana els anys 2000 i 2001, per mitjà de la Conselleria de Medi Ambient.

El detall del nombre i la classe de contenidors aportats en el període analitzat per les institucions i entitats que hem citat en el paràgraf anterior, segons la informació facilitada la Conselleria, és el que mostrem a continuació, amb el desglossament per exercicis i províncies de destinació dels dits contenidors.

Entitat	Exercici	Contenidors				
		Classe	Total	Castelló	València	Alacant
M. Medi Ambient	1999	P/C	954	55	274	625
M. Medi Ambient	2001	P/C	498	152	146	200
Ecoembes SA	2001	P/C	825	101	472	252
Total		P/C	2.277	308	892	1.077
M. Medi Ambient	1999	Vidre	379	45	256	78
M. Medi Ambient	1999	Vidre	22	-	22	-
M. Medi Ambient	2001	Vidre	881	141	585	155
Total		Vidre	1.282	186	863	233
M. Medi Ambient	2001	Envasos	1.183	-	1.183	-
Entitats locals	2000	Envasos	767	-	767	-
Entitats locals	2001	Envasos	462	-	262	200
Ecoembes SA	2001	Envasos	567	-	378	189
Total		Envasos	2.979	-	2.590	389

L'entitat Ecovidrio-Sociedad Ecológica para el Reciclado de los Envases de Vidrio, no ha subministrat durant el període analitzat cap contenidor.

Per tant, en el dit període el nombre total de contenidors repartits a la Comunitat Valenciana per la totalitat dels agents que hi intervenen, i la seua desviació respecte dels objectius, són els que mostrem en el quadre següent:

Tipus	Posats en serveis (unitats)	Prevists (unitats)	Desviació (unitats)
Paper / cartró	2.539	3.400	(861)
Vidre	1.282	1.100	182
Envasos i residus d'envasos	3.711	6.000	(2.289)

Com podem observar, s'hi produeixen desviacions significatives negatives. Tanmateix, tal i com hem posat de manifest en paràgrafs anteriors, aquestes xifres no inclouen l'adquisició per part de la Conselleria de 3.152 contenidors d'envasos entre finals de l'exercici de 2001 i l'any 2002, de manera que -per al cas de contenidors d'envasos i residus d'envasos- aquesta desviació seria positiva al finalitzar l'exercici de 2002.

D'altra banda, a fi de verificar la raonabilitat de les xifres que ens han sigut facilitades, hem comparat les corresponents a la variació de les existències de contenidors en el període analitzat que es mostren en el quadre ("ratios" i desviacions), amb el total de les adquisicions i subministraments realitzats que ens han facilitada.

Contenidors	Variació exists. (1997-2001)	Adquisició període	Diferència
Paper/Cartró	5.944	2.539	3.405
Vidre	3.245	1.282	1.963
Envasos	4.023	3.711	312
TOTAL	13.212	7.532	5.680

El quadre anterior ens mostra unes diferències significatives tant pel que fa als contenidors de paper/cartró, com als de vidre, per als quals no hem obtingut justificació per part dels gestors de la Conselleria. En canvi, segons que ens comenten els gestors, la diferència en el cas dels contenidors d'envasos es deu a la possible adquisició de contenidors per part dels municipis o d'altres entitats locals, de les quals no hem obtingut ratificació sobre això.

En aquest sentit, i a fi d'obtenir una major fiabilitat en totes les dades relacionades amb la recollida de residus urbans, la Conselleria contractarà -segons que ens informen els gestors en 2002- diverses assistències tècniques que permetran verificar la bondat de certes estimacions i actualitzar l'inventari del parc de contenidors de la Comunitat Valenciana.

Quant als contenidors de recollida selectiva de matèria orgànica, per assolir la "ratio-objectiu" es preveia en el PIR l'adquisició de 4.500 contenidors, amb un cost estimat de 180.304 euros. Segons que ens ha informat el Servei d'Innovació i Gestió Mediambiental, l'adquisició de contenidors d'aquest tipus i la implantació de la recollida selectiva de matèria orgànica començarà quan estarà totalment implantada la corresponent a envasos i residus d'envasos.

Així mateix, en els plans de zona aprovats fins ara, no està implantada encara la recollida selectiva de matèria orgànica; en un d'aqueixos plans se'n preveu la implantació per al període 2003-2009 per als grans productors, i a partir d'aqueixa data la seua generalització a tota la població.

En conseqüència, al final del període analitzat no s'havia realitzat cap actuació que tendís a complir aquest objectiu previst en el PIR.

D'altra banda, segons que ens informa la Conselleria, "no existeixen dades actualitzades relatives al nombre de contenidors de residus domiciliaris, ja que són els mateixos ajuntaments o les empreses concessionàries de la recollida els encarregats de disposar i distribuir els contenidors d'acord amb els pressuposts municipals. A fi d'obtenir dades sobre això, en el present any (pel 2002) s'efectuarà una consulta a la totalitat dels ajuntaments de la Comunitat Valenciana".

Quant a la quantitat de residus arreplegats per mitjà de la implantació de la recollida selectiva, a continuació en mostrem, per províncies i tipus, la situació inicial i l'existent al final del període analitzat, i així obtenim els índexs corresponents; tot això segons la informació que ens ha facilitat la Conselleria.

Província	Kg. recollida		Kg./habitant/any		% increment	
	1997	2001	1997	2001	Kg. 1997-2001	Kg/hab./any 1997-2001
Paper/Cartró						
	*					
Castelló	1.665.000	2.241.832	3,65	4,62	34,6	26,6
València	8.245.000	20.323.513	3,79	9,13	146,5	140,9
Alacant	5.255.000	5.484.715	3,81	3,68	4,4	-3,4
C.Valenciana	15.165.000	28.050.060	3,78	6,67	85,0	76,5
Vidre						
Castelló	3.434.420	3.754.810	7,52	7,74	9,3	2,9
València	12.858.363	15.221.050	5,92	6,83	18,4	15,4
Alacant	15.023.116	17.870.135	10,89	11,99	19,0	10,1
C.Valenciana	31.315.899	36.845.995	7,81	8,77	17,7	12,3

(*) Dades estimades en funció del nombre de contenidors.

Tal com hi podem apreciar, l'increment produït en les quantitats de paper/cartró i vidre recollides selectivament en el període, 85% i 17,7% respectivament, no s'explica tant per la major implantació de contenidors (la qual es triplica en el cas del paper/cartró i quasi es duplica en el del vidre), ni per la major conscienciació ciutadana en aquests aspectes, com per l'increment de la població, ja que l'índex de quilograms/habitant/any creix en una proporció menor en tots els casos que l'increment absolut produït.

En relació a les dades que s'hi mostren, cal posar de manifest que les xifres expressades sobre quilograms de recollida de paper/cartró l'any 1997 facilitades per la Conselleria, són estimatives, en funció del nombre de contenidors implantats, la seua capacitat i la periodicitat de la recollida, ja que no disposaven de xifres mínimament fiables sobre això.

Així mateix, les xifres corresponents a la província d'Alacant, tant per al paper/cartró, com especialment per al vidre, inclouen l'efecte de la població estacional, així com el predomini del sector serveis, tots dos molt significatius en aquesta província, i influeixen en l'obtenció d'uns índexs calculats en relació a la població de dret, que són anormalment alts.

Quant a la recollida selectiva d'envasos i d'envasos usats, no n'hem inclòs la informació en el quadre anterior, ja que la dita recollida comença l'any 2000 i solament a la província de València. La informació facilitada per la Conselleria, referida a l'any 2001 i a la planta de classificació d'envasos d'Alzira (única en funcionament en el període analitzat), indica que se n'han recollits 3.481.950 quilograms, que donen una "ratio" d'1,58 quilograms per habitant i any.

A finals de l'exercici de 2001 i en el primer semestre de 2002 -tal i com hem posat de manifesten l'apartat 6.2 d'aquest informe-, s'han posat en funcionament dues plantes de classificació d'envasos a la província d'Alacant (Elx i Benidorm, respectivament) i es troba en fase de projecte la construcció d'altres dues plantes a Castelló i Picassent. La necessitat total de cinc plantes per a la Comunitat Valenciana es va establir durant l'elaboració, l'any 2001, del Programa de Gestió d'Envasos i Residus d'Envasos de la Comunitat Valenciana, i ha significat una reducció substantiva de les previsions considerades en el PIR, que preveia la construcció d'un total de setze plantes de classificació d'envasos lleugers per un import global de 12.380.849 euros.

6.4 Clausura i segellat d'abocadors incontrolats

Tal i com s'indica en el capítol 2 del PIR, la situació de partida de la gestió de residus generats a la Comunitat Valenciana, posa de manifest que almenys el 35% del total de residus generats (2.048.377 tones/any) són objecte d'abocament incontrolat. Aquesta situació té una especial incidència a les províncies de Castelló i Alacant, on la dita taxa arriba al 62% i al 37%, respectivament; situació que es veuria agreujada si consideràvem el tractament inadequat que reben els residus tractats.

(en tones)

Província	R.U. produïts	Tractats en plantes		Directes a abocador		Abocament incontrolat
		Adequat	No adequat	Adequat	No adequat	
Castelló	272.929	-	-	4.435	98.087	170.407
València	1.070.828	224.691	334.093	101.862	116.952	293.230
Alacant	704.620	-	361.516	1.112	77.514	264.478
Total	2.048.377	224.691	695.609	107.409	292.553	728.115
% s/Total	100%	11%	34%	5%	15%	35%

El quadre anterior mostra que un 84% dels residus urbans generats no rep un tractament adequat, o és objecte d'abocament incontrolat.

A fi d'esmenar aquest problema, el PIR considera en el capítol 9 les inversions necessàries que cal realitzar, tot incloent entre aquestes una partida de 12.020.242 euros destinada a finançar els treballs de segellat i clausura d'abocadors incontrolats, amb la següent distribució d'anualitats, en euros:

1998	1999	2000	2001	2002	Total
3.606.073	3.606.073	1.803.036	1.502.530	1.502.530	12.020.242

En conseqüència, per al període analitzat (1998-2001), les inversions previstes s'elevan a 10.517.712 euros.

El pressupost de la Conselleria dels diferents exercicis considera, entre altres, la línia o el projecte d'inversió 1156, destinat a l'execució de "Noves actuacions de restauració d'àrees degradades". Aquest projecte es subdivideix en dos tipus d'actuacions:

- segellat i clausura d'abocadors incontrolats,
- rehabilitació de sòls contaminats (industrials).

Les dotacions anuals del període analitzat, així com l'execució pressupostària per exercicis, són les que mostrem tot seguit, en euros.

Concepte	1998	1999	2000	2001	Totals
Pressupost definitiu	2.668.494	4.037.275	2.007.380	2.533.891	11.247.040
Total compromés	1.866.750	3.836.873	1.646.040	129.296	7.478.959
Total obligacions	1.866.750	3.836.873	1.646.040	87.321	7.436.984
% Grau d'execució	70%	95%	82%	3,4%	66,1%

No ha sigut possible disposar, però, de la informació suficient per a desagregar aquests imports entre els dos tipus d'actuacions segons la destinació, amb la finalitat de verificar les dotacions pressupostàries i la despesa comptabilitzada corresponent a cada una.

Adicionalment, com que el PIR és un programa obert a la participació d'altres agents socials, seria necessari incloure-hi les actuacions que en aquesta matèria tenien previst realitzar, o que han realitzat, les diputacions, ajuntaments, mancomunitats i/o empreses privades.

Segon la informació facilitada per la Conselleria, en el període analitzat (1998-2001) s'ha invertit un total de 3.678.988 euros en el segellat i la restauració d'abocadors incontrolats, sobretot de caràcter municipal, principalment a les províncies de Castelló i Alacant.

El detall facilitat de les inversions realitzades en el període, per exercicis, es mostra a continuació, en euros.

Província	Inventari abocadors 31-12-97	Segellat i clausura d'abocadors										Inventari abocadors 31-12-01
		1998		1999		2000		2001		Totals		
		Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import	
Castelló	71	0	0	4	66.941	8	152.122	7	94.155	19	313.218	52
València	8	2	23.427	1	188.622	0	0	0	0	3	212.049	5
Alacant	22	7	532.623	1	41.620	3	2.546.422	1	333.056	12	3.153.721	10
C. Valenciana	101	9	556.050	6	297.183	11	2.698.544	8	127.211	34	3.678.988	67

Aquesta informació presenta divergències respecte de l'obtinguda per aquesta Sindicatura a partir de les relacions de contractes efectuats durant el període analitzat, tant per la mateixa Conselleria com per VAERSA, relatius a la redacció de projectes i a l'execució d'obres de clausura, segellat i restauració d'abocadors incontrolats, que presenta un import global de 3.322.022 euros. Aquest import és inferior en 356.966 euros respecte de les xifres facilitades pels gestors; tal i com es mostra a continuació, per entitat i exercici, en euros:

Entitat	1998	1999	2000	2001	Total
CMA	106.319	279.314	134.669	(39.613)	480.689
VAERSA	51.687	326.951	2.408.111	54.584	2.841.333
Totals	158.006	606.265	2.542.780	14.971	3.322.022

CMA: Conselleria de Medi Ambient.

Segons la informació facilitada, en els exercicis anteriors a l'inici de la vigència del PIR havien procedit a segellar i clausurar un total de 225 abocadors, i en aquesta activitat han tingut una participació molt activa les respectives diputacions provincials.

Així mateix, podem ressaltar que en diversos casos en què els abocadors incontrolats havien sigut clausurats i segellats, posteriorment es va detectar que la situació s'havia reproduït; raó per la qual seria menester realitzar noves inversions de segellat.

D'altra banda, durant l'exercici de 2002 han clausurat i segellat l'abocador de Muro d'Alcoi, i hi ha previstes actuacions en uns altres quatre abocadors, tres dels quals ja havien sigut segellats anteriorment.

En conseqüència, durant el període analitzat s'ha clausurat, segellat i restaurat el 34% dels abocadors existents al començament del dit període, amb un import invertit per l'Administració autonòmica que equival al 35% del total previst en el PIR; tots dos casos molt allunyats dels objectius del Pla.

Addicionalment, és necessari comentar que la progressiva reducció d'abocadors incontrolats a la Comunitat Valenciana és simultània -tal i com es comenta en l'apartat 6.2 del present informe- a l'establiment d'un total de quinze abocadors controlats (de gran capacitat) i a la construcció d'abocadors d'inerts. El PIR preveia un total de 496 abocadors d'inerts, que s'han vist substancialment reduïts a conseqüència dels nous plantejaments, que tendeixen a aprofitar les economies d'escala per tal d'optimitzar i potenciar les infraestructures. Durant el període se n'han construïts un total de quatre i hi ha en fase de construcció cinc abocadors més.

Les dades obtingudes mostren que les actuacions realitzades han permés que la quantitat de residus recollits en abocadors incontrolats s'haja reduït, al final de l'exercici de 2001, al 18,4% del total de residus generats a la Comunitat Valenciana, enfront del 35% inicial. Les províncies amb més incidència continuen sent les de Castelló i Alacant, malgrat que les seues taxes s'han reduït al 47% i 21% respectivament. D'altra banda, els residus totals generats que no reben un tractament adequat s'han reduït aproximadament en un 27%, respecte de les xifres estimades en el PIR.

6.5 Plans de zona

El PIR considera la divisió del territori de la Comunitat Valenciana en divuit zones, compostes al seu torn per un total de vint-i-vuit àrees, a l'efecte de la programació de les inversions en instal·lacions.

D'altra banda, la llei 10/2000, de 12 de desembre, de Residus de la Comunitat Valenciana, en l'article 15 manifesta que la Generalitat i les administracions locals valencianes coordinaran les seues competències, de cara a realitzar una planificació concertada i una execució conjunta de les accions encaminades -entre altres- a promoure les infraestructures que garantisquen la gestió adequada dels residus originats a la nostra Comunitat, conformement als principis d'autosuficiència i proximitat.

En l'article 22 de la dita Llei, s'indica també que les activitats -tant públiques, com privades- de gestió dels residus, s'executaran conformement als plans aprovats per les administracions públiques competents, entre els quals considera el desenvolupament del PIR a partir dels plans de zona, que tenen per objecte detallar i millorar les previsions d'aquest.

Aquests plans han d'establir, a més de les previsions de quantitats i tipus de residus que s'hagen de gestionar, el nombre, el tipus i les característiques de les instal·lacions necessàries per a gestionar-los i els terminis d'execució de tals instal·lacions.

En aquest sentit, l'article 24.3 de la Llei estableix que el PIR podrà ser executat directament o per mitjà dels corresponents pla de zona i projecte de gestió. No obstant

això, l'execució de les previsions contingudes en el PIR relatives a residus urbans requerirà, en tot cas, el corresponent pla de zona i el projecte de gestió.

Podem comentar en aquest punt que la Llei 10/2000, de Residus de la Comunitat Valenciana, en l'article 27 estableix la competència del Govern Valencià per a aprovar el Pla Integral de Residus; mentre que el conseller serà -segons l'article 31- el competent per a aprovar els plans de zona per mitjà d'una ordre. No obstant això, la disposició addicional tercera de la Llei estableix la possibilitat que té el conseller de modificar les determinacions vigents en el PIR, mitjançant els plans de zona que s'aproven a partir de l'entrada en vigor d'aquella.

A conseqüència de tot això, a partir de l'exercici de 2000 i a càrrec del programa 442.50 hom ha contractat l'elaboració dels plans de zona que indiquem en el quadre següent, amb el detall del cost, l'exercici de contractació i la data d'aprovació, en euros.

Zona	Data contracte	Import	Aprovació CMA
I	2000	33.741	Ordre 4/10/2001
III	2000	36.493	Ordre 18/01/2002
VIII	2000	36.493	Ordre 18/01/2002
XV	2000	57.270	Ordre 12/11/2001
XVII	2001	41.133	Pendent d'aprovació
	Total	205.130	

CMA: Conselleria de Medi Ambient.

Per tant, la despesa realitzada en l'elaboració dels plans de zona s'eleva a un total de 205.130 euros i afecta cinc de les divuit zones en què s'ha dividit el territori.

A més a més, podem destacar que l'elaboració dels plans de les zones XV i XVII fou adjudicada a VAERSA, que al seu torn la va subcontractar a unes altres empreses per un import conjunt de 80.476 euros.

Segons els gestors, l'any 2002 es troba en fase de licitació la redacció dels plans de les zones X, XI i XII, per un import global de 48.562 euros, però que no hi ha cap previsió temporal per a elaborar els deu plans restants.

Tal i com hem comentat en paràgrafs anteriors, la Llei 10/2000 permet modificar els continguts del PIR per mitjà dels respectius plans de zona. Així, el pla de les zones III i VIII, que va ser redactat i aprovat de forma conjunta, practica una reestructuració d'aquestes zones i crea dues noves àrees de gestió, que comprenen respectivament les comarques de l'Alt Palància, la Plana Baixa i el Camp de Morvedre -per una part-, i les hortes Nord, Oest i Sud, juntament amb l'Àrea Metropolitana de València -per l'altra-, d'acord amb criteris d'accessibilitat, proximitat i millor rendiment econòmic.

La revisió dels plans de zona aprovats fins ara no en permet una adequada comparació ni seguiment, i és difícil en general identificar correctament el nombre, tipus, característiques i ubicació exacta de totes les instal·lacions considerades necessàries per al correcte tractament dels residus a les dites zones.

7. LA GESTIÓ DELS ENVASOS I RESIDUS D'ENVASOS

7.1 Introducció. Antecedents

La llei 11/1997, de 24 d'abril, d'Envasos i Residus d'Envasos, incorpora a l'ordenament espanyol la directriu 94/62/CE, relativa als envasos i residus d'envasos, i estableix les normes per a gestionar-los. El reial decret 782/1998, de 30 d'abril, aprova el reglament que desenvolupa i executa la citada Llei.

La referida Llei té per objecte prevenir i reduir l'impacte sobre el medi ambient dels envasos, així com la gestió dels residus d'envasos al llarg de tot el seu cicle de vida, i considera "envasos" els així definits en l'article 2 de la Llei i en el reglament que la desenvolupa.

D'acord amb la Llei, els envasadors i comerciants de productes envasats (o, quan no siga possible identificar els anteriors, els responsables de la primera posada en el mercat dels productes envasats), hauran de fer front a la gestió dels residus generats a conseqüència de la dita posada en el mercat. A aqueix efecte, hauran d'acollir-se necessàriament, amb caràcter general, a un sistema de dipòsit, devolució i retorn, o bé eximir-se de les obligacions derivades del dit procediment quan participen voluntàriament en un sistema integrat de gestió d'envasos i residus d'envasos (d'ara endavant, SIG), que garantisca el compliment dels objectius de reducció, reciclat i valorització fixats en la dita Llei.

Conformement a l'article 9 i concordants de la llei 11/1997 i al reial decret 728/1998, citats abans, la participació de les entitats locals en els sistemes integrats de gestió de residus d'envasos i d'envasos usats, es portarà a efecte a través de les comunitats autònomes a les quals pertanyen, quan aquestes tinguen aprovats plans de gestió de residus sòlids urbans, tot acordant amb l'entitat autoritzada un conveni-marc en el qual s'inclouran les condicions generals que s'hagen d'aplicar a tots els municipis de la comunitat autònoma.

D'acord amb el que s'establisca en els convenis esmentats, les entitats locals es comprometran a realitzar la recollida selectiva dels residus d'envasos i dels envasos usats inclosos en el sistema integrat de gestió, i a transportar-los fins als centres de separació i classificació, centres de recuperació o -si és el cas- directament als de reciclat o valorització. El SIG estarà obligat a acceptar tots els residus d'envasos i els envasos usats de la gestió dels quals siguen responsables, separats per materials, que li siguen lliurats per les entitats locals o -si és el cas- per la comunitat autònoma.

La Comunitat Valenciana disposa -tal com hem indicat ja- d'un Pla Integral de Residus, aprovat pel decret 317/1997, de 24 de desembre, del Govern Valencià. El dit Pla és l'instrument director i coordinador de totes les actuacions que es realitzen a la Comunitat Valenciana en matèria de gestió de residus.

Segons el PIR, correspon a la Generalitat Valenciana, per mitjà de la Conselleria de Medi Ambient, acordar amb els SIG un conveni-marc, el qual posteriorment podrà ser subscrit de forma voluntària per cada un dels ens locals valencians que desitgen participar en el dit sistema.

Les entitats locals han participat en l'elaboració dels convenis-marc, d'acord amb el que es preveu en el reial decret 782/1998, de 30 d'abril, a través de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.

D'altra banda, en la Llei també figura el manament de realitzar un programa nacional de residus d'envasos i d'envasos usats, que integre els diferents programes de gestió d'envasos de les comunitats autònomes de l'Estat. El dit programa s'ha materialitzat en l'apartat 7.3 del Pla Nacional de Residus Urbans.

Quant al programa de gestió de residus d'envasos i envasos usats de la Comunitat Valenciana (d'ara endavant PRECV), podem assenyalar que els gestors ens han facilitat un document bàsic de treball, elaborat per l'Institut Cerdà, de juliol de 2001; malgrat que a la data de la nostra fiscalització encara no ha sigut aprovat oficialment.

A partir de la publicació de la llei 11/1997, principal norma reguladora del tractament i la gestió d'aquest tipus de residus, s'han creat els sistemes integrats de gestió que garanteixen la recollida selectiva periòdica i la recuperació d'envasos i residus d'envasos pertanyents a les empreses adherides.

Ecoembalajes España, S.A. (ECOEMBES), és el sistema integrat de gestió de residus d'envasos lleugers i de paper/cartró, i la Sociedad Ecológica para el Reciclado de los Envases de Vidrio (Ecovidrio) és el corresponent als envasos de vidre.

Segons les dades corresponents a juny de 1999, eren més d'11.000 les empreses envasadores que s'havien adherit als sistemes integrats de gestió previstos en la Llei; la qual cosa significa que s'hi havia aconseguit en poc més d'un any un percentatge de participació entre el 85% i el 90% del total de productes envasats que es posen en circulació en el mercat nacional.

7.2 Aplicació de la Llei d'Envasos i Residus d'Envasos i de la normativa que la desenvolupa

Durant 2000 i 2001, la Generalitat Valenciana ha signat dos convenis-marc per a implantar dos sistemes integrats de gestió de residus urbans a la Comunitat Valenciana. Les dades més significatives, les resumim a continuació.

ECOEMBES

- El conveni-marc signat amb Ecoembalajes España, S.A. el 6 d'abril de 2000, per a la implantació d'un sistema de gestió de residus d'envasos i d'envasos usats, fou publicat el 13 de juliol de 2000 en el "DOGV".

- Així mateix, amb data 31 d'octubre de 2001, es va signar una addenda al dit conveni, que fou publicada en el "DOGV" de 4 de gener de 2002.

Ecovidrio

- El 31 d'octubre de 2001 es signa el conveni-marc amb Ecovidrio per a la implantació d'un sistema de gestió d'envasos usats i de residus d'envasos de vidre, que fou publicat en el "DOGV" el 7 de desembre de 2001.

Durant els exercicis de 2000 a 2002 s'han gestionat les adhesions de les entitats locals de la nostra Comunitat als convenis-marc signats, i a 21 de maig de 2002 s'han concretat un total de 312 adhesions al conveni-marc signat amb ECOEMBES, de les quals 201 són totals (és a dir per a envasos lleugers i paper/cartró), i 111, parcials (únicament paper/cartró).

En aqueixa mateixa data, eren trenta-quatre els municipis adherits al SIG Ecovidrio amb gestió municipal; mentre que n'eren quaranta-quatre els que s'hi havien adherit acceptant la gestió integral d'Ecovidrio.

Adicionalment, hem d'assenyalar que amb data 18 d'abril de 2001 la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental signà l'autorització administrativa a SIGRE per a implantar i gestionar en l'àmbit de la Comunitat Valenciana un sistema integrat de gestió d'envasos de la indústria farmacèutica, i que durant el mes de novembre ha començat la recollida selectiva d'aquests envasos i residus d'envasos a les oficines de farmàcia de la província de Castelló.

Durant l'exercici de 2001, la citada Direcció General també ha desenvolupat les restants funcions que la Llei i el seu reglament atribueixen a les comunitats autònomes, en relació a l'actuació dels sistemes integrats de gestió a la Comunitat Valenciana. Es regula també la informació que estan obligats a subministrar els agents econòmics a l'Administració, per comprovar el grau de compliment dels objectius de reducció, reciclat i valorització establits per la Llei. Aquesta informació s'ha de presentar abans del dia 31 de març de l'any següent al període anual a què estiguen referides les dades.

En l'exercici de 2001 també es van rebre un total de 297 declaracions anuals d'envasos referides a envasos industrials o comercials no adherits a cap sistema integrat de gestió; i es van presentar cent vint adhesions a les excepcions considerades en la disposició addicional primera de la Llei d'Envasos, per part dels responsables de la posada en el mercat d'envasos industrials o comercials no adherits a cap sistema integrat de gestió.

D'altra banda, la normativa reguladora estatal estableix que els envasos industrials i comercials que tenen caràcter de reutilitzables, han de posar-se en el mercat per mitjà d'un sistema de dipòsit, devolució i retorn. Durant 2001 s'havien presentat vint sol.licituds en aqueix sentit, set de les quals han finalitzat el tràmit satisfactòriament.

Quant als plans empresarials de prevenció considerats en la normativa, durant l'exercici de 2001 se'n van presentar un total de quaranta-set amb caràcter individual, dels quals

han sigut aprovats onze; a més dels de ECOEMBES, al qual estan adherides 283 empreses de la Comunitat Valenciana, i d'Ecovidrio, al qual n'estan adherides unes altres onze.

L'aplicació de la Llei d'Envasos aprovada implicava la creació d'infraestructures de classificació o de selecció d'envasos, on els sistemes integrats de gestió s'han de fer càrrec de tots els residus d'envasos i envasos usats, separats per materials, per a lliurar-los als recuperadors, recicladors o valoritzadors autoritzats.

En aquest sentit, tal i com hem posat de manifest en l'apartat 6.2 del present informe, durant el període objecte de la nostra anàlisi entraren en funcionament dues instal·lacions a les províncies de València i Alacant, i n'hi ha una tercera en construcció a Benidorm.

La planta de classificació d'envasos d'Alzira ha vist incrementada durant 2001 la seua àrea d'influència, en incorporar, a més de les comarques de la Ribera Alta, la Ribera Baixa, la Canal de Navarrés i la Costera, els municipis de les comarques de la Safor, la Vall d'Albaida i la ciutat de València, donant servei a una població total d'1.360.000 habitants. Aquesta planta ha rebut en 2001, segons les dades de la memòria d'activitats confeccionada pels gestors del programa analitzat, 3.500 tones d'envasos, de les quals ha recuperat 2.800 tones de diversos plàstics, acer, alumini i "tetrabrik".

En l'àmbit de la recuperació dels residus i la seua posterior valorització, s'assignen contenidors als ens municipals per a la recollida selectiva de paper/cartró, envasos i vidre. La cessió en ús de contenidors específics s'efectua amb la finalitat d'implantar la recollida selectiva de les fraccions valoritzables contingudes en els residus urbans generats als municipis de la Comunitat Valenciana.

En virtut del conveni-marc signat entre la Generalitat Valenciana i ECOEMBES, es van lliurar durant l'exercici de 2001 diversos contenidors en cessió d'ús a les entitats locals -les dades dels quals hem indicat en l'apartat 6.3 d'aquest informe-, i aquestes se'n fan càrrec de la neteja i del manteniment integral, així com de la seua reposició.

7.3 Acompliment dels objectius de valorització i reciclatge de l'article 5 de la llei 11/1997

La llei 11/1997, d'Envasos i Residus d'Envasos, estableix en l'article 5 els següents objectius de reciclat i valorització:

"Abans del 30 de juny de l'any 2001, caldrà haver complit en l'àmbit de tot el territori de l'Estat els següents objectius de reducció, reciclat i valorització:

Es valoritzarà el 50% com a mínim i el 65% com a màxim, en pes, de la totalitat dels residus d'envasos generats.

En el marc de l'anterior objectiu global, es reciclarà el 25% com a mínim i el 45% com a màxim, en pes, de la totalitat dels materials d'envasat que formen part de tots els

residus d'envasos generats, amb un mínim d'un 15% en pes de cada material d'envasat".

Així mateix, la decisió 97/138 de la Comissió estableix els models relatius al sistema de bases de dades, conformement a la directriu 94/62, per al seguiment de la realització dels objectius de la directriu, i assenyala que s'hi indicaran obligatòriament les dades relatives a reciclat total i valorització total del vidre, plàstic, paper/cartró i metalls.

El reglament que desenvolupa la llei 11/1997 estableix en l'article 15 que, abans del 31 de març de l'any següent al qual estiguen referides les dades, els SIG informaran a les comunitats autònomes sobre els envasos posats en el mercat per mitjà seu, així com de la destinació que hagen donat als residus d'envasos i envasos usats rebuts dels ens locals.

D'acord amb tot això, el 30 de juny de 2001 s'haurien d'haver assolit en l'àmbit de tot el territori de l'Estat els esmentats objectius i els SIG haurien d'haver tramés a les comunitats autònomes la informació necessària per a comprovar el compliment dels objectius abans del 31 de març de 2002.

Quant al compliment d'aquesta obligació per part dels SIG, es va sol·licitar als gestors del programa analitzat la informació rebuda a la data esmentada. A continuació resumim els punts més destacables de la dita informació:

a) ECOEMBES

- La data límit de 28 de febrer, establida en la llei 11/1997, per a presentar la declaració d'envasos és, en alguns casos, difícil d'aconseguir per a les empreses. Malgrat que cada any és major el nombre d'empreses que declaren abans d'aqueixa data, en el moment d'elaborar el present informe no s'ha rebut la declaració de la totalitat de les empreses adherides.
- Les dades facilitades corresponen a un total de 9.735 empreses i s'estima que aqueixes dades sofriran aproximadament un increment del 23%, corresponent a un 15% de les empreses adherides.
- Durant l'any 2001, el nombre d'empreses incorporades al SIG ha passat d'11.178 a 11.475.
- Segons l'informe tramés per ECOEMBES, i tenint en compte que a la data de presentació d'aqueix informe no disposaven de tota la informació sobre les quantitats d'envasos adherits al sistema, s'ha realitzat una estimació basada en les dades de les declaracions definitives de l'any 2001 i en les dades de les declaracions provisionals de l'any 2001 de la resta d'empreses adherides. A aquestes quantitats es sumen les facilitades per Ecovidrio i les dels materials gestionats per ECOEMBES declarades per les empreses adherides al dit SIG, en virtut del conveni establert entre tots dos SIG, i no s'hi inclouen les referides al vidre (dades a escala nacional); en tones.

Materials	Plàstics	Paper/Cartró	Metalls	D'altres	Total
Total Ecoembes 2000	537.602,55	737.135,60	301.412,00	19.354,80	1.595.504,96
Total any 2000	537.602,55	737.135,60	301.412,00	19.354,80	1.595.504,96
Total Ecoembes 2001	572.560,29	733.694,28	298.050,79	20.289,82	1.624.595,18
Total Ecoovidrio 2001	5.592,18	47.912,08	24.015,49	1.300,71	78.820,46
Total any 2001	578.152,47	781.606,36	322.066,28	21.590,53	1.703.415,64
% increment 2001/2000	7,5%	6,0%	6,9%	11,5%	6,8%

Les dades del cartró per a begudes estan incloses en l'apartat de "Paper/Cartró".
Les de la fusta s'inclouen en l'apartat "D'altres".

A continuació es determinen els percentatges de reciclat total i per material, així com els percentatges de valorització total, dels envasos gestionats per ECOEMBES l'any 2001, excloent-ne el vidre i incloent-hi els materials adherits a través d'Ecoovidrio en virtut del conveni establert entre ambdós SIG.

Any 2001	Plàstic	Paper/Cartró	Metalls	D'altres	Total
Total adherit	562.002	782.435	323.073	21.207	1.688.717
Total reciclat	85.874	352.834	128.256	5.232	572.196
% reciclat	15,3%	45,1%	39,7%	24,7%	33,9%

- Les dades oferides per ECOEMBES, a escala nacional, per al mes de juny de 2001, data de verificació de l'aplicació de l'article 5 de la llei 11/1997 esmentat a l'inici d'aquest apartat, per tipus de material, són les següents:

	Plàstic	Paper/Cartró	Metalls	Fusta/D'altres	Total
Total adherit	46.711	65.209	26.930	1.764	140.615
Total reciclat	7.778	29.587	10.753	436	48.554
% reciclatge	15,2%	45,0%	39,7%	24,7%	33,9%

Com podem observar, a la referida data s'han superat els objectius de reciclat establits en la Llei d'Envasos, puix que el reciclat total de materials ha assolit un valor aproximat del 33,9% i s'ha superat en tots els casos el 15% per tipus de material.

- En relació a l'objectiu de valorització, igualment a escala nacional, l'informe d'ECOEMBES indica que, a juny de 2001, no s'havia complert l'objectiu del 50% establert en la Llei d'Envasos. El retard en l'entrada en servei d'alguna de les plantes d'incineració ha fet que el percentatge assolit siga només del 47,1%.
- El SIG no ens ha oferit dades sobre el compliment dels percentatges assenyalats per la Llei a la nostra Comunitat. Únicament s'inclouen en l'informe les següents dades sobre reciclatge per tipus de material a la Comunitat Valenciana:

2001	Plàstic	Paper/Cartró	Metalls	Fusta/D'altres	Total
C. Valenciana	8.321	41.208	26.985	137	76.651
Total Espanya	85.874	352.834	128.256	5.232	572.196
%	9,7%	11,7%	21,0%	2,6%	13,4%

Com podem apreciar-hi, els percentatges de materials reciclats pels recicladors de la Comunitat Valenciana difereixen en gran manera dels obtinguts a escala nacional que hem mostrat en quadres anteriors. No és possible, segons els gestors, determinar els percentatges reals de reciclat aconseguits a la Comunitat Valenciana, perquè la Conselleria de Medi Ambient desconeix les quantitats d'envasos posats en el mercat de la Comunitat Valenciana pel SIG.

b) Ecovidrio

- L'informe d'Ecovidrio corresponent a l'exercici de 2001 proporciona les dades dels envasos posats en el mercat durant aqueix any per les empreses adherides al SIG que han lliurat la declaració d'envasos durant el primer trimestre de l'any 2002.
- El nombre de declaracions rebudes és del 66% del total d'empreses adherides i s'estima que aqueix percentatge de fitxes rebudes representa el 91% del total d'envasos posats en el mercat per mitjà del SIG.
- En el quadre següent es detalla el nombre d'envasos de vidre no reutilitzables posats en el mercat espanyol al llarg de l'exercici de 2001 i declarats a Ecovidrio durant el primer trimestre de l'any 2002, amb especificació dels quilograms de material que representen i dels litres de producte comercialitzat dins d'aqueixos envasos.

	Comunitat Valenciana			Total nacional			% C.Valenciana s/ t. nacional
	>0,50 Lts.	<0,50 Lts.	Total	>0,50 Lts.	<0,50 Lts.	Total	
N. envasos	25.675.831	959.840	26.635.671	1.165.331.227	1.387.991.398	2.553.322.625	1,0%
Kg. material	11.468.133	265.193	11.733.326	599.131.685	237.628.082	836.759.767	1,4%
Kg./l. prod.	20.760.627	402.846	21.163.473	993.161.632	365.932.460	1.359.094.092	1,6%

- En conclusió, hem d'assenyalar que, segons els gestors, els SIG autoritzats per la Conselleria (ECOEMBES i Ecovidrio) no disposen de resultats sobre el compliment dels objectius de reciclat i valorització d'envasos desagregats per comunitats autònomes, sinó sobre els totals de l'Estat espanyol, i tots dos afirmen que a data de 30 de juny de 2001 es superen els mínims establits en l'article 5 de la llei 11/1997.

7.4 El Programa de Gestió de Residus d'Envasos de la Comunitat Valenciana

a) Antecedents

Tal i com hem posat de manifest en l'apartat 7.1 anterior, en el marc del compliment dels objectius marcats per la Llei d'Envasos i el Pla Integral de Residus, la Conselleria de Medi Ambient considerarà necessari redactar el "Programa de gestió de residus d'envasos i d'envasos usats", tenint en compte les circumstàncies tècniques, socioeconòmiques i ambientals que presenta la gestió d'aquests materials a la nostra Comunitat. Tot això amb l'objectiu de disposar d'un instrument de planificació adequat que permeta considerar les distintes particularitats que presenten les entitats locals i que possibilita la participació voluntària d'aquestes en els sistemes integrats de gestió.

Addicionalment, en l'àmbit autonòmic, la llei 10/2000, de 12 de desembre, de Residus de la Comunitat Valenciana, estableix els principis que han de regir la gestió dels residus a la nostra Comunitat.

El PRECV ha sigut redactat conformement al PIR, instrument director i coordinador de totes les actuacions que es realitzen a la Comunitat Valenciana en matèria de gestió de residus. El PIR planifica la gestió dels residus generats en el seu territori, en determina les quantitats generades i estableix els mitjans i les infraestructures necessàries per a la seua gestió, a l'objecte de minimitzar els impactes sobre el medi ambient; tot això garantint el compliment de la llei 10/2000, de Residus.

b) Objectiu

L'objectiu del PRECV és de proposar un model òptim de gestió d'envasos, tant els lleugers, com els de paper/cartró i vidre, que maximitze la funcionalitat del sistema i minimitze els costos de la dita gestió.

c) Plantes de tractament

En el PRECV s'assenyalen tres plantes de classificació i selecció d'envasos lleugers: Alzira, Benidorm i Elx. Únicament la primera ha sigut construïda, i les altres dues estan en construcció a la data de redacció del document.

Quant al paper i cartró, existeixen diverses plantes de recuperació i reciclatge repartides per tota la Comunitat, i per a l'elaboració del document de base, es prenen en consideració set recicladors amb els quals ECOEMBES havia subscrit algun conveni.

En el cas del vidre, s'hi han considerat sis recicladors amb els quals Ecovidrio havia subscrit conveni; l'establiment de cinc d'aquests s'assenta a la Comunitat, i el restant, a Caudete (Albacete).

d) Generació

Per determinar les quantitats d'envasos que s'han d'arreglar, el PRECV estima en primer lloc la generació de residus urbans. Sobre la base d'aquests, es determinen els residus d'envasos generats i, una vegada establits els objectius de recollida, es calculen les quantitats d'envasos que s'han de recollir.

La generació de residus sòlids urbans es calcula a partir de la "ratio" de generació inclosa en el PIR (1,2 kg/habitant/dia), incloent-hi l'estacionalitat de la població mitjançant la inclusió del terme població equivalent; i la generació d'envasos es calcula multiplicant la generació total de residus urbans pel percentatge de residus d'envasos definit en la composició que es detalla en el PNRU.

e) Objectius de recollida

Basant-se en la normativa vigent i en diverses experiències anteriors, per als exercicis de 2002, 2007 i 2012 es xifren els objectius de recollida de residus d'envasos com un percentatge sobre la generació total de residus, distingint entre vidre, paper/cartró, plàstics i metalls, i distingint alhora entre recollida en àrea d'aportació i porta a porta.

f) Gestió

L'esquema de gestió de residus d'envasos definit en el PRECV segueix l'esquema inclòs en el PIR.

f.1) Recollida

- Per a tot tipus de residus d'envasos. Recollida d'envasos en àrea d'aportació: en iglús de tres tipus (paper/cartró, vidre i envasos lleugers), col.locats en el carrer o en els ecoparcs per als envasos procedents dels domicilis.

La "ratio" contenidor/habitant considerada és, per als tres tipus de materials, d'un contenidor per cada cinc-cents habitants.

- Per a residus d'envasos generats en grans quantitats: Es considera el sistema de recollida porta a porta per als generadors singulars, com ara comerços, oficines o hotels, que generen envasos en grans quantitats i disposen d'un contenidor específic, que trauen al carrer en l'horari establert per a la recollida.

f.2) Transport

- Per mitjà d'un transport adequat, es porten a les estacions de transferència o planta de tractament; es consideren dues alternatives: transport individualitzat i transport mancomunat (un mateix camió recull els envasos de diversos municipis).

Com a resultat dels estudis realitzats, en el programa es recomana:

- Recollida individualitzada per als municipis majors de 50.000 habitants (camió de caixa gran amb compactació), o menors de 1.000 habitants (transport en caixa petita i sense compactació)
- Recollida mancomunada per a la resta de municipis (transport en caixa mitjana i sense compactació).

f.3) Transferència

- La transferència dels residus d'envasos redueix els costos del transport a les plantes de tractament o selecció des dels municipis més allunyats. En el PRECV es considera la construcció del nombre mínim d'estacions i la reducció de costos que s'obté en aprofitar les economies d'escala, resultat d'agrupar el major nombre possible de municipis per a cada instal·lació.
- Les estacions de transferència de menys de 3.500 tones/any han de ser estacions per gravetat; i la resta ho són per compactació (llevat del cas del vidre, que és un material no compactable).
- En el PRECV s'assenyala la necessitat de construir les següents estacions de transferència:
 - Tres de vidre (dues a la província de València i una a la de Castelló).
 - Quatre per a paper/cartró (dues a la província de València, una a la d'Alacant i una altra a la de Castelló).
 - Sis per a envasos lleugers (dues en cada una de les tres províncies).

f.4) Tractament

- Vidre i paper/cartró. Els materials recollits en els iglús o procedents de les estacions de transferència es transporten a les plantes de tractament. El vidre es

tracta en les vidrieres i el paper/cartró, el seleccionen i el porten a les plantes de reciclatge de paper.

Hem comprovat que la capacitat de tractament actual de les plantes de reciclatge de la Comunitat Valenciana és suficient per a tractar la quantitat de residus d'envasos de vidre i paper/cartró que hom preveu recollir. No obstant això, la planta de Caudete, a Albacete, haurà de reciclar una part del vidre recollit.

- Envasos lleugers. A la data d'elaboració del PRECV, solament hi havia una planta de classificació i selecció d'envasos lleugers en funcionament a la Comunitat Valenciana, localitzada a Alzira. Les dues plantes restants, a Elx i Benidorm, estaven en construcció.

Per a localitzar i definir el nombre de plantes necessari, s'ha considerat tant la minimització del seu nombre, com la reducció de costos mitjançant l'aprofitament de les economies d'escala que s'obtenen en agrupar el major nombre possible de municipis per a cada instal·lació. En aquest sentit, es preveu la construcció de dues noves plantes, una a la província de Castelló i l'altra a la de València.

El PRECV modifica així de manera substancial les determinacions del PIR en matèria d'infraestructures de selecció i classificació d'envasos lleugers, puix que proposa cinc plantes en comptes de les setze que figuraven en el PIR (vegeu l'apartat 5.4 d'aquest informe), i les complementa amb sis punts intermedis de descàrrega d'envasos lleugers, a manera d'estacions de transferència específiques.

f.5) Càlcul dels costos de gestió

- S'ofereix l'estimació dels costos de gestió de cada una de les fraccions de residus estudiades: vidre, paper/cartró, i envasos lleugers. Els resultats es presenten per a cada un dels escenaris temporals considerats (2002, 2007, 2012), la tipologia dels municipis en funció del seu nombre d'habitants, les plantes de tractament i les estacions de transferència tributàries d'aquestes plantes i la tipologia de recollida i transport.

Segons el PRECV, la recollida i el transport mancomunats comporten un estalvi significatiu, respecte dels costos de recollida i transport individualitzats, en tots els escenaris prevists i per a tots els tipus de materials.

- Per acabar, en el programa també es calculen els costos totals unitaris estimats en funció del nombre d'habitants i del tipus de transport, per a cada un dels tipus de materials.

8. RESUM DELS ASPECTES MÉS SIGNIFICATIUS SORGITS EN L'AUDITORIA I RECOMANACIONS PER A MILLORAR LA GESTIÓ

A continuació resumim els aspectes més significatiu que s'han posat de manifest a conseqüència del treball dut a terme; així com les recomanacions per a millorar la gestió.

8.1 Quantificació d'objectius i indicadors d'eficàcia, eficiència i economia

Els gestors responsables del programa han de quantificar els objectius prevists en els pressuposts anuals i establir un sistema d'indicadors per activitat, a fi d'avaluar la gestió del programa en termes d'eficàcia, eficiència i economia, i per poder comparar en les memòries anuals d'activitats les previsions realitzades amb els resultats aconseguits i explicar les desviacions tècniques i financeres.

8.2 Gestió i evolució dels recursos econòmics

Les dotacions definitives del programa 442.50, en el període 1998-2001, experimentaren una sensible reducció en relació a les quantitats inicialment pressupostades. Aquesta situació es fa especialment patent en l'apartat inversor.

Tal i com hem comentat en l'apartat 6 d'aquest informe, la reducció de les quanties assignades al programa s'apunta com una de les causes principals de l'incompliment dels objectius prevists en el PIR.

Addicionalment, s'observa que el grau mitjà d'execució del principal capítol inversor durant el període és del 74%, amb variacions al llarg del període, i que constitueix amb 18.321.878 euros el 52% del total de les dotacions inicials del capítol VI en el període 1998-2001.

D'altra banda, durant el període considerat els gestors han certificat despeses elegibles imputables a inversions en residus sòlids urbans dutes a terme sobre la base del PIR, per al seu finançament amb fons europeus, per un total de 21.264.932 euros.

8.3 Organització i recursos humans

Els recursos humans involucrats en la gestió i tractament dels residus urbans dins del programa 442.50, "Qualitat ambiental", durant el període analitzat, han experimentat una evolució positiva, puix que han passat de nou llocs de treball, amb una dedicació mitjana del 59%, a setze llocs de treball, amb una dedicació mitjana del 61%, i un cost total per a l'exercici de 2001 de 314.443 euros. D'aquest import, n'hi ha 50.160 euros que han sigut imputats comptablement al programa 442.60.

L'anàlisi de l'organització i la gestió efectuada sobre els mitjans personals, ha posat de manifest aspectes que poden ser millorats, per tal d'obtenir nivells majors d'eficiència. Entre aquests aspectes podem destacar:

- El volum de gestió actual requeriria un augment significatiu dels mitjans personals assignats, ja que els actuals són clarament insuficients.
- La realització del treball habitual pot incórrer en retards a causa de: la manca d'un espai físic adequat per a desenvolupar el treball dels funcionaris, la falta d'eines informàtiques específiques i de formació en l'ús de tals eines, i la inexistència d'una formació específica per a exercir les funcions.
- L'existència de problemes de motivació del personal, que tenen el seu origen en la falta de consecució d'objectius, en l'escassa connexió de l'Administració en relació al funcionament de les instal·lacions de tractament de residus i els sistemes de gestió i en la manca de perspectives laborals de promoció del personal.
- La inexistència de manuals de procediment.

8.4 Anàlisi dels residus urbans i assimilables. Situació inicial

- Les dades que ens han facilitat els gestors del programa relatives a la generació de residus urbans a la Comunitat Valenciana, indiquen que la producció total l'any 1997 s'estimava en 2.048.378 tones.
- A la dita data operaven a la nostra Comunitat set plantes de valorització de residus i de producció de compost, que tractaven aproximadament 1.000.886 tones cada any; cosa que representa aproximadament el 49% del total de residus generats.

El rendiment global de la recuperació en aquestes instal·lacions era del 18,2% (182.433 tones), que pot considerar-se entre moderat i baix, en especial si comprovem que el percentatge de residus rebutjats arribava al 62%.

Les causes del baix rendiment d'aquestes instal·lacions, cal buscar-les principalment en l'obsolescència seua, motivada per la seua antiguitat (antiguitat mitjana de 23 anys) i per la falta d'inversions de renovació i actualització.

- La Comunitat Valenciana comptava, abans de l'entrada en vigor del PIR, amb vint abocadors controlats; malgrat que tots no reunien les condicions sanitàries adequades. A més a més, hi havia un nombre indeterminat d'abocadors no controlats.

Segons les dades que es manegen en el PIR relatives als exercicis de 1996 i anteriors, el 84% dels residus urbans generats no eren tractats de forma adequada, o eren objecte d'abocament incontrolat; xifres que coincideixen bàsicament amb l'anàlisi realitzada sobre la informació obtinguda referida a 1997.

- Addicionalment, la nostra Comunitat comptava, a l'entrada en vigor del PIR, amb dues estacions de transferència de residus de nova creació.

- La recollida selectiva a la nostra Comunitat comença amb la del vidre dipositat en contenidors específics del tipus "igllú" de color verd, que arribà en 1995 a la xifra de 21.936 tones, amb un parc de contenidors de 4.327 unitats.

Segons les dades facilitades pels gestors, l'any 1997 s'elevà a 31.316 tones. Això significa que en dos exercicis es va produir un increment en la recuperació d'aquest material de 9.380 tones, un 42,8%.

No obstant això, segons que ens indiquen els gestors, aquestes dades fan referència no solament al vidre recollit en els dits contenidors, sinó al total de pes del vidre tractat en planta.

Quant a la recollida selectiva de paper i cartró, igual com ocorre en la resta de l'Estat, està molt menys desenvolupada i la seua estadística és menys coneguda. Atesa l'escassa implantació de contenidors específics (color blau), en 1995 es recolliren aproximadament 5.500 tones a tota la Comunitat, comptant amb un total de 1.769 contenidors. A partir de la dita data s'incrementa notablement la presència d'aquests contenidors.

8.5 El Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana

- La Generalitat Valenciana aprovà, amb el decret 317/1997, de 24 de desembre, del Govern Valencià, el Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana. Posteriorment aquest Pla va ser modificat en alguns aspectes pel decret 32/1999, de 2 de maig.
- Els principis bàsics en què ha recolzat la realització del Pla Integral són:
 - Principi d'autosuficiència,
 - principi de proximitat,
 - principi de "qui contamina, paga",
 - principi de subsidiarietat,
 - principi de la responsabilitat compartida.

A més d'aquests principis, el Pla Integral s'ha realitzat des de la necessitat de complir els objectius que sorgeixen d'una nova concepció de la gestió dels residus, i que consisteixen en la *minimització*, la *valorització* i l'*eliminació segura*.

- S'inclouen dins de l'àmbit d'aplicació del PIR els residus que s'originen o ocasionen en tot l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.
- La vigència del Pla, tal i com en el mateix PIR s'estipula, serà indefinida; encara que la Generalitat podrà actualitzar-lo i revisar-la d'ofici. No obstant això, les

actuacions i inversions previstes en el Pla s'han efectuat per a un àmbit temporal de cinc anys, que finalitza el 31 de desembre de 2002.

- La finalitat fonamental del PIR és de superar el dèficit d'infraestructures de tractament i eliminació de residus urbans existent, bé amb l'execució de noves instal.lacions de tractament i eliminació segura, bé mitjançant el condicionament i l'adequació d'instal.lacions ja existents.
- Presenta els següents trets o característiques fonamentals:
 - És un programa global, amb un pressupost que, solament per als residus sòlids urbans i inerts, s'eleva a 164.767.472 euros, als quals cal afegir 27.045.545 euros corresponents als programes de difusió i d'implantació de la recollida selectiva i a la clausura i segellat d'abocadors.
 - El programa acull actuacions que afecten tots els municipis de la Comunitat Valenciana majors de 500 habitants.
 - Distribueix les actuacions sobre el territori en divuit zones de gestió.
 - Es tracta d'un programa obert a la participació de les distintes administracions públiques.
 - El programa ha considerat el fenomen de la població estacional; raó per la qual s'hi han sobredimensionat les actuacions i instal.lacions, atenent a aquest fenomen.
- El PIR concentra la major part de les inversions (el 64%) en els dos primers anys.
- La inversió mitjana per habitant prevista per a la construcció de les instal.lacions que han de gestionar aquests residus en tota la nostra Comunitat, s'eleva a 65 euros, i mostra sensibles diferències en la seua distribució per províncies i zones.
- D'acord amb el que s'estableix en el capítol 9 del Pla, *"una vegada conclosa l'execució del PIR, s'haurà aconseguit corregir pràcticament el dèficit en infraestructures de tractament i eliminació de residus urbans a la Comunitat Valenciana, que es situarà entre les comunitats autònomes amb millors nivells de tot l'Estat"*.

Aquest objectiu, tal i com hem posat de manifest en diversos apartats d'aquest informe, no podrà ser assolit en l'àmbit temporal d'execució del PIR.

- El Pla ha previst contribuir a la implantació de la recollida selectiva amb una partida de 9.015.183 euros, que s'han de repartir durant els cinc anys d'aplicació del programa econòmic.

- Addicionalment, en el PIR s'ha previst una partida de 6.010.120 euros destinats a costejar diverses accions de difusió i promoció del model de gestió que s'hi proposa.

8.6 Anàlisi i seguiment de l'execució del PIR en el període 1998-2001

- Les dades relatives tant a la generació com a la composició dels residus urbans a la Comunitat Valenciana en el període que comprén la nostra anàlisi, són de difícil determinació, ja que no existeix informació precisa i sistemàtica sobre les quantitats efectivament generades, ni s'ha realitzat cap estudi sobre això en els últims anys.

Segons que ens informen els gestors, en el present exercici de 2002 es contractarà una assistència tècnica destinada a realitzar un inventari i catàleg dels residus de la Comunitat Valenciana, que permetrà obtenir dades actualitzades i més fiables sobre aquests paràmetres.

- El percentatge de residus que s'aprofita per mitjà del seu reciclatge o valorització, es manté en els últims exercicis per damunt de 12,5% del total de residus generats, amb una certa tendència a l'alça, i els residus duts a abocadors es mantenen en taxes superiors al 70% i mostren una reducció de 8,5 punts en el període analitzat.

D'aquests últims, podem destacar que el percentatge que s'elimina en abocadors incontrolats (no legals) s'ha reduït en 9,4 punts en el dit període, i s'estima en el 18,4% del total de residus generats l'any 2001; percentatge que s'ha de considerar elevat a la dita data.

No obstant això, podem assenyalar que la xifra d'abocaments incontrolats de l'exercici de 2001 que figura en l'apartat 6.1, inclou els residus de la província d'Alacant que són traslladats a una altra comunitat autònoma per al seu tractament i/o eliminació.

- L'anàlisi de les dades procedents de les plantes de compost posa de manifest que s'ha incrementat el total d'entrades en plantes durant el període analitzat en un 52,8%; mentre que els rebuigs a abocadors s'ha incrementat en un 54,4% i la quantitat de residus recuperats en les dites plantes s'ha reduït en termes relatius un 4,1 punts.

Les causes d'aquest baix rendiment dels residus tractats en les plantes de compost, es troben bàsicament en l'absoluta obsolescència d'aqueixes plantes -que posàvem de manifest en l'apartat 4.2 d'aquest informe-, i en la sobresaturació de les seues capacitats de tractament, que es fan evidents si les relacionem amb les entrades produïdes.

Es fa necessària una acció enèrgica i decidida en matèria d'inversions, que accelere la modernització i posada al dia d'aquest tipus de plantes de valorització

de residus existents a la nostra Comunitat, així com la construcció de les que hi ha pendents segons les previsions del PIR, amb la finalitat de reduir sensiblement el volum de residus urbans no tractats adequadament i d'obtenir uns aprofitaments raonables. Això permetrà igualment allargar la vida útil dels abocadors controlats actuals, cosa que reduirà la problemàtica social que comporta sempre la ubicació i obertura de noves instal·lacions d'aquest tipus i contribuirà decididament a millorar el nostre medi ambient.

Així mateix, és necessari aprofundir en l'eficàcia de la recollida selectiva i en la minimització, incidint sobretot en la reducció de la quantitat de productes de rebuig generats per les activitats domèstiques.

- L'import de l'aportació econòmica realitzada per l'Administració autonòmica en el període analitzat, 39.397.419 euros, representa el 25,6% del total previst pel PIR. D'aquest total invertit, l'import contractat per mitjà de l'empresa pública VAERSA n'ha constituït el 88,4%.

Cal destacar les importants desviacions produïdes en la distribució d'aquestes inversions per exercicis. Així, mentre que el PIR concentra la major part de les inversions (85,3%) en els tres primers exercicis de la seua vigència, la inversió realitzada en els exercicis de 1998 a 2000 solament arriba al 9,5% de les previstes per al període esmentat.

La província d'Alacant absorbeix, amb 32.395.551 euros, el 82,2% de la inversió realitzada en el període; mentre que l'import destinat a Castelló, 414.355 euros, solament en representa l'1,1% del total.

La distribució territorial de les inversions realitzades, en termes d'inversió per habitant, posa de manifest que a la província de Castelló, amb 0,85 euros per habitant, aquelles representen solament el 2% de les previstes en el PIR per al període; mentre que a la província d'Alacant s'han invertit 22 euros per habitant, el 47,5% de les previstes en la dita província, i que la "ratio" corresponent a la província de València està 15,5 punts per sota de la mitjana de la Comunitat, amb 3 euros per habitant. Tot això posa de manifest una gran desigualtat en l'esforç inversor.

El major esforç inversor s'ha destinat a la construcció de plantes de compost, un 44,9% del total invertit; seguit de les de classificació d'envasos lleugers i les estacions de transferència. Aquests tres tipus d'instal·lacions s'emporten el 87% del total de les inversions realitzades.

Quant al nombre d'instal·lacions, al final de l'exercici de 2001 n'hi havia en funcionament o en construcció un total de 147, del total de 573 previstes en el PIR (un 25,7%). D'aquestes, quaranta-vuit (un 8,4%) es trobaven en funcionament abans de l'entrada en vigor del PIR. Aquestes xifres inclouen totes aquelles instal·lacions la titularitat de les quals, o el seu finançament, no és de

l'Administració autonòmica. En l'apartat 6.2 se'n mostra el resum per tipus d'instal·lació.

L'Administració autonòmica ha optat per la construcció, bàsicament per mitjà de la Conselleria mateixa, de les instal·lacions que comporten una menor inversió en termes quantitius, com són els abocadors d'inerts i ecoparcs; i per mitjà de VAERSA, per la construcció d'aquelles instal·lacions que comporten un gran volum d'inversió, com són les plantes de compost, de classificació d'envasos lleugers i estacions de transferència.

L'Administració pública, i en especial la local, ha sigut fins ara la impulsora i motora de la construcció d'instal·lacions per a la gestió dels residus urbans a la Comunitat Valenciana, amb tan sols alguna tímida incursió de la iniciativa privada. Tanmateix, aquesta situació s'inverteix si observem que l'activitat de gestió o explotació de les instal·lacions està majoritàriament en mans d'empreses privades.

La situació descrita en paràgrafs anteriors posa de manifest que, al final de l'àmbit temporal d'execució del PIR (31 de desembre de 2002), no haurà sigut possible complir els objectius prevists, atés el nombre d'instal·lacions que encara s'han de construir. En aquest sentit, en el cas que l'execució de totes es realitzés per iniciativa de l'Administració pública -tal i com ha ocorregut en la pràctica fins al moment actual-, s'estima que els fons que caldria destinar a aqueix efecte estarien al voltant dels 225.379.539 euros.

Aquest dèficit d'infraestructures existent és conseqüència, d'una banda, de les desviacions anuals produïdes en la programació, el pressupost i l'execució de les previsions inversores aprovades en el PIR per part de l'Administració autonòmica que hem posat de manifest en paràgrafs anteriors d'aquest apartat; i de l'altra, a l'escassa implicació de la resta d'agents socials (administracions locals i iniciativa privada).

A l'objecte de fer totalment operatius els sistemes construïts, caldrà també continuar amb la tasca de reforma, i procurar substituir les instal·lacions de classificació i compost -una vegada amortitzades- en plantes de compost, més eficaces i econòmiques.

Així mateix, caldrà prosseguir la investigació de nous sistemes de gestió i tractament, a l'objecte d'aconseguir la màxima eficàcia possible dins de les condicions ambientals més segures.

- El PIR considera, en l'apartat 9, les inversions necessàries que cal realitzar en el seu període de vigència. En aquest sentit, s'hi preveu una partida de 6.010.120 euros per a costejar accions de difusió i promoció del model de gestió de residus proposat. També s'hi dóna gran importància a la implantació de la recollida selectiva, per a la qual es preveu una partida global de 9.015.183 euros, dels quals es destinarien 3.786.376 euros a l'adquisició de contenidors de recollida

selectiva per a completar la distribució d'aquests en tots els municipis de la Comunitat Valenciana, i la resta, 5.228.807 euros, es destinaria a finançar accions de foment del sistema de recollida selectiva (promoció, publicitat, distribució de material, etc.) i a l'adquisició de contenidors de matèria orgànica.

La informació obtinguda a partir de les relacions de contractes efectuats, tant per la Conselleria mateixa, com per VAERSA, posa de manifest que la despesa realitzada per aquests conceptes durant el període analitzat ha sigut de 3.501.154 euros, que representen un 24,3% del total previst en el PIR, fins a 2001.

La inversió executada, en relació a la població de dret total de la Comunitat Valenciana en 2001, d'acord amb les dades obtingudes de les bases estadístiques de l'INE (4,2 milions d'habitants), dona una quantitat invertida de 0,83 euros per habitant. Aquesta quantitat equival a un 26% de la prevista per al període, que era de 3,43 euros.

Pel que fa tant als contenidors de paper/cartró, com als de vidre, l'índex d'implantació obtingut al final del període analitzat supera els objectius marcats en el PIR en aproximadament un 22% i mostra, en conseqüència, una desviació positiva, resultat de la seua major implantació temporal. En canvi, pel que fa als contenidors d'envasos i de residus d'envasos, la "ratio-objectiu" està lluny de ser assolida, en especial a les províncies de Castelló i Alacant, on la "ratio" obtinguda és tres i cinc vegades superior a la de l'objectiu marcat. Això s'explica per la més recent implantació de la recollida selectiva d'aquests residus i del seu tractament, derivats de l'entrada en vigor de les lleis estatals d'envasos i de residus i, en especial, de la llei 10/2000, de Residus de la Comunitat Valenciana.

A finals de l'exercici de 2001 i en el 2002, es va contractar l'adquisició de 3.152 contenidors d'envasos i residus d'envasos. L'adquisició d'aquests contenidors modificarà substancialment l'índex de la província d'Alacant pel que fa a aquest tipus de contenidors, i s'estima que s'hi situarà al voltant dels cinc-cents habitants per contenidor, en la línia de la mitjana europea considerada òptima per a aconseguir unes bones taxes de reciclat.

D'altra banda, cal tenir en compte que, per completar la implantació de la recollida selectiva, han col·laborat activament -amb l'aportació de contenidors- unes altres institucions, com són el Ministeri de Medi Ambient, algunes administracions locals i les entitats sense ànim de lucre Ecoembalajes España, S.A. (ECOEMBES) i Ecovidrio-Sociedad Ecològica para el Reciclado de los Envases de Vidrio; aquestes dues últimes en virtut dels convenis-marc subscrits amb la Generalitat Valenciana, a través de la Conselleria de Medi Ambient, els anys 2000 i 2001.

Amb la finalitat d'obtenir una major fiabilitat en totes les dades relacionades amb la recollida de residus urbans, en 2002 la Conselleria contractarà diverses assistències tècniques, que permetran verificar la bondat de certes estimacions i actualitzar l'inventari del parc de contenidors de la Comunitat Valenciana.

Pel que fa als contenidors de recollida selectiva de matèria orgànica, per aconseguir la "ratio-objectiu" es preveia en el PIR l'adquisició de 4.500 contenidors, amb un cost estimat de 180.304 euros.

En opinió del Servei d'Innovació de la Gestió Ambiental: *"la recollida selectiva de matèria orgànica suposa un 'pas endavant' considerable, tant quantitatiu com qualitatiu, en matèria de recollida selectiva, el qual requereix consolidar prèviament la d'envasos lleugers, paper/cartró i vidre, tant en l'àmbit de la sensibilització i col.laboració ciutadana, com de la disponibilitat dels mitjans adequats de recollida per part dels ens locals, amb dèficits importants; així com de garantia de suficient capacitat de recepció i processament d'aquests materials en el mercat del reciclat, a fi de garantir el 'tancament del cercle del reciclat'.*

Per tant, sembla raonable suposar que, a curt termini, l'objectiu és de consolidar la recollida selectiva en tres contenidors abans apuntada i posposar la de matèria orgànica a un estadi posterior d'implantació del PIR a tota la Comunitat Valenciana".

En aquest sentit, en els plans de zona aprovats fins ara es reconeix que no està implantada en l'actualitat la recollida selectiva de matèria orgànica, i en un d'aquests plans es preveu la seua implantació per al període 2003-2009, per als grans productors, i a partir d'aqueixa data la seua generalització a tota la població. En conseqüència, al final del període analitzat no s'havia realitzat cap actuació que tendís al compliment d'aquest objectiu previst en el PIR.

- Tal i com s'indica en el capítol 2 del PIR, la situació de partida amb què es topa la gestió dels residus generats a la Comunitat Valenciana posa de manifest que almenys el 35% del total de residus generats eren objecte d'abocament incontrolat, amb especial incidència a les províncies de Castelló i Alacant. A fi d'esmenar aquest problema, el PIR pren en consideració les inversions necessàries que hi cal realitzar, incloent entre aquestes una partida de 12.020.242 euros destinada a finançar els treballs de segellat i clausura d'abocadors incontrolats.

Segons la informació facilitada per la Conselleria, en el període analitzat (1998-2001) s'ha invertit un total de 3.678.988 euros en el segellat i la restauració d'abocadors incontrolats, sobretot de caràcter municipal, i principalment a les províncies de Castelló i Alacant.

Aquesta informació presenta divergències respecte de l'obtinguda per aquesta Sindicatura a partir de les relacions de contractes efectuats durant el període analitzat, tan per la Conselleria com per VAERSA, relatius a la redacció de projectes i a l'execució d'obres de clausura, segellat i restauració d'abocadors incontrolats, puix que les dites relacions donen un import global de 3.322.022 euros, inferior en 356.966 euros a la de les xifres facilitades.

Així mateix, segons la informació facilitada, en els exercicis anteriors a l'inici de la vigència del PIR s'havien segellat i clausurat un total de 225 abocadors, acció en la qual havien tingut una participació molt activa les respectives diputacions provincials.

En aquest sentit, podem ressaltar que, en diversos casos en què hom havia procedit a segellar i clausurar d'abocadors incontrolats, posteriorment s'ha detectat que s'hi havia reproduït la situació; raó per la qual seria necessari realitzar noves inversions de segellat.

En conseqüència, en el període analitzat, han clausurat, segellat i restaurat el 34% dels abocadors existents a l'inici del dit període, amb un import invertit que equival al 35% del total previst en el PIR, molt allunyat en tots dos casos dels objectius prevists.

- El PIR vigent considera la divisió del territori de la Comunitat Valenciana en divuit zones, compostes al seu torn per un total de vint-i-vuit àrees, a l'efecte de la programació de les inversions en instal·lacions.

En l'article 22 de la llei 10/2000, de 12 de desembre, de Residus de la Comunitat Valenciana, s'indica així mateix que les activitats tant públiques, com privades, de gestió de residus seran executades conformement als plans aprovats per les administracions públiques competents, i pren en consideració -entre altres- el desenvolupament del PIR per mitjà de plans de zona, els quals tenen per objecte detallar i millorar les previsions del Pla.

En aquest sentit, l'article 24.3 de la Llei estableix que el PIR podrà ser executat directament o per mitjà del corresponent pla de zona i el projecte de gestió. No obstant això, l'execució de les previsions contingudes en el PIR relatives a residus urbans requerirà, en tot cas, el corresponent pla de zona i el projecte de gestió.

A conseqüència de tot això, a partir de l'exercici de 2000 i a càrrec del programa 442.50, es contracta l'elaboració de diversos plans de zona, amb una despesa realitzada en el període analitzat que s'eleva a un total de 205.130 euros i que afecta cinc de les divuit zones en què s'ha dividit el territori.

A més a més, en 2002 es troba en fase de licitació la redacció dels plans de zona corresponents a les zones X, XI i XII, per un import global de 48.562 euros; però no hi ha cap previsió temporal per a elaborar els deu plans restants.

La revisió dels plans de zona aprovats fins ara, no permet comparar-los ni fer-ne el seguiment de forma adequada i és difícil, en general, identificar correctament el nombre, el tipus, les característiques i la ubicació exacta de totes les instal·lacions considerades necessàries per al correcte tractament dels residus en les dites zones.

8.7 La gestió dels envasos i residus d'envasos

- La llei 11/1997, de 24 d'abril, d'Envasos i Residus d'Envasos, incorpora a l'ordenament espanyol la directriu 94/62/CE -relativa als envasos i residus d'envasos- i estableix les normes per a gestionar-los. Aquesta Llei té per objecte prevenir i reduir l'impacte sobre el medi ambient dels envasos, així com la gestió dels residus d'envasos al llarg de tot el seu cycle vital, i considera envasos els així definits en el seu article 2 i en el reglament que la desenvolupa.

D'altra banda, en la Llei també figura la determinació de realitzar un programa nacional de residus d'envasos i d'envasos usats, que integre els diferents programes de gestió d'envasos de les comunitats autònomes de l'Estat. El dit programa s'ha materialitzat en l'apartat 7.3 del Pla Nacional de Residus Urbans.

A partir de la publicació de l'esmentada Llei, principal norma reguladora del tractament i la gestió d'aquest tipus de residus, s'han creat els "sistemes integrats de gestió" (SIG), que garanteixen la recollida selectiva periòdica i la recuperació dels envasos i residus d'envasos pertanyents a les empreses adherides.

- Ecoembalajes España, S.A. (ECOEMBES), és el sistema integrat de gestió de residus d'envasos lleugers i de paper/cartró, i la Sociedad Ecológica para el Reciclado de los Envases de Vidrio (Ecovidrio), és el corresponent als envasos de vidre.

Durant els exercicis de 2000 a 2002 s'han gestionat les adhesions de les entitats locals de la nostra Comunitat als convenis-marc signats, i a 21 de maig de 2002 s'han concretat un total de 312 adhesions al conveni-marc signat amb ECOEMBES, de les quals 201 són totals (és a dir per a envasos lleugers i paper/cartró) i 111 en són adhesions parcials (únicament paper/cartró).

En aqueixa mateixa data, eren trenta-quatre els municipis adherits al SIG Ecovidrio amb gestió municipal; mentre que quaranta-quatre municipis s'hi havien adherit acceptant la gestió integral d'Ecovidrio.

Pel que fa als plans empresarials de prevenció que considera la normativa, durant l'exercici de 2001 se'n van presentar un total de quaranta-set amb caràcter individual, dels quals han sigut aprovats onze; a més dels de ECOEMBES, al qual hi ha adherides 283 empreses de la Comunitat Valenciana, i d'Ecovidrio, al qual n'hi ha adherides onze més.

- Quant al compliment dels objectius de valorització i reciclatge de l'article 5 de la llei 11/1997, el reglament que la desenvolupa, en l'article 15, estableix que, abans del 31 de març de l'any següent a aquell a què estiguen referides les dades, els SIG informaran a les comunitats autònomes sobre els envasos posats en el mercat per mitjà seu, així com de la destinació que hagen donat als residus d'envasos i als envasos usats rebuts dels ens locals.

D'acord amb tot això, el 30 de juny de 2001 calia haver assolit en l'àmbit de tot el territori de l'Estat els objectius fixats en el citat article 5 de la Llei, i els SIG havien de trametre a les comunitats autònomes la informació necessària per a comprovar el compliment de tals objectius abans el 31 de març de 2002.

En l'apartat 7.3 d'aquest informe hem detallat els punts més destacables que afecten la dita informació.

- En el marc del compliment dels objectius assenyalats per la Llei d'Envasos i pel Pla Integral de Residus, la Conselleria de Medi Ambient considerarà necessari redactar el "Programa de gestió de residus d'envasos i envasos usats", tenint en compte les circumstàncies tècniques, socioeconòmiques i ambientals que presenta la gestió d'aquests materials a la nostra Comunitat; tot això amb la finalitat de disposar d'un instrument de planificació adequat, que permeta prendre en consideració les distintes particularitats que presenten les entitats locals i que possibiliti la participació voluntària d'aquestes en els sistemes integrats de gestió.

**INFORME DE FISCALITZACIÓ DEL COMPTE GENERAL
DE LA GENERALITAT VALENCIANA DE 2001, que consta de:**

- Volum I Compte de l'Administració
- Volum II Programes específics
- Volum III Entitats autònomes
- Volum IV 1ª Part societats mercantils
- Volum IV 2ª Part: societats mercantils
- Volum V 1ª Part: ens de dret públic
- Volum V 2ª Part: ens de dret públic
- Volum VI Fundacions Públiques de la Generalitat Valenciana i Cambres de
Comerç de la Comunitat Valenciana
- Volum VII Universitats de la Comunitat Valenciana
- Annexes En suport informàtic CD-Rom

**ESSENT AQUEST VOLUM EL QUE CORRESPON AL VOLUM II.
PROGRAMES ESPECÍFICS**

València, 9 de desembre de 2002
EL SÍNDIC MAJOR

José Antonio Noguera de Roig

